

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku

Kartuzy, kwiecień 2012 r.

Spis treści

0 Wstęp	3
1 Metodologia.....	4
2 Diagnoza sytuacji społeczno - gospodarczej Gminy Kartuzy.....	6
2.1 Położenie Gminy	6
2.2 Demografia.....	7
2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna	10
2.4 Rynek pracy i bezrobocie.....	17
2.5 Mieszkalnictwo.....	20
2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego	22
2.7 Obiekty zabytkowe	30
2.8 Turystyka i baza turystyczna	31
2.9 Oświata	39
2.10 Kultura i sport.....	43
2.11 Ochrona zdrowia	48
2.12 Instytucje publiczne w Gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy.....	51
2.13 Sfera społeczna.....	52
2.14 Finanse	57
2.15 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych	62
2.16 Polityka inwestycyjna Gminy Kartuzy	67
3 Analiza obszarów problemowych Gminy Kartuzy	78
4 Analiza SWOT	90
5 Wizja rozwoju	94
6 Misja	95
7 Cele strategiczne.....	96
8 Wdrażanie i monitorowanie Strategii.....	99
Załączniki nr 1 – Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym	101
Załączniki nr 2 – Programy operacyjne	110
Załączniki nr 3 – Inwestycje planowane do 2015 r. oraz planowane projekty flagowe w ramach inicjatywy JESSICA.....	138

0 Wstęp

Potrzeba posiadania strategii rozwoju przez Gminę Kartuzy wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której określono, że politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd powiatowy i gminny na podstawie strategii rozwoju.

Niniejsza Strategia jest najważniejszym, podstawowym oraz nadrzędnym dokumentem polityki rozwoju Gminy Kartuzy. Jest elementem wyjściowym przygotowywania planistycznych dokumentów gminy. Jest także dokumentem wyrażającym wspólną wizję rozwoju oraz wyznacza drogę do osiągnięcia celów strategicznych.

Celem aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy było dostosowanie jej zapisów do wytycznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 skierowanych do miast uprawnionych do wsparcia w ramach Działania 3.3 (Inicjatywa JESSICA), w tym oszacowanie potencjału absorpcyjnego środków unijnych Gminy Kartuzy i utworzenie listy kluczowych projektów możliwych do zrealizowania z różnych źródeł (w ramach RPO lub wsparcia pozadotacyjnego).

1 Metodologia

Planując procedury związane z opracowaniem aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy uznano, że jej budowa powinna być przede wszystkim procesem społecznym. Wynikało to z dotychczasowego doświadczenia w zakresie planowania strategicznego gminy, na bazie którego stwierdzono, że warunkiem opracowania skutecznej strategii jest dominujący udział w pracach lokalnych liderów gminnej społeczności.

Dla opracowania Strategii przeprowadzono następujące spotkania:

- 10 czerwca 2011 r., - spotkanie robocze z radnymi,
- 19 września 2011 r., - spotkanie z mieszkańcami Gminy Kartuzy, radnymi oraz przedstawicielami władz Gminy Kartuzy;
- 27 września 2011 r., - spotkanie robocze z przedstawicielami Urzędu Miejskiego oraz jednostek pomocniczych i spółek gminnych;
- 25 października 2011 r. – spotkanie w ramach konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Kartuzy, radnymi oraz przedstawicielami władz Gminy Kartuzy;
- 3 listopada 2011 r., odbyło się spotkanie w ramach konsultacji z mieszkańcami Gminy Kartuzy, radnymi oraz przedstawicielami władz Gminy Kartuzy.

Pracę nad przygotowaniem aktualizacji Strategii rozpoczęto od analizy istniejących uwarunkowań rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Kartuzy. Na tej podstawie sformułowano diagnozę stanu gminy. Sformułowano misję Gminy Kartuzy, wyznaczono priorytety oraz cele i kierunki działania.

Wyboru celów dokonano pod kątem spójności z wytycznymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 skierowanych do miast uprawnionych do wsparcia w ramach Działania 3.3 (w ramach Inicjatywy JESSICA).

Mimo, że w Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy wyznaczono cele, których horyzont czasowy sięga do 2020 roku, będzie ona dokumentem żywym, "kroczącym", a więc podlegającym modyfikacjom uzależnionym od postępów w jej

realizacji i zmian zachodzących w otoczeniu. Monitorowanie i okresowa ewaluacja wdrażania Strategii dokonywane będą na podstawie wskaźników realizacji celów oraz ogólnych wskaźników charakteryzujących rozwój gminy w sferach: gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej. Wyniki oceny po ich analizie przez ekspertów będą dla samorządu gminy podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian i nowelizacji Strategii.

Biorąc pod uwagę doświadczenie Gminy Kartuzy w zakresie wykorzystania narzędzi zarządzania strategicznego w ostatnich latach uznano za niezbędne podzielenie gminy Kartuzy na osiem obszarów problemowych (miasto Kartuzy podzielono na siedem obszarów, a tereny poza miastem połączono w jeden spójny obszar problemowy). Identyfikacja obszarów problemowych dokonana została przy zastosowaniu konsultacji z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kartuzach. Wyodrębniono główne obszary problemowe, które obok diagnozy stanu społeczno – gospodarczego, stanowiły punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Kartuzy dokonuje wyboru tych obszarów polityki rozwoju gminy Kartuzy (w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej), których wsparcie, w ramach istniejących uwarunkowań budżetowych, przyczyni się do najbardziej efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w zakładanym horyzoncie czasu. Należy podkreślić, iż wybór ten nie ogranicza możliwości kreowania konkretnych pomysłów i projektów przez szerokie grono interesariuszy rozwoju Gminy Kartuzy (wewnętrznych i zewnętrznych względem samorządu terytorialnego, a więc również mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, instytucji, organizacji itp.).

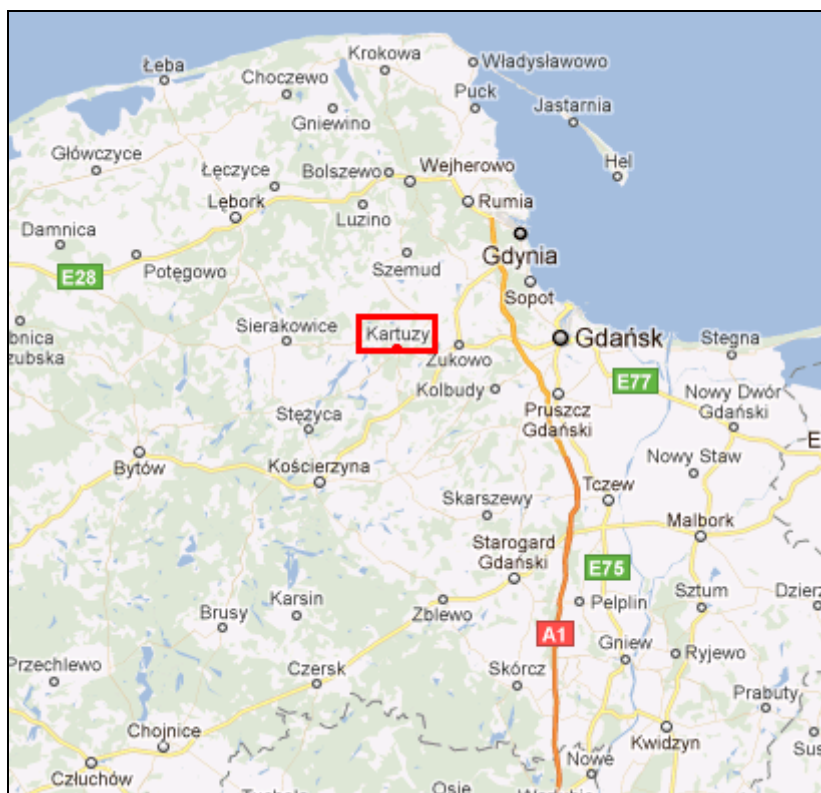
Projekt Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy poddano konsultacjom społecznym na przełomie grudnia 2011 r. i stycznia 2012 r. Ponadto dokument został zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku pod kątem oddziaływania na środowisko.

2 Diagnoza sytuacji społeczno - gospodarczej Gminy Kartuzy

2.1 Położenie Gminy

Gmina Kartuzy leży w centralnej części województwa pomorskiego, w zachodniej części Aglomeracji Gdańskiej, w całości na Pojezierzu Kaszubskim. Stolica gminy- Kartuzy oddalona jest o 33 km od centrum Gdańska i o 37 km od centrum Gdyni. Gmina posiada powierzchnię 206 km², co stanowi 1,1% powierzchni województwa (18 310 km²). Najważniejsze szlaki komunikacyjne w Gminie to drogi wojewódzkie nr 211, 228 i 224. Od 1 stycznia 1999 roku miasto Kartuzy jest stolicą powiatu kartuskiego.

Rysunek. Położenia Kartuz na tle województwa pomorskiego

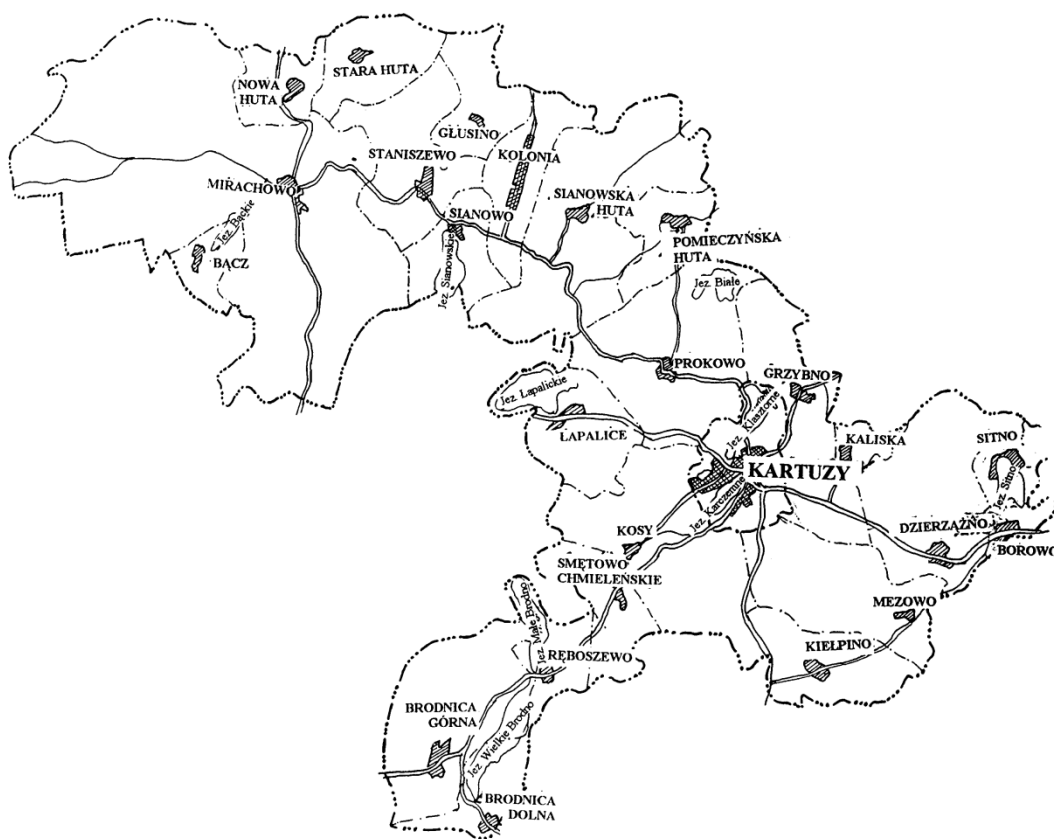

Źródło: Opracowanie własne na podstawie maps.google.pl

Gmina Kartuzy jest gminą miejsko-wiejską. W skład Gminy wchodzi 24 sołectwa (Bącz, Brodnica Dolna, Brodnica Górna, Borowo, Dzierżążno, Głusino,

Grzybno, Kaliska, Kiełpino, Kolonia, Kosy, Łapalice, Mezowo, Mirachowo, Nowa Huta, Pomieczyńska Huta, Prokowo, Ręboszewo, Sianowo, Sianowska Huta, Sitno, Smętowo, Staniszewo, Stara Huta) oraz miasto Kartuzy. Gmina Kartuzy graniczy z gminami: Sierakowice, Chmielno, Stężyca, Somonino, Żukowo, Przodkowo, Szemud (powiat wejherowski), Lina (powiat wejherowski). Poniżej przedstawiony jest podział administracyjny Gminy Kartuzy.

Rysunek. Mapa administracyjna Gminy Kartuzy

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

2.2 Demografia

Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Kartuzy zajmują 304 miejsce wśród polskich miast oraz 167 w gronie polskich gmin. Co więcej, do 2009 roku zauważalna była stała tendencja wzrostowa w zakresie liczby osób zamieszkujących gminę.

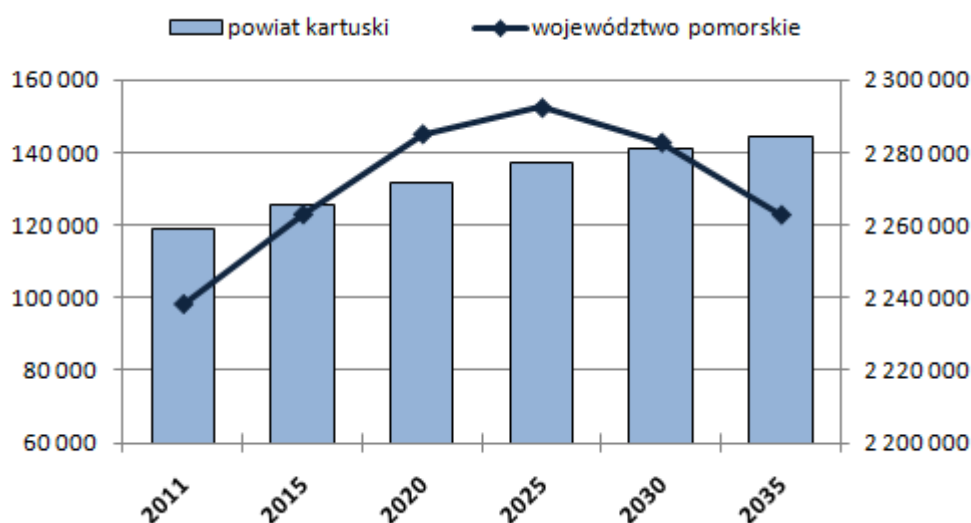
W skali kraju szacuje się, iż długookresowa prognoza ludności dla Polski na lata 2008-2035, zakładać będzie systematyczny spadek tej liczby, przy czym tempo tego zjawiska będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu. Prognoza dla powiatu kartuskiego oraz województwa pomorskiego przewiduje natomiast wzrost liczby ludności. Wyżej wspomniane tendencje przedstawiają poniższe tabele oraz wykres.

Tabela. Liczba mieszkańców Gminy Kartuzy (zameldowanych na pobyt stały) w latach 2005-2010. Stan na 31 XII

Liczba mieszkańców	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Miasto	15 252	15 212	14 992	14 876	14 858	14 804
Obszar wiejski	15 694	15 832	16 372	16 670	16 955	17 218
OGÓŁEM	30 946	31 044	31 364	31 546	31 813	32 022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Prognoza ludności Powiatu Kartuskiego na tle Województwa Pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Prognoza ludności dla Powiatu Kartuskiego na tle Województwa Pomorskiego w latach 2011-2035

Prognoza ludności	2011	2015	2020	2025	2030	2035
Województwo Pomorskie	2 238 079	2 262 912	2 285 122	2 292 403	2 282 765	2 262 786
Powiat Kartuski	119 042	125 332	131 799	136 923	140 972	144 308

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2005-2010 zaobserwowano także korzystne tendencje w aspekcie przyrostu naturalnego oraz migracji w Gminie Kartuzy. W 2009 roku dodatni dotąd przyrost naturalny zmniejszył się, by w 2010 roku ponownie osiągnąć wskaźnik dodatni. Zmniejszającą się liczbę mieszkańców w tym okresie tłumaczy w głównej mierze dość znaczna i zmieniająca się wartość salda migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Szczegółowe dane dotyczące przyrostu naturalnego i migracji w omawianych jednostkach terytorialnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Ruch naturalny i wędrownikowy w Gminie Kartuzy w latach 2005-2010

Ruch naturalny i wędrownikowy	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Przyrost naturalny	454	424	376	439	470	476
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-38	59	17	16	-3	6
Saldo migracji zagranicznych	0	-18	8	10	2	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gęstość zaludnienia w mieście Kartuzy wynosiła 2199/km², w całej gminie miejsko-wiejskiej 155/km², natomiast na obszarze wiejskim wynosiła 85/km².

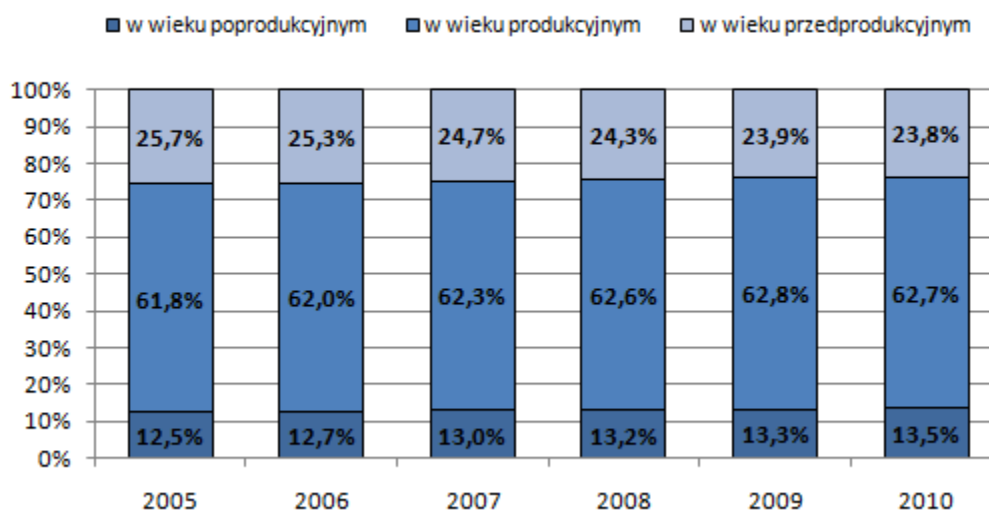
Struktura ekonomicznych grup wieku dla Kartuz w latach 2005-2010 wykazywała zwiększający się udział ludności w wieku produkcyjnym i zmniejszający się wskaźnik obciążenia demograficznego. W związku ze zwiększaniem się liczby osób wchodzących na rynek pracy w latach 2005-2010 udział ludności w wieku produkcyjnym ulegał zwiększeniu. Powyższe spostrzeżenia ilustrują poniższe tabele oraz wykres.

Tabela. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Kartuzy w latach 2005-2010. Według faktycznego miejsca zamieszkania (łącznie z meldunkami na pobyt czasowy)

Liczba mieszkańców	2005	2006	2007	2008	2009	2010
W wieku przedprodukcyjnym	7 966	7 914	7 780	7 690	7 627	7 660
W wieku produkcyjnym	19 149	19 413	19 615	19 836	20 070	20 181
W wieku poprodukcyjnym	3 887	3 987	4 080	4 170	4 258	4 348

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogóle mieszkańców Gminy Kartuzy w latach 2005-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna

Charakterystyczną cechą sektora produkcyjnego gminy Kartuzy jest duża aktywność gospodarcza inwestorów prywatnych, zwłaszcza w sferze usług rynkowych. Aktualnie na terenie gminy zarejestrowanych jest ok. 3 204 podmioty gospodarczych działających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, głównie w takich branżach jak: handel detaliczny i hurtowy artykułami wielobranżowymi, usługi budowlane, stolarskie, hydrauliczne, mechanika pojazdowa, usługi transportowe. Do największych i skutecznie działających branż należą: budownictwo, usługi instalacyjno-budowlane, stolarka PVC i aluminiowa, produkcja leków, przetwórstwo owocowo-warzywne, przetwórstwo rybne oraz poligrafia. Wspomnieć

należy również o dobrze rozwiniętym przemyśle budowlanym z dużym potencjałem rozwojowym. Do największych kartuskich firm z branży budowlanej zaliczyć można: Przedsiębiorstwo Budowlane „Górski”, Przedsiębiorstwo Budowlane „Granit”, „Wroński” spółka jawna. W usługach instalacyjno–budowlanych największymi podmiotami gospodarczymi są Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „WOD-KAN Grzenkowicz” oraz przedsiębiorstwo Instalacyjno Budowlane „Korpos”. Rozpoznawalną markę posiada przedsiębiorstwo „Almar” (branża spożywcza), którego sprzedaż ma zasięg międzynarodowy.

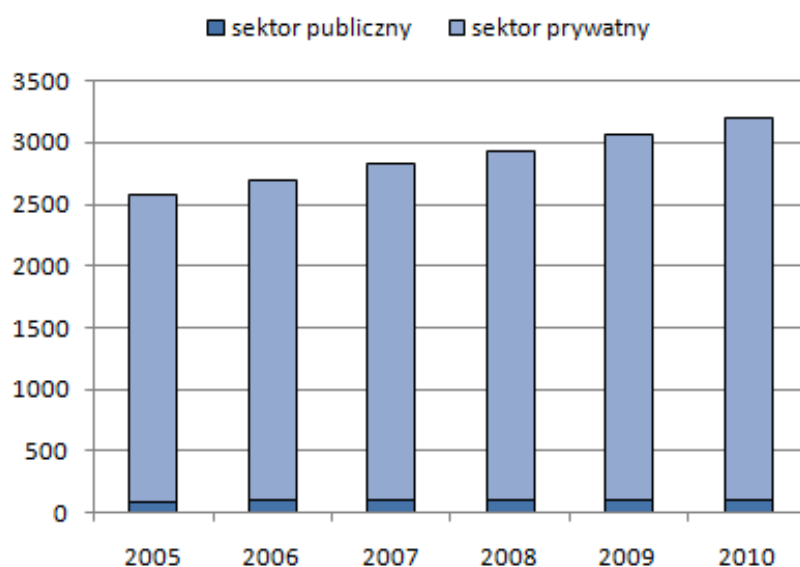
Poniższa tabela ilustruje podmioty gospodarki narodowej w gminie Kartuzy wpisane do rejestru REGON.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Kartuzy wpisane do rejestru REGON. Stan na 31 XII

Podmioty gospodarki narodowej	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sektor publiczny	91	98	101	100	101	99
Sektor prywatny	2 492	2 601	2 724	2 822	2 970	3 105
Ogółem	2 583	2 699	2 825	2 922	3 071	3 204

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Kartuzy wpisane do rejestru REGON. Stan na 31 XII

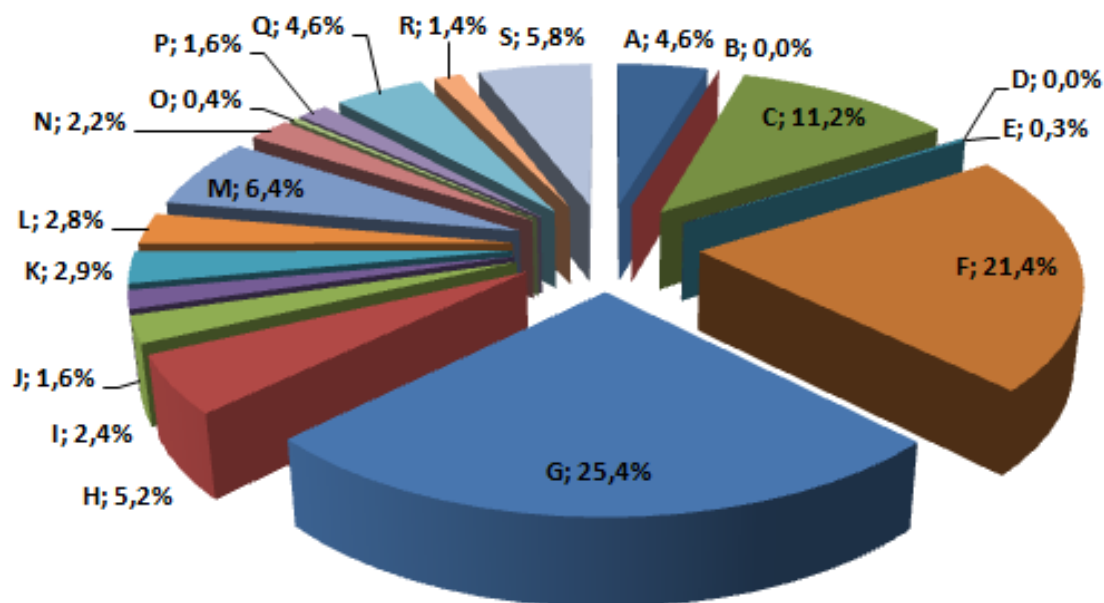

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę podział na sekcje PKD w Kartuzach wyróżnić możemy wiodące branże gospodarki. I tak, w 2010 roku, po ponad 20% podmiotów w mieście należało zarówno do sekcji „handel hurtowy i detaliczny” oraz „budownictwo”. Duży udział ma również „przetwórstwo przemysłowe”, w tym produkcja „metalowych produktów gotowych”. Liczba podmiotów w porównaniu z rokiem 2004 wzrosła. Świadczy to o dobrze wykształconej gospodarce w tej dziedzinie, co czyni Kartuzy zauważalnym ośrodkiem handlowym o znaczeniu lokalnym, regionalnym i wojewódzkim. W sektorze publicznym prym wiodzie „edukacja” oraz obsługa związana z obsługą rynku nieruchomości. W sektorze prywatnym prym wiodzie „handel hurtowy i detaliczny” oraz „budownictwo”.

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach PKD prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Udział procentowy podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji w Gminie Kartuzy zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2010 roku. Stan na 31 XII

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji zarejestrowane w rejestrze REGON w Kartuzach w 2010 roku. Stan na 31 XII

Sekcja PKD	Wyszczególnienie	2009		2010	
		liczba podmiotów	udział %	liczba podmiotów	udział %
A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	136	4,6%	143	4,6%
B	Górnictwo i wydobywanie	1	0,0%	0	0,0%
C	Przetwórstwo przemysłowe	329	11,1%	347	11,2%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1	0,0%	0	0,0%
E	Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	0,2%	8	0,3%
F	Budownictwo	653	22,0%	665	21,4%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli	743	25,0%	788	25,4%
H	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	165	5,6%	161	5,2%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	73	2,5%	75	2,4%
J	Informacja i komunikacja	43	1,4%	51	1,6%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	93	3,1%	89	2,9%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	77	2,6%	87	2,8%
M	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	183	6,2%	198	6,4%
N	Działalność związana z usługą administrowania i działalność wspierająca	67	2,3%	67	2,2%
O	Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	0,4%	11	0,4%
P	Edukacja	43	1,4%	49	1,6%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	136	4,6%	142	4,6%
R	Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	39	1,3%	44	1,4%
S	Pozostała działalność usługowa	171	5,8%	180	5,8%
Ogółem		2 970	1,00	3 105	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Infrastruktura techniczna

W Gminie Kartuzy z wodociągów wiejskich i grupowych korzysta ok. 91% mieszkańców. Miasto Kartuzy zaopatrywane jest w wodę z 2 ujęć podziemnych „Wzgórze Wolności” (zasobność 590 m³/h) i „Osiedle Wybickiego” (zasobność wody 60 m³/h). Zaopatrzenie w wodę pozostałych miejscowości odbywa się z lokalnych ujęć wody.

Stan infrastruktury technicznej związanej z gospodarką ściekową uzależniony jest w dużej mierze od struktury osadniczej, rozproszenia zabudowy, wielkości miejscowości. W 2010 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 102,5 km. Bliższe dane dotyczące infrastruktury komunalnej przedstawiono w tabeli.

Tabela. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Kartuzy w latach 2005-2010

Infrastruktura komunalna	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)	244,3	246,3	253,0	258,6	267,0	273,8
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	96,7	97,1	97,3	101,7	102,5	102,8
Długość czynnej sieci gazowej ogółem (m)	brak danych	23 432	25 172	30 652	33 442	35 245

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy Kartuzy funkcjonuje miejska oczyszczalnia ścieków o przepustowości 10.000 m³/dobę. Oczyszczalnia wyposażona jest w stację zlewną, dla której odbiornikiem ścieków jest rzeka Klasztorna Struga. Oczyszczalnia wykorzystywana jest w około 70%.

Przyjmuje ona ścieki z Kartuz, części Grzybna, Dzierżążna, Prokowa i Borowa. Gmina Kartuzy jest skanalizowana w około 65%. Ścieki z części Leszna i Kiełpina odprowadzane są do oczyszczalni w Sławkach (gm. Somonino). Posesje niepodłączone do gminnej sieci kanalizacyjnej zaopatrzone są w zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia nieczystości ciekłych. Takich zbiorników na terenie miasta jest 74 natomiast na obszarze wiejskim – 8 123. Uzupełnieniem sieci ściekowej są również oczyszczalnie przydomowe, których ilość na terenie gminy

w 2010 roku wynosiła 89. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w gminie stanowili 61% w tym na obszarze wiejskim 30,5%. Sołectwa Głusino oraz Stara Huta praktycznie w 100% posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków. Dane dotyczące sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Kartuzy przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Kartuzy. Stan na 30.06.2011r.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej	Kanalizacja ogólnospławna	Kanalizacja sanitarna	Przy-kanaliki	Przyłącza	Przepompownie zbiorcze	Liczba odbiorców
Miasto Kartuzy	29 300 m	6 872 m	7 966 m	9 502 m	3 szt.	1 596
Obszar wiejski	0 m	98 994 m	32 904 m	20 887 m	24 szt.	1 129

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Połączenia komunikacyjne

Dostępność komunikacyjna gminy jest bardzo dobra, gdyż Kartuzy stanowią centrum, z którego rozchodzi się 6 dróg kołowych w kierunkach: Gdynia, Gdańsk, Bytów, Lębork, Kościerzyna i Tczew. Miasto posiada połączenia autobusowe z Gdańskiem i Gdynią, a także Słupskiem, Bytowem, Kościerzyną i Wejherowem. Znajdujący się w odległości 20 km od Kartuz Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy gwarantuje szybkie połączenie z krajami Europy. Dojazd komunikacją samochodową z Kartuz na lotnisko możliwy jest w czasie 30 minut.

Obsługę komunikacyjną powiatu kartuskiego zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym. Infrastruktura drogowa w powiecie jest dobrze rozwinięta. Przez jego teren przebiegają dwie tranzytowe drogi krajowe (nr 7 i 20) o łącznej długości 46 km. Sieć dróg uzupełniają drogi wojewódzkie (około 154 km), drogi powiatowe (około 316 km). Bezpośredni dostęp do Kartuz zapewniają drogi wojewódzkie nr 211, 224 i 228. Otoczenie komunikacyjne Kartuz prezentuje poniższa mapa.

W Kartuzach znajduje się stacja kolejowa. Kiedyś obsługująca wiele połączeń, stopniowo traciła na znaczeniu. W 1994 roku zawieszono połączenie między Pruszczem Gdańskim a Kartuzami, w 2000 roku zlikwidowano kursy do Lęborka, a trzy lata później ostatnie wahadłowe połączenie do Somonina, w ramach którego funkcjonowało skomunikowanie z pociągami z Kościerzyny do Gdyni. Ostatnie lata to częściowe przywrócenie komunikacji kolejowej w Kartuzach – obecnie w sezonie

letnim kursują dwie pary pociągów na trasie Gdynia Główna – Kartusy przez Somonino. Największe nadzieje związane są jednak z planami rozwoju Pomorskiej Kolei Metropolitalnej. Zakładają one bowiem możliwość budowy linii z Kartuz do Gdańska Wrzeszcza przez Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy (z pominięciem Somonina).

W związku z zanikiem komunikacji kolejowej całość przewozów pasażerskich między Kartuzami a Trójmiastem odbywa się za pośrednictwem dobrze rozwiniętych połączeń autobusowych. Największym podmiotem na rynku tych przewozów jest Przedsiębiorstwo Autobusowe „Gryf”. Obsługuje ono również siatkę połączeń w obrębie powiatu.

Rysunek. Otoczenie komunikacyjne Gminy Kartusy

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy z serwisu Emapi

Tabela. Zestawienie średnich czasów dojazdu z Kartuz do innych pomorskich miejscowości

Miasta	Czas dojazdu
Gdańsk	48 min.
Sopot	50 min.
Gdynia	47 min.
Kościerzyna	40 min.
Puck	1h 45 min.
Pruszcz Gd.	47 min.
Reda	58 min.
Rumia	53 min.
Somonino	14 min.
Stegna	1 h 36 min.
Tczew	1 h 5 min.
Wejherowo	1 h 5 min.
Żukowo	18 min.

Źródło: Opracowanie własne

2.4 Rynek pracy i bezrobocie

Bezrobocie

W ostatnich latach, a szczególnie od roku 2005 następuje w Polsce sukcesywny choć jeszcze powolny spadek bezrobocia. Na tę sytuację wpływa niewątpliwie kilka zjawisk, do których zaliczyć należy:

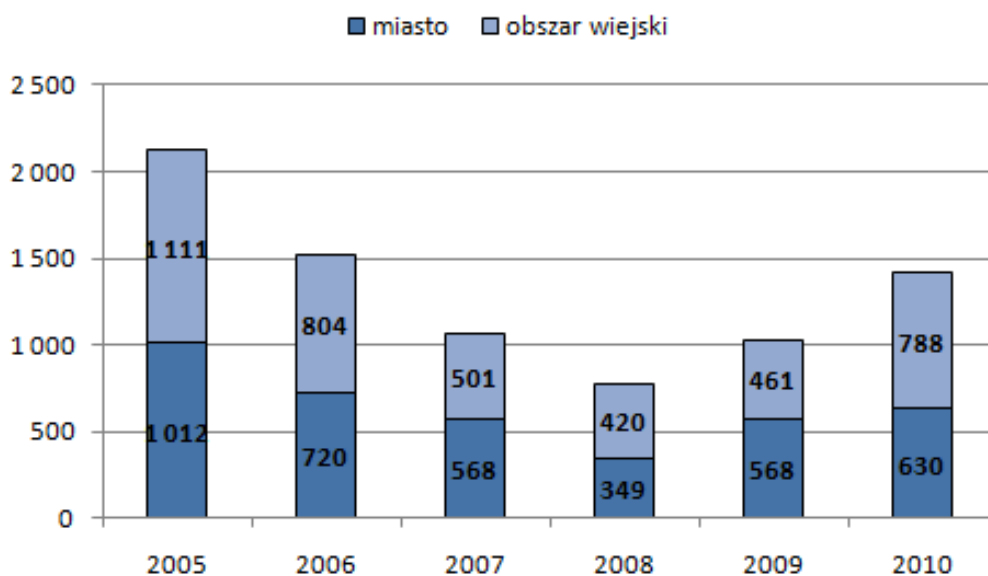
- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej,
- przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego,
- zwiększona dynamika eksportu,
- wzrost liczby miejsc pracy.

Te zjawiska w skali mikro mają przełożenie na procesy zachodzące na regionalnych czy lokalnych rynkach pracy. Pozytywne zjawiska zachodzące na kartuskim rynku pracy nie dokonują się samoczynnie. Zachodzą między innymi dzięki skutecznie realizowanym działaniom Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach,

wykonywanym przy współpracy z wszystkimi partnerami lokalnego rynku pracy, przy zaangażowaniu środków finansowych, zarówno krajowych, jak i europejskich.

Poniższy wykres oraz tabela ilustrują sytuację na rynku pracy w mieście Kartuzy i na obszarze wiejskim.

Wykres. Liczba bezrobotnych w Gminie Kartuzy w latach 2005-2010. Stan na 31 XII

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Kartuzy.

Tabela. Liczba bezrobotnych w powiecie kartuskim i stopa bezrobocia

powiat kartuski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba bezrobotnych	6 735	4 992	3 334	2 349	3 735	4 545
Stopa bezrobocia (%)	19,4	14,5	9,9	6,3	9,4	11,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Kartuzy.

Stan bezrobocia w Gminie Kartuzy na dzień 30 IX 2011 r. przedstawia się następująco:

Tabela. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na terenie Gminy Kartuzy. Stan na 30 IX 2011 r.

Gmina	Styczeń 2011	Luty 2011	Marzec 2011	Kwiecień 2011	Maj 2011	Czerwiec 2011	Lipiec 2011	Sierpień 2011	Wrzesień 2011
Kartuzy	1537	1554	1548	1476	1431	1339	1289	1259	1310
w tym miasto Kartuzy	660	677	687	645	597	563	540	529	561
W tym kobiety	740	747	745	729	727	705	716	734	795

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Kartuzy.

Pracujący

W 2009 roku w Kartuzach ogółem pracowało 4 704 osób, w tym 2 146 mężczyzn i 2 558 kobiet. Natomiast na obszarze wiejskim ogółem 1 980 osób w tym 1 252 mężczyzn i 728 kobiet. Udział sektora prywatnego ustabilizował się na poziomie 96,71%. W budownictwie pracuje 21,58% ogółu pracujących. Natomiast pracujący w sektorze handlu, stanowią 24,91% ogółu pracujących. Biorąc pod uwagę udział pracujących w poszczególnych sekcjach PKD najczęściej mieszkańców gminy było zatrudnionych w 2009 roku w handlu hurtowym i detalicznym, budownictwie oraz przetwórstwie przemysłowym. Stosunkowo duża część ogółu pracujących zatrudniona była w instytucjach związanych z sekcją działalność związana z zakwaterowaniem i usługami (4,88%). Świadczy to o znacznych możliwościach rozwoju usług turystycznych, dzięki licznym i solidnie przygotowanym obiektom kwaterunkowym. Wzrost udziału pracujących zaobserwowano również w takich branżach, jak opieka zdrowotna czy edukacja, co może świadczyć o wykwalifikowanej kadrze medycznej oraz pedagogicznej.

Wśród największych pracodawców w gminie Kartuzy można wyróżnić przedsiębiorstwa prywatne oraz państwowe. Do największych firm zajmujących się działalnością produkcyjną zalicza się: Przedsiębiorstwo Budowlane „Górski”, Przedsiębiorstwo Budowlane „Granit”, „Wroński” spółka jawna, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „WOD-KAN Grzenkowicz”, Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Budowlane „Korpos”. Znanym pracodawcą jest również przedsiębiorstwo „Almar” (branża spożywcza), którego sprzedaż ma zasięg międzynarodowy. W branży transportowej

i komunikacyjnej największymi przedsiębiorstwami są Przewozy Autobusowe „Gryf” oraz „Karol-Trans”. W dziedzinie pośrednictwa finansowego największym pracodawcą był bank „Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.”. Spośród instytucji administracyjnych największe zatrudnienie posiadały z kolei Urząd Miejski w Kartuzach, a także Komenda Powiatowa Policji.

2.5 Mieszkalnictwo

Liczba mieszkań w Kartuzach systematycznie rośnie. W latach 2005-2009 zarejestrowano wzrost liczby mieszkań. Przeciętny metraż przypadający na osobę uległ zwiększeniu w przeciągu wspomnianych lat. Poniższe dane wskazują na pozytywne zmiany na rynku budownictwa mieszkaniowego w Kartuzach w ostatnich latach. Nadal jednak występuje deficyt mieszkaniowy.

Tabela. Mieszkalnictwo w Gminie Kartuzy w latach 2005-2010

Gmina Kartuzy	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mieszkania	12 554	12 595	12 679	12 766	12 908	b.d.
Izby	53 090	53 400	53 865	54 350	55 060	b.d.
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	1 099 028	1 108 305	1 122 955	1 136 684	1 158 650	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Kartuzy

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 mieszkania	81,20	81,60	82,10	82,50	83,00	b.d.
na 1 osobę	23,10	23,00	23,10	23,20	23,40	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela. Mieszkania oddane do użytkowania w gminie Kartuzy

Mieszkania oddane do użytkowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mieszkania oddane do użytkowania	51	49	55	51	102	123
Izby	293	277	306	281	473	529
Powierzchnia użytkowa	8 204	7 303	9 667	7 981	14 318	15 521

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2005-2010 wzrosła również ilość nowych budynków oddanych do użytkowania. Poniższa tabela ilustruje zachodzące zmiany.

Tabela. Nowe budynki oddane do użytkowania w gminie Kartuzy

Budynki nowe oddane do użytkowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mieszkalne (bud.)	51	50	57	54	71	91
Niemieszkalne (bud.)	27	14	14	17	16	13
Powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych(m2)	779	7 303	9 545	7 984	14 318	14 780
Powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych (m2)	7 530	5 397	8 061	8 739	11 874	5 021
Kubatura nowych budynków ogółem (m3)	68 194	60 781	81 311	75 957	142 230	91 564
Kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	37 083	33 840	41 230	36 634	72 442	72 692

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Stan techniczny mieszkań w Kartuzach jest zróżnicowany. Najczęstsze potrzeby remontowe i modernizacyjne dotyczą wymiany instalacji, remontu dachu oraz wymiany stolarki budowlanej.

2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego

Środowisko naturalne to największy atut gminy Kartuzy. Brak ciężkiego przemysłu sprawił, że środowisko zachowało wiele swoich najcenniejszych walorów. Należy do nich niewątpliwie bogactwo form przyrody ożywionej i nieożywionej oraz mnogość szlaków turystycznych, miejsc widokowych i innych atrakcji terenowych.

Wody powierzchniowe i podziemne gminy

Wody powierzchniowe stanowią 4,82% ogólnej powierzchni, co wskazuje na znaczną jeziorność gminy Kartuzy w stosunku do innych gmin. Rzeki charakteryzują się nierównym spadkiem, krętym i przeważnie bystrym biegiem oraz licznymi przełomami. Płyną przeważnie głęboko wciętymi dolinami poprzez liczne jeziora. Występują także liczne drobne cieki, przeważnie okresowe. Szczególną uwagę zwraca inwestycja odpływu wód Raduni: rzeka płynie początkowo na północ przez Jeziora Raduńskie Górne i Dolne do jeziora Kłodno, a więc niezgodnie z kierunkiem odpływu wód roztopowych w rynnach polodowcowych, dalej natomiast przez jeziora Małe i Wielkie Brodno jej odpływ jest zgodny z tym kierunkiem. Na terenie gminy Kartuzy występują również liczne obszary bezodpływowe zajęte przez mokradła, często zatorfione i z występującymi tam oczkami wodnymi. W gminie znajdują się jeziora o powierzchniach przekraczających 5 ha. Wody powierzchniowe to ogromny atut Gminy Kartuzy. Na terenie wiejskim gminy znajduje się jezioro Czarne.

Na terenie miasta Kartuzy znajdują się cztery jeziora tzw. jeziora kartuskie (łączna powierzchnia 119,9 ha):

- Karczemne ;
- Klasztorne Małe;
- Klasztorne Duże;
- Mielenko.

Jezioro Brodno Wielkie leży na obszarze Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Jego powierzchnia całkowita to ok. 134 ha. Przy jeziorze znajduje się Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu, które m.in. organizuje zawody żeglarskie na terenie jeziora.

Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy występuje mała liczba źródeł zanieczyszczeń oraz dobre warunki przewietrzania. Stan aerosanitarny jest zadowalający. W mieście Kartuzy występuje znaczne nagromadzenie emitorów. Jednym z dominujących źródeł zanieczyszczeń są lokalne kotłownie oraz budynki mieszkaniowe jednorodzinne, które stanowią główne źródło zanieczyszczeń atmosferycznych, zwłaszcza pyłu zawieszonego PM10. Istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest także komunikacja samochodowa. Zgodnie z pomiarami wykonanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń dwutlenku siarki i azotu w powietrzu, natomiast stwierdzono występowanie wysokiego stężenia benzoapirenu. Dodatkowo, źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są: hodowla trzody chlewnej, ubojnie, chów i hodowla drobiu oraz stacje paliw. Ponadto, jednym z głównych zagrożeń dla środowiska – jest emisja pyłów azbestu z uszkodzonych pokryć dachowych i płyt elewacyjnych. Dodać należy, iż Gmina Kartuzy realizuje program likwidacji zjawiska wysokiej emisji oraz likwidacji azbestu.

Tabela. Wybrane dane dotyczące ochrony środowiska w gminie Kartuzy w latach 2005-2009

Ochrona środowiska	2005	2006	2007	2008	2009
Emisja zanieczyszczeń pyłowych (t/rok)	74	b. d	b. d	b. d	b. d
Emisja zanieczyszczeń gazowych (t/rok)	18 178	b. d	b. d	b. d	b. d
Odpady wytworzone w ciągu roku (t/rok)	4 484	4 671	6 265	6 386	4 383
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dm ³ /rok)	117	1 066	1 049	1 096	1 158
Ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi (dm ³ /rok)	776	771	775	819	701

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Kartuzy występuje wiele form ochrony przyrody. Należą do nich: Kaszubski Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu, pomniki przyrody, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są najczęściej spotykaną formą indywidualnej ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej. Najczęściej są to pojedyncze stare drzewa, aleje, głązy narzutowe, źródła i inne unikatowe obiekty. Wśród pomnikowych drzew liściastych na terenie gminy przeważają stare dęby, osiągające obwód pnia ponad 4m.

Na gruntach Nadleśnictwa Kartuzy opisano 23 pomniki przyrody, z czego 6 to głązy narzutowe zbudowane głównie z granitów i gnejsów, natomiast pozostałe pomniki to drzewa następujących gatunków:

- sosna pospolita – 1 egzemplarz w leśnictwie Wygoda, wiek 180 lat
- sosna wejmutka – 1 egzemplarz w leśnictwie Bącka Huta, wiek 150 lat
- modrzew europejski -1 egzemplarz w leśnictwie Mirachowo, wiek 145 lat
- świerk pospolity – 1 egzemplarz w leśnictwie Mirachowo, wiek 140 lat,
- buk pospolity – 1 egzemplarz w leśnictwie Niepoczołowice, wiek 165 lat, 1 egzemplarz w leśnictwie Dąbrowa, wiek 240 lat, 1 egzemplarz w leśnictwie Wygoda, wiek 140 lat,
- dąb szypułkowy- 1 egzemplarz w leśnictwie Bilowo, wiek 180 lat, 1 egzemplarz w leśnictwie Drozdowo, wiek 210 lat, 2 egzemplarze w leśnictwie Mirachowo, wiek 170 i 180 lat,
- grab pospolity- 3 egzemplarze w leśnictwie Drozdowo, wiek 150 lat,
- lipa drobnolistna – 2 egzemplarze w leśnictwie Przewóz, wiek 160 lat,
- klon pospolity 1 egzemplarz – w leśnictwie Uniradze, wiek 150 lat.

Głązy narzutowe znajdują się w leśnictwach: 1 egzemplarz w Kolańskiej Hucie, 3 egzemplarze w Mirachowie, 2 egzemplarze w Cieszeniu.

Rezerваты Przyrody

W Gminie Kartuzy znajduje się 10 rezerwatów przyrody. Łączna ich powierzchnia wynosi ok. 615 ha.

1. **Kurze Grzędy** (1916, 1957) - rezerwat faunistyczny o powierzchni ok. 170 ha. Obejmuje otoczone lasem dystroficzne jezioro ok. 8 ha, „oczko wodne” i 2 mniejsze jeziora z układem zbiorowisk torfowisk wysokich i przejściowych z gatunkami rzadkich roślin. Został utworzony dla ochrony stanowiska głąszca,

- który zanikł ok. 1980 roku, na skutek melioracji odwadniających i wyrębu otaczających lasów oraz łowiectwa.
2. **Leśne Oczko** (1962) - rezerwat torfowiskowy o powierzchni ok. 31 ha. Obejmuje śródleśne jezioro dystroficzne otoczone zbiorowiskami torfowisk wysokich i przejściowych.
 3. **Jezioro Lubygość** (1962) - rezerwat krajobrazowy o powierzchni ok. 71 ha. Obejmuje jezioro rynnowe otoczone lasem bukowym z ok. 200-letnim drzewostanem i rzadkimi gatunkami roślin. Obszar pokryty jest licznymi zbiorowiskami leśnymi.
 4. **Szczelina Lechicka** (1990) - rezerwat leśny o powierzchni ok. 41 ha. Obejmuje naturalne bukowe zespoły leśne wokół jeziora. Obszar charakteryzuje się dużą wartością krajobrazową.
 5. **Staniszewskie Błoto** (1916, 1962) - rezerwat torfowiskowy o powierzchni ok. 130 ha. Pierwotnie chronił bezleśne torfowisko wysokie oraz stanowisko głuszcza. W wyniku melioracji odwadniających prowadzonych od 150 lat rozwinął się w rezerwacie bór bagienny i brzezina bagienna, a głuszczyk wyginał. Obejmuje cenne zbiorowiska mszarne z rzadkimi gatunkami roślin. Rezerwat jest ostoją żurawi.
 6. **Staniszewskie Źdroje** (1972) - rezerwat krajobrazowy o powierzchni ok. 38 ha. Obejmuje bogato urzeźbiony fragment zboczy doliny Łeby z kilkoma kotłami (cyrkami) źródłkowymi i wąwozami z okresowymi strugami. Jest to obszar pokryty licznymi zbiorowiskami leśnymi.
 7. **Zamkowa Góra** (1954) - rezerwat leśny o powierzchni ok. 9 ha. Chroni kwaśną i żyzną buczynę z ok. 250 letnim drzewostanem porastającym wzniesienia morenowe (225 m n.p.m.).
 8. **Żurawie błota** (1990) - rezerwat torfowiskowy o powierzchni ok. 109 ha. Obejmuje oligotroficzne jezioro kamienne typu lobeliowego (było kiedyś odrębnym rezerwatem) otoczone lasami. Do rezerwatu przyłączono także kompleks torfowisk wysokich i przejściowych nieregularnymi lustrami otwartej wody stanowiącymi ostoję ptaków wodno-błotnych.
 9. **Stare Modrzewie** - rezerwat leśny o powierzchni ok. 5 ha położony poza Parkiem (Nadleśnictwo Kartuzy, Leśnictwo Kiełpino). Chroni stanowisko modrzewia europejskiego w wieku 200 lat.

10. Jezioro Turzycowe – rezerwat krajobrazowy o powierzchni ok. 11 ha położony w Nowej Hucie. Powołany do ochrony jedyne na Pomorzu stanowiska turzycy skąpokwiatowej.

Użytki ekologiczne

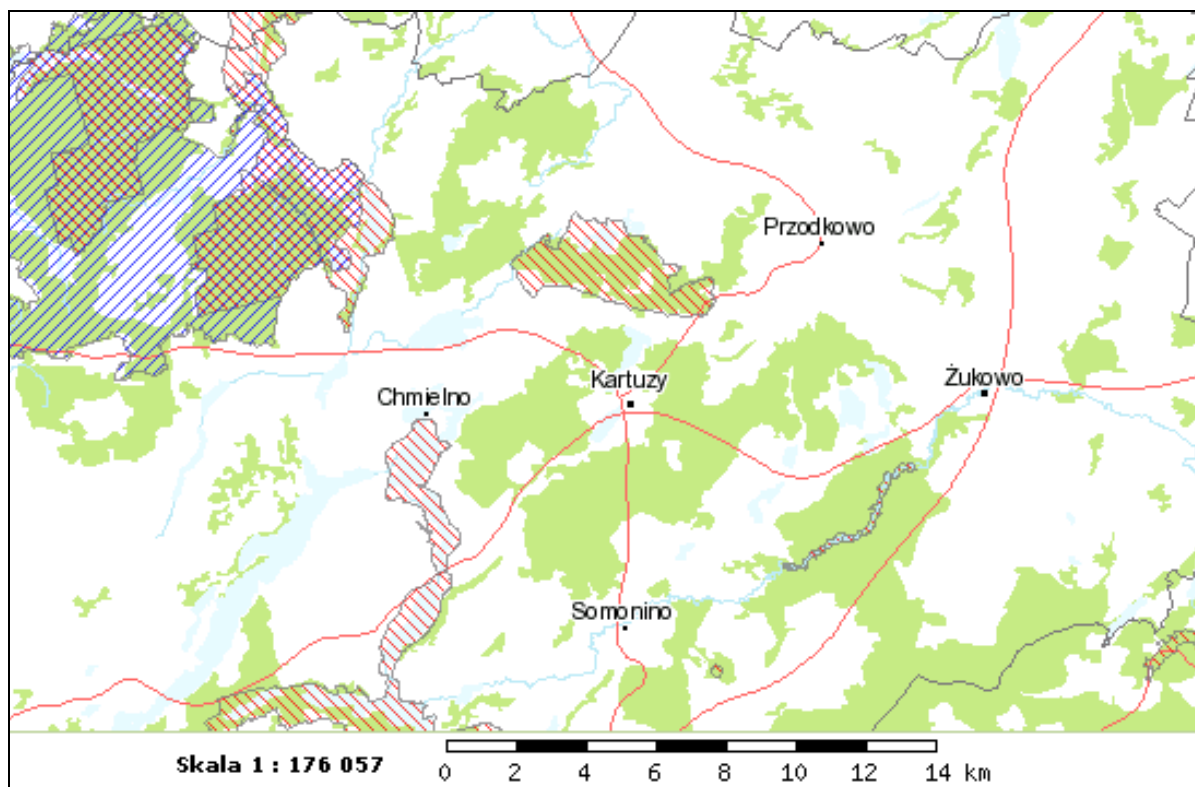
Użytki ekologiczne to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamienice, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie gminy Kartuzy znajdują się 32 użytki ekologiczne.

Obszary Natura 2000 i proponowane obszary Natura 2000

Program Natura 2000 to utworzony w krajach Unii Europejskiej wspólny system (sieć) obszarów objętych ochroną przyrody. Podstawą dla tego programu są dwie unijne dyrektywy: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Na terenie gminy Kartuzy występują następujące obszary Natura 2000:

1. **SOO Staniszewskie Błoto – PLH 220027** - jest to obszar o powierzchni 917,17 ha obejmuje fragment kompleksu Lasów Mirachowskich. Zabezpiecza jedną z największych w województwie powierzchnię borów i brzezin bagiennych i populację widłaka jałowcowego. Występuje tu także skójką gruboskórkowa i wydra.
2. **SOO Kurze Grzędy – PLH 220014** - jest to obszar o powierzchni 1586,59 ha, obejmuje zwarty kompleks leśny zlokalizowany w krajobrazie postglacjalnym. Wzniesienia morenowe porośnięte buczynami, w obniżeniach znajduje się część zespołu jezior Potęgowskich oraz kompleks torfowisk wysokich i przejściowych oraz jeziora dystroficzne. Podstawowe zagrożenie dla przyrody tego obszaru stwarza osuszanie terenów podmokłych, eutrofizacja i dystrofizacja jezior lobeliowych.

3. **OSO Lasy Mirachowskie – PLB 220008** - jest to obszar obejmujący Lasy Mirachowskie. Obszar obejmuje zbiorowiska leśne dla krajobrazu morenowego centralnej część Pojezierza Kaszubskiego. Główne typy siedliskowe lasu to: las mieszany świeży, bór mieszany świeży, bór bagienny. Wiek drzewostanów jest stosunkowo niski. Najstarsze płaty zostały objęte ochroną w rezerwatach przyrody, które zajmują łącznie ok. 625 ha.
4. **SOO Dolina Górnej Łeby – PLH 220006** - jest to obszar o powierzchni 2 250,0 ha, obejmuje dolinę rzeki Łeby rozcinającą silnie sfałdowaną morenę denną, czołową i sandry. Rzeka zaliczana jest do pstrągowo - lipieniowych. Na dnie doliny znajdują się wielogatunkowe wilgotne łąki, lasy, lasy łęgowe o cechach podgórskich. Głównym zagrożeniem dla tego obszaru jest system rowów melioracyjnych odwadniających dno doliny co przyczynia się do zarastania szuwarami i zaprzestania ich użytkowania.
5. **SOO Prokowo – PLH 220080** – obszar ten obejmuje fragment terenu o urozmaiconej rzeźbie, w większości (około 60% to siedliska lasów mieszanych), z obecnością Jeziora Białego, szeregiem zatorfionych zagłębień, w tym ze zbiornikami dystroficznymi i obecnością strzebli błotnej, a także stanowiskiem buczyny nawapiennej z udziałem storczyków – m.in. obuwnika pospolitego.
6. **SOO Uroczyska Pojezierza Kaszubskiego (obszar proponowany do włączenia do sieci Natura 2000 umieszczony na tzw. „Shadow List”) – PLB 220004** – ostoja położona jest w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego. Obejmuje ona zespół rozległych form dolinnych zwanych rynnami polodowcowymi wraz z jeziorami wypełniającymi ich najgłębsze miejsca oraz fragmenty wysoczyzn przyległymi do rynien. Rejon ostoi jest najwyżej wyniesionym obszarem w całym pasie Pojezierza Kaszubskiego.

Rysunek. Mapa obszarów Natura 2000 na terenie Gminy Kartuzy.

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Kaszubski Park Krajobrazowy

Utworzony w 1983 roku obejmuje zespół Jezior Raduńsko - Ostrzyckich, Wzgórza Szymbarskie oraz kompleks Lasów Mirachowskich i zespół Jezior Potęgowskich. W gminie Kartuzy położona jest północna i wschodnia część Parku. Na walory Kaszubskiego Parku Krajobrazowego składają się: urozmaicona rzeźba terenu, zróżnicowanie pokrywy glebowej oraz rozwój procesów erozyjnych. Obszar Parku jest intensywnie użytkowany gospodarczo w zakresie funkcji: rolniczych, osadniczych, rekreacyjnych i leśnych, co powoduje duży stopień antropizacji obszaru, miejscami dewastacji powodującej utratę walorów przyrodniczych i krajobrazowych. W celu ochrony środowiska Kaszubskiego Parku Krajobrazowego przed negatywnymi wpływami otoczenia, ustanowiono jego otulinę, która zajmuje część gminy Kartuzy, na wschód od parku. Kaszubski Park Krajobrazowy na terenie gminy Kartuzy zajmuje powierzchnię 9 805 ha, co stanowi 47% powierzchni całej gminy.

2.7 Obiekty zabytkowe

Gmina Kartuzy dysponuje szerokim katalogiem zabytków, które można podzielić na następujące kategorie: ruchome, nieruchome, archeologiczne oraz zabytki stanowiące zasoby muzealne.

Zabytki ruchome w gminie Kartuzy wpisane do rejestru zabytków to wyposażenie kościołów w Kartuzach, Sianowie oraz Kiełpinie. Składają się na nie: ołtarze główne i boczne, fragmenty chórów muzycznych, stalle, ławy kolatorskie, konfesjonały, ambony, chrzcielnice, meble, naczynia liturgiczne, wota, kurdybany, rzeźby, obrazy, świeczniki, tabernakula, feretrony, dzwony, płyty nagrobne, epitafia.

Zabytki nieruchome to głównie kościoły i kaplice. Do najcenniejszych należą:

- średniowieczne założenie poklasztorne Zakonu Kartuzów datowane na XIII/XIV w. w Kartuzach,
- kościół XVII – wieczny w Kiełpinie,
- kościół z XIX w. w Sianowie,
- kaplica z poł. XVII w. w Kartuzach,
- kaplica dworska z XVIII w. w Mirachowie.

Ponadto wśród zabytków nieruchomych należy również wyróżnić dwa zabudowania poklasztorne w Kartuzach, założenie dworsko – parkowe pochodzące z XVIII w. w Mirachowie, 30 kamienic datowanych na XIX i XX w. w Kartuzach, obiekt budownictwa ludowego w Ręboszewie, mur cmentarny w Kartuzach, cztery budynki użyteczności publicznej w Kartuzach oraz dawną karczmę w Kiełpinie.

Do zabytków archeologicznych zaliczamy cmentarzyska, kurhany, grobowce, osady oraz piece. Gmina Kartuzy dysponuje 6 zabytkowymi stanowiskami archeologicznymi. Są to przede wszystkim cmentarzyska:

- kurhanowe i wczesnośredniowieczne w Mirachowie,
- płaskie z epoki żelaza w Staniszewie,
- dwa płaskie z wczesnej epoki żelaza w Głusinie oraz grodzisko wczesnośredniowieczne w Kartuzach.

Gmina Kartuzy posiada także zabytki w zbiorach muzealnych. Są to eksponaty znajdujące się w Muzeum Kaszubskim im. F. Tredera, nawiązujące

bezpośrednio do głęboko zakorzenionej tradycji kaszubskiej. Zasoby Muzeum Kaszubskiego stanowią: narzędzia rolnicze, sprzęt kuchenny, narzędzia związane z rybołówstwem, ceramika kaszubska, przedmioty stanowiące niegdyś posag panny młodej, wyposażenie izby kaszubskiej, kaszubskie hafty oraz elementy związane z obrzędowością i kulturą kaszubską.

Do najważniejszych zabytków wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Kartuzy należą:

Miasto Kartuzy:

- Zespół klasztoru kartuzów- Kartuzja Gdańska,
- Kaplica p.w. Krzyża Świętego,
- Dom Aleksandra Markowskiego,
- Układ urbanistyczny miasta Kartuzy,
- Centrum Kultury „Kaszubski Dwór”,
- Budynek poczty ul. Parkowa 1,
- Budynek Państwowej Szkoły Muzycznej.

Obszar wiejski Gminy Kartuzy:

- Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP w Sianowie,
- Kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła w Kiełpinie,
- Zespół dworski w Mirachowie.

Należy jednak podkreślić, że najcenniejsze dziedzictwo ziemi kartuskiej ma charakter niematerialny i jest to zachowany oraz wciąż żywy **język kaszubski, haft kaszubski, obyczaj zażywania tabaki, muzyka, stroje kaszubskie oraz kuchnia regionalna.**

2.8 Turystyka i baza turystyczna

Obiekty turystyczne

Na poziom atrakcyjności wpływają w gminie czynniki przyrodnicze i antropogeniczne. Do czynników przyrodniczych zaliczyć należy: walory przyrody,

m.in.: rzeki, jeziora, ukształtowanie powierzchni, lasy. Walory antropogeniczne obejmują natomiast muzea, architekturę, obiekty historyczne oraz skanseny. Istotną rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna, czyli baza noclegowa, gastronomiczna, komunikacyjna jak i uzupełniająca - szlaki turystyczne, obiekty sportowe czy plaże. W Kartuzach funkcjonuje 8 obiektów działających sezonowo oraz 6 obiektów działających całorocznie w tym pensjonaty i inne obiekty hotelowe. W roku 2010 noclegu udzielono 3 224 osobom. Ze względu na turystyczny charakter miasta i gminy obiektów noclegowych systematycznie przybywa. Poniżej w tabeli przedstawiono dane dotyczące turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania.

Tabela. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie Kartuzy

Obiekty zbiorowego zakwaterowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem						
Obiekty całoroczne	4	4	4	5	5	6
Miejsca noclegowe całoroczne	89	90	90	106	116	168
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	55	96	28	72	44	164
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych	1 513	1 220	1 100	1 801	1 183	630
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych turystom zagranicznym	0	23	6	57	30	117
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	136	223	78	220	61	304
W tym:						
Pensjonaty						
Obiekty całoroczne	1	1	1	1	1	1
Miejsca noclegowe całoroczne	48	48	48	48	48	48
Korzystający z noclegów	1 460	1 228	1 040	1 884	1 035	106
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych	1 443	1 114	970	1 605	889	126
Inne obiekty hotelowe						
Obiekty całoroczne	1	1	1	1	1	3
Miejsca noclegowe całoroczne	15	14	14	14	15	79
Korzystający z noclegów	136	160	192	292	289	685
Wynajęte pokoje turystom zagranicznym w obiektach hotelowych	0	23	6	57	30	117
Schroniska młodzieżowe						

Obiekty ogółem	0	1	1	1	1	1
Miejsca noclegowe ogółem	0	44	44	44	44	44
Korzystający z noclegów	0	136	158	139	171	18
Udzielone noclegi ogółem	0	202	310	271	197	33
Kempingi i pola biwakowe						
Obiekty ogółem	0	1	1	1	1	1
Miejsca noclegowe ogółem	0	118	20	0	108	108
Korzystający z noclegów	0	188	0	0	22	20
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	0	32	0	0	0	0
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	0	70	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

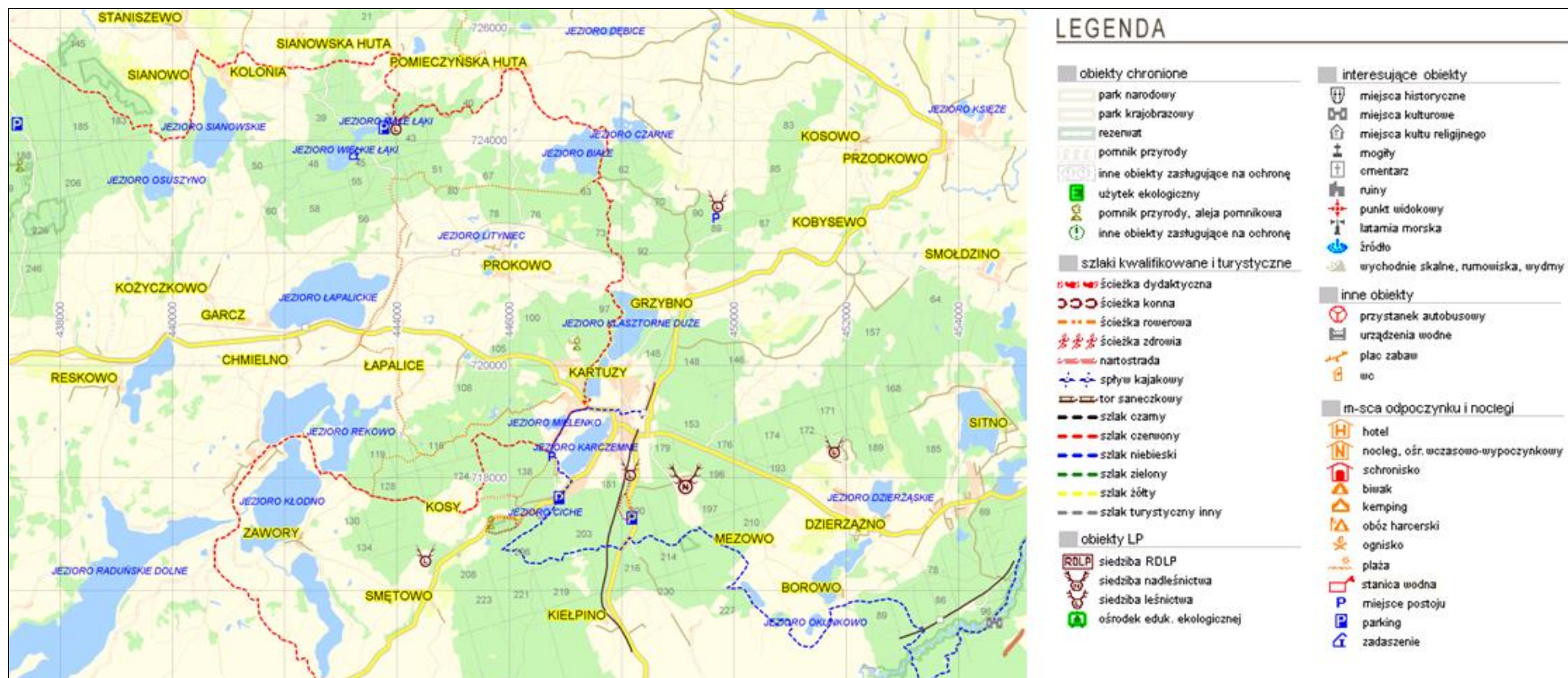
Gmina Kartuzy dysponuje dużą ilością szlaków pieszych, tras rowerowych, samochodowych i nordic walking.

Trasy piesze

Na terenie Gminy Kartuzy turyści lubiący piesze wycieczki mogą wybrać się na wędrowkę korzystając z następujących szlaków:

1. Szlak pieszy PTTK czerwony (54,5 km) - Szlak prowadzi z Kamienicy Królewskiej. Na terenie Gminy Kartuzy został wyznaczony wzdłuż jeziora Potęgowskiego, Kocenko i Jeziora Lubygość.
2. Szlak pieszy PTTK niebieski (68 km) – Szlak ten prowadzi z Trójmiasta na Pojezierze Kaszubskie do jego turystycznego centrum, czyli do Kartuz. Krótki 12 kilometrowy odcinek szlaku prowadzi w większości przez tereny leśne okolic Kiełpina, Dzierżążna, Mezowa i Kartuz.

Rysunek. Szlaki turystyczne w Gminie Kartuzy i okolicach

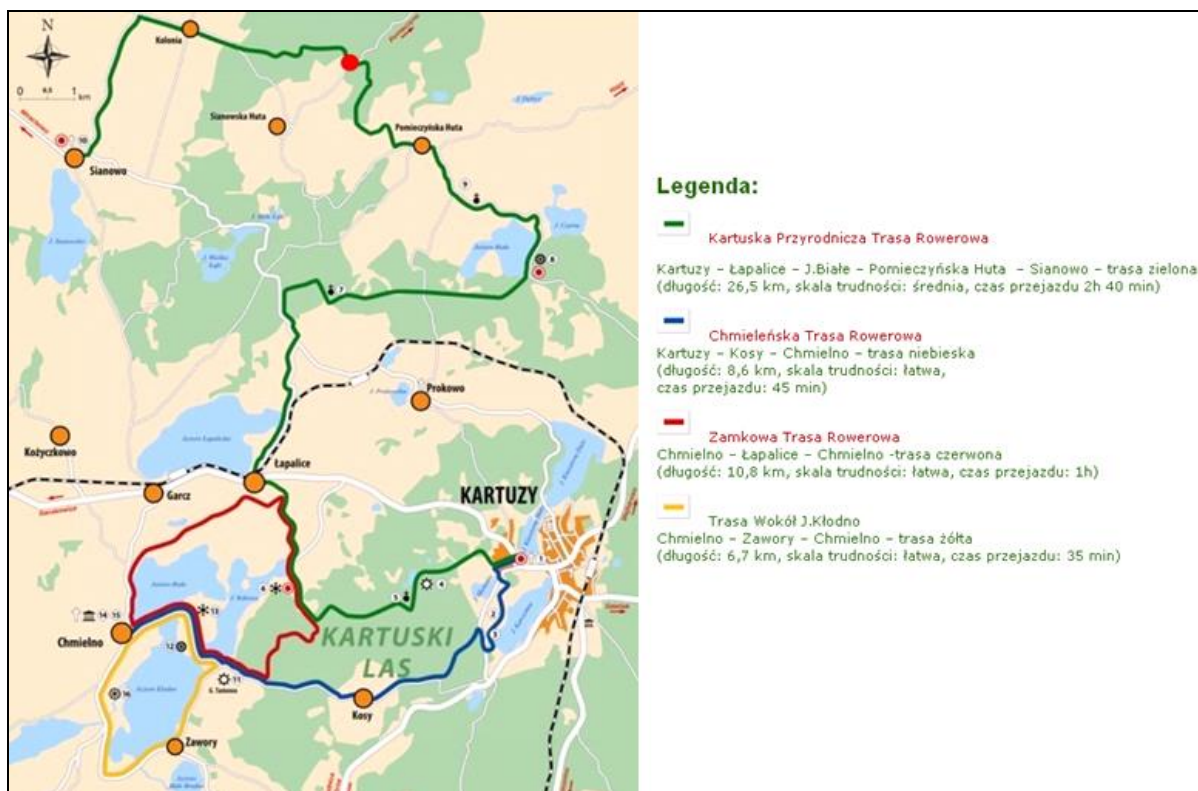
Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Trasy Nordic Walking

W Kartuzach i w okolicznych miejscowościach turyści zainteresowani aktywnym spędzaniem wolnego czasu mogą korzystać z trzech tras nordic walking:

1. Trasa nr 1 (przez Bilowo) - Trasa rozpoczyna się przy punkcie widokowym Ławka Asesora w Kartuzach. Jest pętlą biegnącą przez Kosy w kierunku Leśniczówki Bilowo, a następnie łączy się z zielonym szlakiem i powraca do Kartuz. Prowadzi zarówno drogami leśnymi jak i asfaltowymi. Poziom trudności: średni, długość szlaku: 8,4 km, czas przejścia: ok. 2godzin.
2. Trasa nr 2 - Trasa rozpoczyna się i kończy przy Ławce Asesora w Kartuzach. Biegne lasem, szerokimi bitymi drogami z nieznaczącymi wzniesieniami. Poziom trudności: średni, długość szlaku: 8,8 km, czas przejścia ok. 2 godzin.
3. Trasa nr 3 - Trasa rozpoczyna się i kończy przy Ławce Asesora w Kartuzach. Kieruje się do miejscowości Kosy, a następnie lasem wraca do Kartuz. Przy tej trasie istnieje możliwość przedłużenia i dotarcia do Zamku w Łapalicach. Poziom trudności: średni, długość szlaku: 8, 2 km, czas przejścia ok. 2 godziny.

Rysunek. Trasy rowerowe na terenie gminy Kartuzy

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Trasy rowerowe

Na terenie gminy Kartuzy turyści mogą korzystać z następujących tras rowerowych:

1. Trasa zielona - Kartuska Przyrodnicza Trasa Rowerowa. Kartuzy – Łapalice – J. Białe - Pomieczyńska Huta - Sianowo. Długość: 26, 5 km, skala trudności: średnia, czas przejazdu: 2 h 40 min.
2. Trasa Niebieska - Chmieleńska Trasa Rowerowa. Kartuzy – Kosy – Chmielno. Długość: 8,6 km, skala trudności: łatwa, czas przejazdu: 45 min.
3. Trasa czerwona - Zamkowa Trasa Rowerowa. Chmielno – Łapalice – Chmielno. Długość: 10,8 km, skala trudności: łatwa, czas przejazdu 1h.

Trasy Samochodowe

Najbardziej znaną trasą samochodową na terenie gminy jest urokliwa Droga Kaszubska, która rozpoczyna się na „Złotej Górze”. Została wybudowana w latach 1965-1967 i prowadzi pomiędzy malowniczymi jeziorami przez Ostrzyce, Kolano, Krzeszną do Wieżycy. Trasa liczy 22 km.

Szlaki wodne

Przez Kaszubski Park Krajobrazowy wiedzie 5 niezwykle urokliwych pod względem krajobrazowym szlaków kajakowych. Jeden z nich, Szlak Jezior Raduńskich jest wybitnie jeziorny i znajduje się całkowicie w granicach Parku.

Pozostałe szlaki wykraczają znacznie poza jego obszar i są mieszane: przez jeziora, rzeki przy czym na obszarze Parku reprezentowane są jedynie górne ich odcinki.

Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu

W ostatnim czasie Gmina Kartuzy zyskała nową atrakcję turystyczną i miejsce, które skutecznie może przyciągać turystów oraz inwestorów. Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu zlokalizowane jest na Złotej Górze w Brodnicy Górnej w pobliżu popularnego punktu widokowego i na początku „Drogi Kaszubskiej”.

Rysunek. Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu na Złotej Górze w Brodnicy Górnjej

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Największa w województwie scena plenerowa usytuowana została w niepowtarzalnym otoczeniu Szwajcarii Kaszubskiej. Obok sceny na Centrum składa się także infrastruktura żeglarska. Budowa wartego ponad 6 mln zł kompleksu została wsparta ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Oddana do użytku we wrześniu 2010 r. infrastruktura staje się nowym centrum kulturalno-rozrywkowym gminy. To tu odbywają się obecnie wszystkie najważniejsze imprezy plenerowe w gminie, m.in. „Truskawkobranie”. Tak nowoczesna infrastruktura pozwala także na ściągnięcie do gminy coraz ważniejszych wydarzeń kulturalnych i sportowych. Przez cały sezon letni odbywają się tu zawody żeglarskie, których ranga stopniowo rośnie, m.in. konkurencje w ramach Żeglarskiego Pucharu Świata. Podobnie, w 2011 roku odbyły się zawody Pucharu Polski Strong Man. Planuje się organizację kolejnych imprez o podobnej i wyższej randze.

Informacja turystyczna

W grudniu 2009 r. w Gdańsku podpisana została umowa o dofinansowanie projektu pn: „Zintegrowany System Informacji Turystycznej: Budowa Centrum

Informacji Turystycznej – Bramy Kaszubskiego Pierścienia wraz z kampanią promocyjną”. Umowa została podpisana pomiędzy Województwem Pomorskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Pomorskiego, a jego Partnerem wiodącym – Powiatem Kartuskim oraz pozostałymi partnerami projektu - Gminami: Chmielno, Chojnice, Czarna Dąbrówka, Czersk, Karsin, Kartuzy, Kołczygłowy, Lębork, Łeba, Miastko, Stara Kiszewa oraz Powiatem Kościerskim. Koszt realizacji projektu wynosi ponad 14 mln zł, a dofinansowanie to 9 mln, czyli ponad 64%.

Punkty informacji turystycznej zlokalizowane są w mieście Kartuzy. Turyści mogą liczyć na profesjonalną obsługę. Punkty informacji turystycznych oferują turystom pełną i profesjonalną informację o miejscach ciekawych w gminie, można tam też uzyskać informację dotyczące bazy hotelowo-noclegowej, gastronomicznej o organizowanych imprezach turystycznych, kulturalnych, historii i teraźniejszości gminy i miasta Kartuzy. Informacja turystyczna to również konsultacje turystyczne i propozycje wycieczkowe. Lista punktów informacji turystycznej na terenie miasta przedstawia się następująco:

- Centrum Informacji Turystycznej
ul. Klasztorna 1
tel.: 58 684 02 01
e-mail: kartuzy@kaszubskipierscien.pl
- Muzeum Kaszubskie
ul. Kościerska 1
e-mail: it@muzeum-kaszubskie.gda.pl
- Punkt informacji turystycznej w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej
ul. Parkowa 3

Rysunek. Centrum Informacji Turystycznej w Kartuzach

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

2.9 Oświata

Edukacja przedszkolna

W Gminie Kartuzy w 2010 roku (zgodnie ze stanem Systemu Informacji Oświatowej na 31.03.2010 roku) funkcjonowało 9 przedszkoli, do których uczęszczało 782 dzieci, 12 szkół podstawowych oraz 2 szkoły prowadzone przez inny organ niż jednostka samorządu terytorialnego, w których mieszczą się 22 oddziały przedszkolne (zerówki) do których uczęszcza 467 dzieci. W porównaniu do lat wcześniejszych wystąpiła niewielka tendencja zwyżkowa dotycząca ilości dzieci przyjmowanych do oddziałów przedszkolnych, czego jedną z przyczyn był dodatni przyrost naturalny. W Gminie zlokalizowane są również punkty przedszkolne, których w 2010 roku było 8. Do punktów tych uczęszczało 130 dzieci. W latach 2005-2010 zaobserwowano znaczny wzrost liczby miejsc w przedszkolach oraz liczby wychowanków. Obecnie na terenie Gminy znajdują się następujące przedszkola oraz punkty przedszkolne:

Przedszkola:

- Gminne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi „Akademia Przedszkolaka” w Kartuzach
- Publiczne Przedszkole przy Zespole Kształcenia i Wychowania w Brodnicy Górnej;
- Publiczne Przedszkole przy Zespole Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie;
- Przedszkole Niepubliczne „Muchomorek” w Kartuzach;
- Przedszkole Niepubliczne Sióstr Miłosierdzia w Kartuzach;
- Przedszkole Niepubliczne „Kubuś Puchatek” w Kartuzach;
- Przedszkole Niepubliczne „Aniołek” w Kiełpinie;
- Przedszkole Niepubliczne „aKuKu” w Kartuzach.

Punkty przedszkolne:

- Punkt przedszkolny w Grzybnie;
- Punkt przedszkolny w Koloni;
- Punkt przedszkolny w Mirachowie;
- Punkt przedszkolny w Staniszewie;
- Niepubliczny punkt przedszkolny w Pomieczyńskiej Hucie;
- Niepubliczny punkt przedszkolny w Starej Hucie;
- Niepubliczny punkt przedszkolny w Bączu.

Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne, średnie oraz policealne

Szkolnictwo podstawowe w gminie Kartuzy w 2010 roku obejmowało 15 szkół podstawowych, w których kształciło się 2 415 uczniów, w tym 1 246 chłopców i 1 169 dziewcząt. Na terenie gminy funkcjonują również 4 gimnazja publiczne oraz 1 gimnazjum prywatne. Łączna ilość uczniów, która pobierała tam naukę w 2010 roku wynosiła 1 460 osób w tym 746 mężczyzn i 714 kobiet. Naukę na poziomie szkoły średniej w 6 szkołach pobierało w 2010 roku 1 287 osób. Na terenie gminy funkcjonują również szkoły policealne – w 2010 roku działalność edukacyjną tego typu prowadziły 2 szkoły, które ukończyło 80 osób. Powyższe spostrzeżenia ilustruje tabela.

Tabela. Zestawienie ilości szkół w latach 2005 -2010

Szkoły	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Podstawowa	14	14	15	15	15	15
Gimnazjum	5	5	6	6	6	6
Średnia	6	6	6	6	6	6
Policealna	2	2	2	0	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Oferta edukacyjna szkół ponadgimnazjalnych odpowiada lokalnym i regionalnym uwarunkowaniom wynikającym z potrzeb rynku pracy. Sieć placówek oświaty – zarówno publicznych, jak i niepublicznych - jest dobrze rozwinięta: na terenie powiatu działają licea ogólnokształcące, technika czy zasadnicze szkoły zawodowe o szerokiej gamie profili. Bogata jest także oferta skierowana dla dorosłych mieszkańców, którzy mają możliwość zdobywania i rozwijania wiedzy w szkołach uzupełniających i policealnych. Absolwenci szkół o profilach technicznych (mechanicy, budowlańcy, elektrycy, mechanicy, ślusarze) i usługowych (ekonomiści, logistycy, handlowcy) nie tylko zaspokajają potrzeby Gminy Kartuzy, ale są także atrakcyjnymi pracownikami dla pracodawców działających na rynku powiatowym oraz trójmiejskim.

Powiat kartuski jest bardzo popularny wśród turystów ze względu na atrakcyjne usytuowanie w samym centrum Kaszub oraz wynikające z niego walory przyrodnicze i kulturowe. Oferta edukacyjna wychodzi naprzeciw potrzebom branż turystycznej, rekreacyjnej i gastronomicznej – szkoły powiatu kartuskiego kształcą

techników organizacji usług gastronomicznych, agrobiznesu, hotelarstwa, żywienia, kucharzy oraz sprzedawców. Pozwala to na wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego powiatu.

Na terenie powiatu kartuskiego działa założony w 1982 roku **Kaszubski Uniwersytet Ludowy (KUL)**. KUL od początku istnienia podejmował kwestie związane z kulturą i oświatą regionu Kaszub, starając się inspirować działalność społeczności wiejskich. Na zaplecze dydaktyczno-internatowe KUL składa się jego siedziba położona w Wieżycy k. Szymbarka (Gmina Stężyca) oraz filia w Starbieniu (Gmina Choczewo w powiecie wejherowskim). Od 2003 roku przy Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym działa „Wiejskie Centrum Informacji Europejskiej”.

Aktywność edukacyjna i główne kierunki działalności programowej KUL skupiają się wokół trzech filarów: edukacji ekologicznej, obywatelskiej i regionalnej, łącząc tym samym tradycje i wyzwania stojące przed współczesnym światem. Kaszubski Uniwersytet Ludowy dociera z nowoczesną wiedzą ekologiczną do mieszkańców za pomocą prelekcji, Zielonych Akademii czy kursów rolnictwa ekologicznego. KUL ściśle współpracuje z wieloma gminami i powiatami (przede wszystkim – kartuskim) organizując seminaria i szkolenia z zakresu szeroko rozumianej edukacji obywatelskiej. Odpowiada także m.in. za organizację warsztatów dla twórców ludowych, nauczycieli i dzieci, przykładowo w październiku 2010 roku KUL zorganizował w Starbienniu **XXVIII Plener Twórców Ludowych i Nieprofesjonalnych z Kaszub i Kociewia**. Dzięki tym działaniom placówki reaktywowane i podtrzymywane są ginące dziedziny rękodzieła i sztuki ludowej (jak na przykład kaszubskie malarstwo na szkle).

Poziom wykształcenia ludności

Bazując na danych z Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2002 analiza danych dotyczących wykształcenia ludności prowadzi do wniosków, iż w porównaniu z danymi dla województwa pomorskiego oraz dla ogółu mieszkańców Polski, poziom wykształcenia mieszkańców powiatu kartuskiego można określić jako dobry. Podobnie jest w gminie Kartuzy, gdzie wykształcenie wyższe posiada 8,2% mieszkańców. Ludność z wykształceniem średnim stanowi natomiast nieco więcej niż czwarta część lokalnej społeczności. Ludność z wykształceniem podstawowym i nieposiadająca wykształcenia stanowi 35,2% mieszkańców miasta. Analogicznie,

dane dla województwa wynoszą 20,2%, natomiast dla kraju 56,3%. Szczegółowe dane dotyczące zmienności charakterystyk dotyczących poziomu wykształcenia w Kartuzach, województwie pomorskim oraz w skali kraju prezentuje poniższa tabela.

Tabela. Wykształcenie ludności Kartuz, województwa pomorskiego i kraju wg Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r.

Wykształcenie	Gmina Kartusy		Województwo pomorskie		Polska	
	liczba mieszkańców	udział w ogóle mieszkańców	liczba mieszkańców	udział w ogóle mieszkańców	liczba mieszkańców	udział w ogóle mieszkańców
Wyższe	1 981	8,2	199 855	7,0	3 203 566	10,5
Policealne	825	3,4	580 561	20,4	1 023 894	3,3
Średnie razem	6 519	26,9	524 433	18,5	9 184 496	23,1
Średnie ogólnokształcące	3 031	12,5	179 980	6,3	2 802 025	9,1
Średnie zawodowe	3 488	14,4	344 463	12,1	6 382 471	20,8
Zasadnicze zawodowe	6 259	25,9	437 816	15,4	7 539 786	24,6
Podstawowe ukończone	8 115	33,5	522 122	18,4	8 808 487	28,8
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	495	2,0	50 460	1,8	877 557	20,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.10 Kultura i sport

Najcenniejszym dziedzictwem niematerialnym ziemi kartuskiej jest zachowany i wciąż żywy **język kaszubski**. Mieszkańcy Kaszub pielęgnują swoją odrębność kulturową. XVII i XVIII w. przyniósł germanizację, co odcisnęło swe piętno na języku kaszubskim. Wiek dwudziesty to oczekiwany powrót tych ziem do Polski i jednocześnie rozczarowanie. Z kaszubskości próbowano bowiem uczynić jedynie folklor, język kaszubski nie miał wstępu do szkół i urzędów. Represje były tak silne, że ludność kaszubska zaczęła używać języka polskiego, wypierając swój własny.

Przetrwiał on ten trudny czas dzięki wrodzonemu uporowi i pracy organicznej działaczy kaszubskich.

Obecnie istnieją słowniki kaszubsko-polskie, podręczniki do nauki języka oraz kilka przekładów Pisma Świętego. Coraz częściej w kościołach odprawiane są nabożeństwa po kaszubsku. Zatwierdzone zostały przez Ministerstwo Edukacji programy nauczania w szkołach oraz wydane podręczniki w tym języku. Stopniowo zwiększa się liczba dzieci uczących się języka kaszubskiego w szkołach. Prężnie rozwija się literatura, muzyka, rzemiosło artystyczne i amatorski teatr kaszubski.

Szczególną okazją do poznania kaszubskiego folkloru są liczne imprezy kulturalno-rekreacyjne organizowane w okresie wakacyjnym na terenie gminy Kartuzy. Największą imprezą plenerową jest „**Truskawkobranie**” organizowane na przełomie czerwca i lipca na Złotej Górze. Na tej imprezie plenerowej można znaleźć liczne stoiska handlowe i gastronomiczne, prezentujące dorobek kultury kaszubskiej, amatorskiej i profesjonalnej, odbywają się ponadto liczne występy artystyczne, konkursy, zawody.

Równie wielką popularnością cieszy się **Jarmark Kaszubski**. Jarmark to wielki festyn prezentujący bogactwo kultury kaszubskiej. Początkowo odbywał się na rynku. W 1994 roku impreza została przeniesiona na Plac Solidarności, a w 2009 roku na Wyspę Łabędią. Podczas spotkań widzów bawią kabarety, zespoły folklorystyczne i muzyczne. Jarmark kaszubski gromadzi twórców ludowych, jest okazją do zaprezentowania ich wyrobów i produktów. Na wystawionych straganach i stoiskach można zakupić pamiątki i rękodzieło kaszubskie.

Koncerty w ramach **Kartuskiego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej** wrosły w pejzaż miasta. Są one okazją do wysłuchania dzieł najznakomitszych twórców muzyki klasycznej w wykonaniu wirtuozów znanych nie tylko w Polsce, ale i na całym świecie. Koncerty te odbywają się w zabytkowej XIV-wiecznej kolegiacie. Wnętrze kolegiaty wraz z bogatymi zdobieniami pochodzącymi z przełomu kilku epok składają się na wspaniałą scenerię oddającą powagę i klimat zamierzchłych czasów.

Natomiast **Zaduszki Jazzowe** to jedno z najbardziej popularnych cyklicznych wydarzeń kulturalnych miasta Kartuzy. Najznakomitsi pomorscy artyści jazzowi muzyką i modlitwą pragną wspominać tych, którzy odeszli, a których twórczość wciąż żyje w pamięci mieszkańców. Kolejne wydarzenie to **Solecczé Rozegracëje** – impreza rekreacyjno-kulturalna polegająca przede wszystkim na międzysoleckiej

rywalizacji, gdzie nie wynik jest najważniejszy, a wspólnie i aktywnie spędzony czas oraz świetna zabawa przy niecodziennych konkurencjach. Poza zmaganiem mieszkańców poszczególnych miejscowości, publiczności umilają czas liczne występy artystyczne. **Blues w leśniczówce** to festiwal, którego początki sięgają 2007 roku. Impreza z roku na rok zdobywa coraz większe uznanie wśród miłośników bluesa, jak i samych artystów. Festiwal zawsze odbywa się w tym samym miejscu – Leśniczówce Nadleśnictwa Kartusy w Mirachowie. Następnym wydarzeniem cyklicznym są **Kartuskie Dożynki Gminne „Õžniwině”**. Jest to święto połączone z obrzędami dziękczynnymi za ukończone prace polowe oraz żniwa.

Inne wydarzenie kulturalne - **Święto Jagody**, to festyn rodzinny mający na celu upowszechnienie kultury kaszubskiej i podtrzymywanie tradycji regionu. To impreza szczególna, promująca drugi po truskawce kaszubski owoc. Organizowana jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi i Wspierania Kultury „Kiełpie”. Podczas imprezy przewidziano konkursy w tym wybór Mistrza Kuchni Jagodzianej.

Kultywowanie tradycji, folkloru poznawanie gwary i rozwijanie własnych zdolności, doskonalenie umiejętności tanecznych i wokalnych - tego wszystkiego uczą się młodzi oraz starsi zapaleńcy i turyści w murach **Centrum Kultury „Kaszubski Dwór”**. Powstało ono w 1993 roku z połączenia Miejskiego i Młodzieżowego Domu Kultury. Placówka prowadzi działalność kulturalno-oświatową skierowaną do różnych grup wiekowych.

Galeria „Refektarz” istnieje od 1995 roku i jest ulokowana w poklasztorным budynku nieopodal Kolegiaty. Salon wystawienniczy otwiera wystawa absolwentów gdańskiej WSP „Wiosna Młodych”, a elementem wieńczącym całoroczną pracę galerii jest koncert „Zaduszki Jazzowe”.

Muzeum Kaszubskie w Kartuzach założone zostało przez Franciszka Tredera – pierwszego kierownika i kustosa muzeum. Dzisiaj jest ono przede wszystkim placówką upowszechniania kultury prezentującą dorobek kultury kaszubskiej. Ekspozycja muzeum składa się z bogatych zbiorów etnograficznych poświęconych rolnictwu, gospodarstwu domowemu, rybołówstwu, obrzędowości oraz sztuce ludowej wykonywanej na Kaszubach. Od stycznia 2001 roku Muzeum Kaszubskie wpisane jest do państwowego Rejestru Muzeów.

Zespół „Kaszuby” jest zespołem amatorskim. Istnieje od 1946 roku i do dnia dzisiejszego jest propagatorem bogatego folkloru kaszubskiego na różnych

impresach, akademiach i uroczystościach organizowanych na terenie całego kraju oraz zagranicą. Repertuar zespołu składa się z piosenek, melodii i tańców pochodzących z regionu kaszubskiego. „Kaszuby” jako pierwsze wprowadziły do swojego programu kaszubskie nuty i niespotykane w innych regionach Polski instrumenty ludowe: bazuny, diabelskie skrzypce i burczybasy.

Chór Cartusia, założony został w 1933 roku jako schola parafialna. Od 1995 roku działa przy Centrum Kultury ”Kaszubski Dwór” w Kartuzach. Chór brał udział w konkursach zdobywając wiele nagród i wyróżnień.

W **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kartuzach** organizowane, są wystawy o różnej tematyce. Odbývają się one w „Małej Galerii” biblioteki.

Celem działalności wymienionych instytucji jest pielęgnacja kaszubskiej kultury, ochrona dziedzictwa kulturowego, zachowanie tożsamości i odrębności narodowej oraz promowanie regionu na arenie polskiej oraz międzynarodowej.

Położenie geograficzne Kartuz i całej gminy sprzyja rekreacji i czynnemu uprawianiu sportu. W samym mieście, jak i w gminie aktywnie działają kluby sportowe, co poszerzyło znacznie możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy. Obecnie mieszkańcy gminy Kartuzy mogą rozwijać i podnosić swoje umiejętności sportowe w 10 klubach sportowych i uczniowskich klubach sportowych. Urząd Miejski za pośrednictwem Wydziału Kultury i Sportu wspiera finansowo i organizacyjnie stowarzyszenia sportowe. Mieszkańcy gminy mogą podnosić i rozwijać swoje umiejętności sportowe w następujących klubach sportowych na terenie miasta i gminy Kartuzy:

- GKS „Cartusia”,
- Uczniowski Klub Sportowy „MAT”,
- Kaszubskie Stowarzyszenie Sportowe „Sokół”,
- Uczniowski Klub Sportowy „TROPs”,
- Klub Sportowy ASG GRYF POMORSKI,
- Klub Sportowy „AMATOR” Kiełpino,
- Kaszubska Akademia Aikido,
- Kartuski Klub Szachowy „Ormuzd”,
- GKS „Cartusia 1923”,
- Uczniowski Klub Żeglarski „Lamelka”.

W gminie Kartuzy organizowane są liczne imprezy sportowe, m.in. Ogólnopolskie Kryterium Kolarskie o Puchar Burmistrza Kartuz oraz Turniej Piłki Ręcznej.

Dotychczasowe działania znacząco poprawiły sytuację sportu w mieście, jak i w gminie. Oddanie do użytku pełnowymiarowej hali sportowej oraz krytej pływalni wraz z zapleczem, wykonywanie kompleksowych remontów, wytyczenie tras narciarsko- biegowych w Gaju Świętopełka spowodowało, że możliwości realizacji własnych zainteresowań dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych znacznie się poszerzyło. Trudna sytuacja panuje w środowisku wiejskim, gdzie zły stan niektórych boisk sportowych wymagających remontu czy modernizacji wpływa niekorzystnie na upowszechnienie sportu na wsiach. Wraz z kolejnymi inwestycjami gmina polepsza infrastrukturę sportową na terenach wiejskich.

Tabela. Aktualny stan bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie Kartuzy

Lokalizacja	Obiekty sportowe	Obiekty przyszkolne
Miasto Kartuzy	kryta pływalnia o wymiarach 25x12m wraz z zapleczem: sauną suchą i parową, jacuzzi, siłownią.	SP nr 1w Kartuzach -sala gimnastyczna: 22x 12m -mini sala gimnastyczna: 13x5m -boisko asfaltowe: 40x 20m - skocznia do skoku w dal
	stadion sportowy należący do gminy, a użytkowany przez GKS „Cartusia”	SP nr 2 w Kartuzach - sala gimnastyczna: 10x12m -boisko asfaltowe -bieżnia -plac zabaw -boisko do piłki nożnej -skate park
	trasy narciarsko – biegowe w Gaju Świętopełka	Gimnazjum nr 1 w Kartuzach - hala sportowa 44x22m -hala zapaśnicza 15x15m -mała sala gimnastyczna 16x 8m -kompleks boisk sportowych „Orlik 2012”
	Miasteczko Ruchu Drogowego	
	prywatne korty tenisowe	ZSO nr 2 w Kartuzach -hala sportowa: 42x19m -dwie małe sale gimnastyczne 11x 6m -plac zabaw -boisko, tartan
Obszar wiejski Gminy Kartuzy		ZKiW w Brodnicy Górnej -boisko trawiaste
		SP w Grzybnie -kompleks boisk sportowych „Orlik 2012” -salka gimnastyczna 10x 60

		-plac zabaw SP w Kolonii -boisko szkolne -boisko wielofunkcyjne -plac zabaw SP w Łapalicach -boisko trawiaste -salka do ćwiczeń gimnastycznych 10,2x8,3m -zestaw sprawnościowy- plac zabaw SP w Staniszewie -boisko szkolne o wymiarach 80x80m -salka do ćwiczeń gimnastycznych 9,20x6,7m SP w Mirachowie -salka do ćwiczeń gimnastycznych 6x9m -plac zabaw Rossa -boisko wielofunkcyjne SP w Prokowie -boisko o nawierzchni bitumicznej -plac zabaw ZKiW w Dzierżążnie -salka do ćwiczeń gimnastycznych 30x12 m -plac zabaw -sala sportowa ZS w Kiełpinie -boisko sportowe Gimnazjum w Staniszewie -boisko asfaltowe 40x20 -bieżnia prosta 80m -sala sportowa
--	--	--

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

2.11 Ochrona zdrowia

Placówki ochrony zdrowia mające swoje siedziby na terenie gminy Kartuzy są zrestrukturyzowane i działają w oparciu o kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Opiekę zdrowotną na poziomie specjalistycznym zapewnia głównie Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Aleksandra Majkowskiego w Kartuzach, utworzony przez Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Przedmiotem działania Zakładu jest:

1) Udzielenie świadczeń zdrowotnych polegających na stacjonarnej opiece zdrowotnej w zakresie:

- chorób wewnętrznych;

- pediatrii;
- położnictwa oraz ginekologii;
- chirurgii;
- opieki nad noworodkami;
- rehabilitacji fizykoterapii;
- anestezjologii i intensywnej terapii;
- ratownictwa medycznego.

2) Udzielanie świadczeń zdrowotnych polegających na specjalistycznej opiece ambulatoryjnej z zakresie:

- poradni chirurgii ogólnej;
- poradni chirurgii urazowo - ortopedycznej;
- poradni chirurgii ogólnej dla dzieci;
- poradni kardiologicznej;
- poradni reumatologicznej;
- poradni ginekologiczno – położniczej;
- poradni neonatologicznej;
- poradni gastroenterologicznej;
- poradni diabetologicznej;
- profilaktyki chorób piersi;
- poradni endokrynologicznej;
- poradni otolaryngologicznej;
- poradni urologicznej;
- poradni pulmonologicznej;
- poradni medycyny pracy;
- poradni leczenia bólu.

3) Udzielanie świadczeń medycznych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

4) Udzielanie świadczeń medycznych z zakresu medycyny pracy.

5) Orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia.

6) Wykonywanie badań diagnostycznych.

7) Udzielanie pomocy doraźnej w razie wypadku, urazu, nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia.

W wykonaniu powyższych zadań Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej współpracuje z innymi instytucjami opieki zdrowotnej.

W Dzierżaznie znajdują się Gdańskie Centrum Rehabilitacji – jedyny tego typu ośrodek na terenie północnej Polski oferujący świadczenia rehabilitacyjne dla dzieci i dorosłych. Powstał on na miejscu funkcjonującego przez niemal pięćdziesiąt lat sanatorium przeciwgruźliczego.

Tabela. Placówki opieki zdrowotnej. Stan w dniu 31 XII 2010

Zakłady Opieki Zdrowotnej	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Publiczne	2	2	2	2	0	0
Niepubliczne	1	2	2	2	5	6
Ogółem	3	4	4	4	5	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej w gminie Kartuzy

Nazwa zakładu	Siedziba
Szpital Powiatowy im. dr Aleksandra Majkowskiego	83-300 Kartuzy, ul. Ceynowy 7
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AN-MED”	83-300 Kartuzy, ul. Sambora 21 A
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nr 1	83-300 Kartuzy, ul. Jeziorna 11
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Kaszuby”	83-300 Kartuzy, ul. Dworcowa 2, ul. Mściwoja II/9
NZOZ Centrum Medyczne Św. Łukasza	83-300 Kartuzy ul. Mściwoja II/12
Specjalistyczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus”, Poradnia Endokrynologiczna w Kartuzach	83-300 Kartuzy, ul. Ceynowy 7
Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Gdańsku / oddział terenowy w Kartuzach	83-300 Kartuzy, ul. Ceynowy 7

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

2.12 Instytucje publiczne w Gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy

Instytucje publiczne na terenie Gminy Kartuzy:

- Urząd Miejski w Kartuzach;
- Starostwo Powiatowe w Kartuzach;
- Prokuratura Rejonowa w Kartuzach;
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kartuzach;
- Komenda Powiatowa Policji w Kartuzach;
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe w Kartuzach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach;
- Urząd Skarbowy w Kartuzach;
- Sąd Rejonowy w Kartuzach;
- Urząd Pocztowy;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Inspektorat w Kartuzach;
- Nadleśnictwo Kartuzy.

Jednostki organizacyjne Gminy Kartuzy:

1) Jednostki budżetowe:

- Urząd Miejski w Kartuzach;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Kartuzach;
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Kartuzach;
- Szkoła Podstawowa w Grzybnie;
- Szkoła Podstawowa w Koloni;
- Szkoła Podstawowa w Łapalicach;
- Szkoła Podstawowa w Mirachowie;
- Szkoła Podstawowa w Prokowie;
- Gimnazjum nr 1 w Kartuzach;
- Zespół Kształcenia i Wychowania w Brodnicy Górnej;

- Zespół Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie;
 - Zespół Szkół w Kiełpinie;
 - Zespół Szkół w Staniszewie;
 - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Kartuzach;
 - Gminne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi - Akademia Przedszkolaka.
- 2) Zakład budżetowy:
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.
- 3) Instytucje kultury:
- Muzeum Kaszubskie;
 - Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna;
 - Centrum Kultury – Kaszubski Dwór;
 - Galeria „Refektarz”.
- 4) Spółki handlowe z udziałem Gminy Kartuzy:
- Zakład Energetyki Ciepłej Spec-Pec spółka z o.o.;
 - Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z o.o.

2.13 Sfera społeczna

POMOC SPOŁECZNA:

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach, który udziela mieszkańcom wsparcia w ramach:

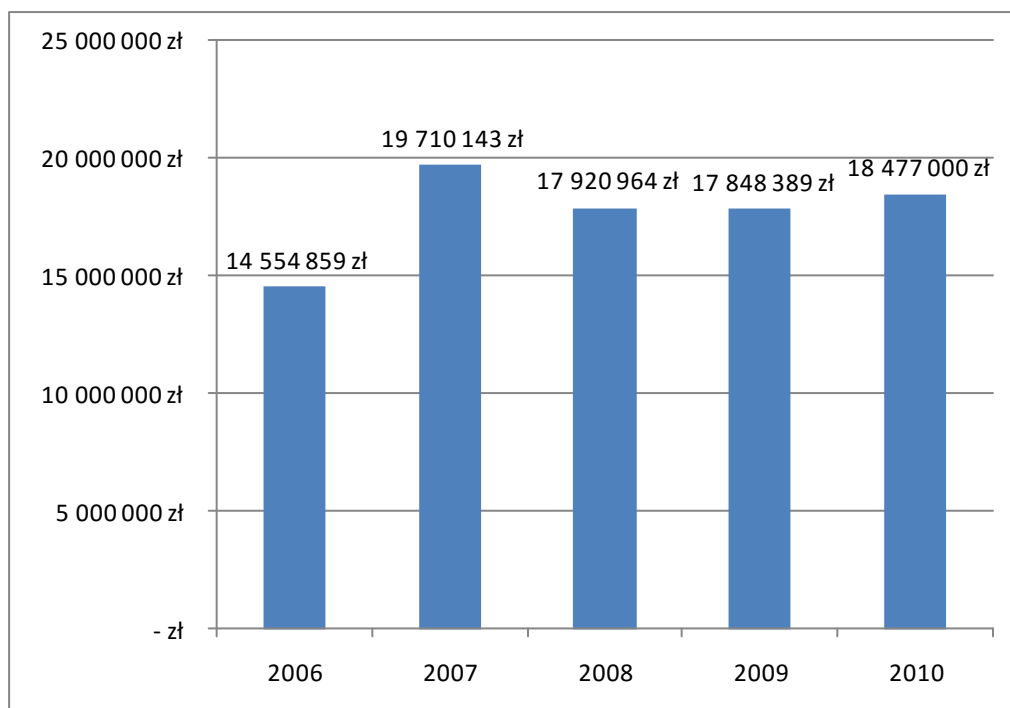
- pomocy społecznej,
- świadczeń alimentacyjnych,
- świadczeń rodzinnych,
- dodatków mieszkaniowych,
- pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających oraz ich rodzin („Klub Abstynenta”).

Na terenie gminy działa również „Środowiskowy Dom Samopomocy” w Kartuzach, który jest jednostką organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach. Działalność placówki ukierunkowana jest na pomoc osobom niepełnosprawnym, seniorom oraz dzieciom należącym do świetlicy socjoterapeutycznej.

Ponadto w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach funkcjonuje „Ośrodek Geriatryczny” w Sianowie zapewniający całodobową opiekę osobom dorosłym, które z uwagi na sytuację zdrowotną, życiową, warunki rodzinne, materialne i mieszkaniowe kwalifikują się do tej formy pomocy.

Wielkość środków finansowych przeznaczanych na pomoc społeczną przez Gminę Kartuzy w latach 2006 – 2010 przedstawia poniży wykres.

Wykres. Wydatki Gminy Kartuzy na pomoc społeczną w latach 2006 – 2010

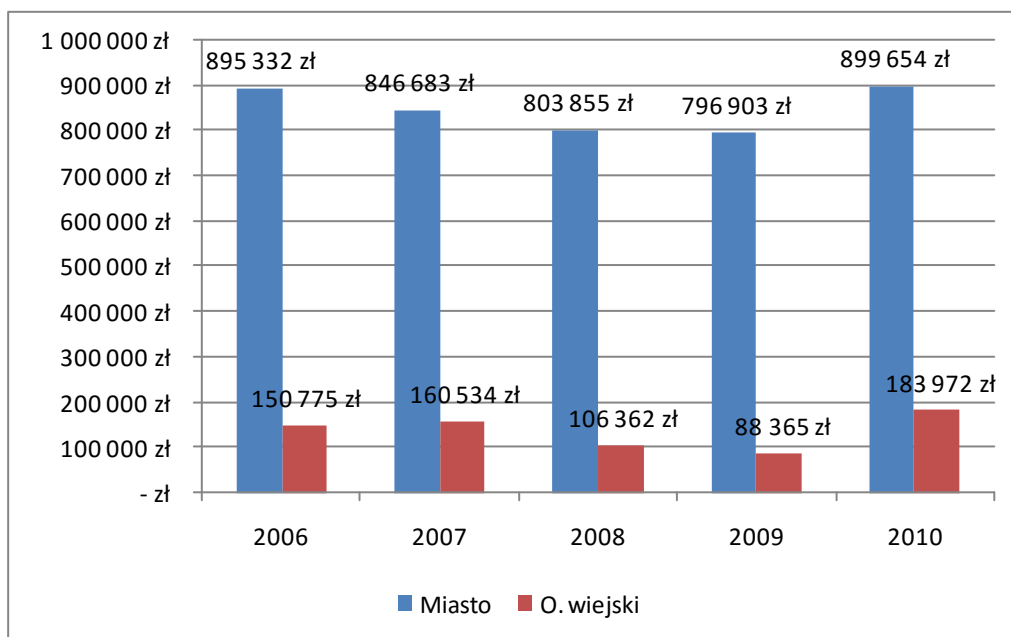

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2001 nr 71 poz. 734), dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę. Celem jest dofinansowanie wydatków mieszkaniowych

ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu. Poniższy wykres przedstawia wydatki gminy na dodatki mieszkaniowe w latach 2006 -2010.

Wykres. Wydatki gminy na dodatki mieszkaniowe w latach 2006 – 2010

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach

Wydatki gminy w latach 2006 – 2010 z tytułu świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Wydatki Gminy Kartuzy z tytułu świadczeń rodzinnych w latach 2006 - 2010

Rok	Suma świadczeń rodzinnych
2006	9 310 692 zł
2007	10 178 687 zł
2008	9 661 031 zł
2009	9 780 255 zł
2010	10 902 988 zł

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach

Do grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Kartuzy zaliczają się: osoby bezrobotne oraz dzieci i młodzież z rodzin o niskich dochodach oraz rodzin wielodzietnych. Spowodowane jest to brakiem miejsc pracy oraz miejsc wsparcia i opieki. Następną grupą społeczną, która jest narażona, są osoby starsze i samotne. Głównym problemem społecznym gminy jest nieaktywność zawodowa kobiet (84% klientów GOPS).

W ramach priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 -2013, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach realizuje projekt: „Daj szansę – pomóż sobie i innym”. Głównym celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej w środowisku lokalnym klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach. Projekt kierowany jest do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku aktywności zawodowej głównie nieaktywnych zawodowo.

W latach 2012 – 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach planuje kontynuację projektu „Daj szansę – pomóż sobie i innym”. Do realizacji projektu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach planuje pozyskać dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany ma być za pomocą dwóch narzędzi:

- Kontrakty socjalne;
- Programy aktywności lokalnej.

Do kontraktów socjalnych kierowane będą w szczególności osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej w wieku aktywności zawodowej, które wymagają wsparcia z powodów takich jak: bezrobocie; nieaktywność zawodowa z powodu konieczności sprawowania opieki nad osobami zależnymi, kryzysu rodziny lub niepełnosprawnością. Do programów aktywności lokalnej kierowane będą osoby ze środowisk, które znane są pracownikom socjalnym, jako szczególnie charakteryzujące się zagrożeniem. (głównie do młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizować będzie również dodatkowe wsparcie w formie wypoczynku letniego dla dzieci uczestników projektu i bezpłatną opiekę nad dziećmi na czas szkoleń, kursów i innych zajęć w projekcie.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE:

Dane Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach wskazują na poprawę stanu bezpieczeństwa w 2010 roku na terenie Gminy Kartuzy w stosunku do roku poprzedniego. Na terenie Gminy stwierdzono 1250 przestępstw (miasto Kartuzy – 659, obszar wiejski – 591) tj. o 111 przestępstw mniej niż w roku 2009. Wśród przestępstw stwierdzonych 52,1% to przestępstwa o charakterze kryminalnym.

W 2010 roku sporządzono 507 wniosków o ukaranie do Sądu. Natomiast w 481 przypadkach odstąpiono od skierowania wniosku do Sądu. Poniższe tabele przedstawiają ujawnione wykroczenia oraz przestępstwa stwierdzone w Gminie Kartuzy w latach 2007 – 2010.

Tabela. Ujawnione wykroczenia w Gminie Kartuzy w latach 2007 – 2010

Rok	Ujawnione wykroczenia			
	Mandaty karne	Pouczenia	Wnioski o ukaranie do Sądu	Odstąpienie od skierowania do Sądu
2007	5 942	4 383	507	308
2008	6 123	3 058	738	386
2009	8 759	4 523	656	500
2010	7 303	3 287	507	481

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach

Tabela. Przestępstwa stwierdzone w tym: drogowe, kryminalne i gospodarcze w latach 2006 - 2010

Rok	Przestępstwa stwierdzone w tym:					
	Przestępstwa drogowe		Przestępstwa kryminalne		Przestępstwa gospodarcze	
	Miasto	O. wiejski	Miasto	O. wiejski	Miasto	O. wiejski
2006	56	192	362	543	30	12
2007	57	189	383	485	18	4
2008	45	77	338	506	16	7
2009	81	124	254	382	18	6
2010	59	120	261	391	4	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach

Odnotowano poprawę bezpieczeństwa na drogach w Kartuzach oraz na obszarze wiejskim Gminy Kartuzy. W 2010 roku w mieście Kartuzy miało miejsce 59 przestępstw drogowych tj. o 27% mniej niż w 2009 roku. Natomiast na obszarze wiejskim Gminy Kartuzy miało miejsce 120 przestępstw drogowych.

Zwiększyła się liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich z 82 w roku 2009 do 100 w roku 2010. Poniższa tabela przedstawia przestępstwa stwierdzone oraz czyny karalne nieletnich.

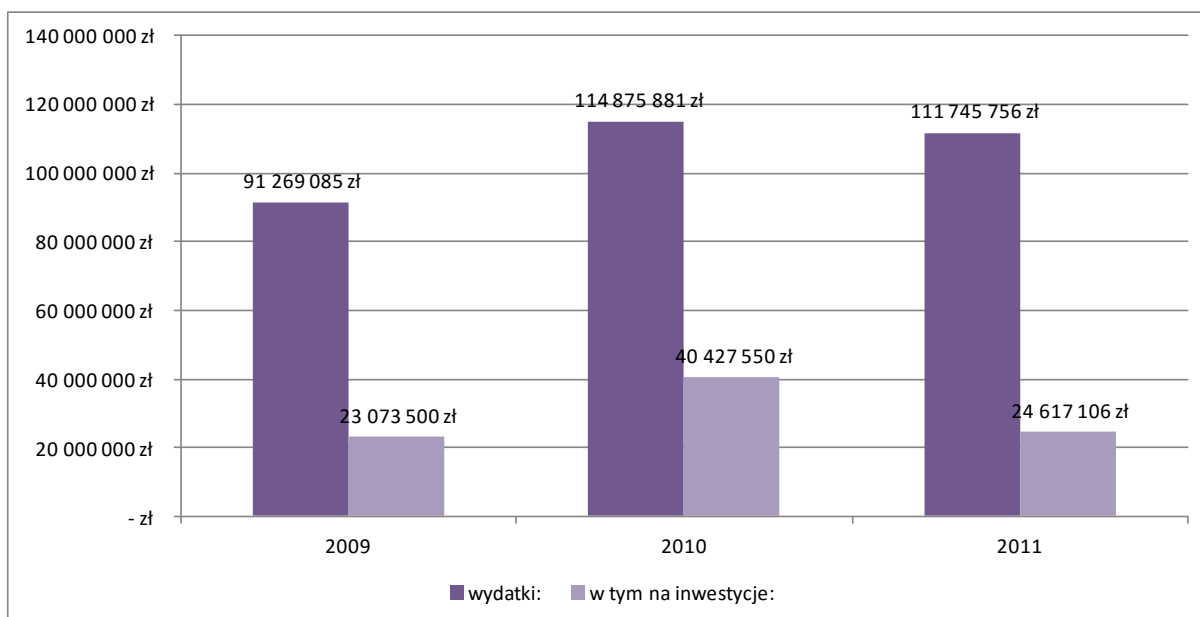
Tabela. Przestępstwa stwierdzone oraz czyny karalne popełnione przez nieletnich w Gminie Kartuzy

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych		Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich	
	Miasto	O. wiejski	Miasto	O. wiejski
2006	685	1 097	2	2
2007	684	756	-	1
2008	627	559	58	11
2009	698	663	34	48
2010	659	591	42	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach

2.14 Finanse

Rozwój gminy Kartuzy uwarunkowany jest przede wszystkim gospodarnym wydatkowaniem środków własnych gminy. Jednakże dzięki możliwości uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej katalog inwestycji podejmowanych przez gminę znacząco się poszerza. Gmina Kartuzy wykorzystuje możliwości, jakie daje finansowanie przedsięwzięć ze źródeł zewnętrznych i posiada już duże doświadczenie w tym zakresie. Dzięki temu w ostatnich latach zrealizowano wiele zadań umożliwiających wykorzystanie potencjału rozwojowego gminy. Gmina Kartuzy może poszczycić się wysokim 7 miejscem wśród gmin miejsko – wiejskich województwa pomorskiego w rankingu dotyczącym pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje. Zależność między wydatkami ogółem, a wydatkami przeznaczonymi na inwestycje prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Wydatki budżetu Gminy Kartuszy w latach 2009 – 2011. Stan w dniu 28 XI 2011.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kartuzach

Dzięki działaniom inwestycyjnym w Gminie Kartuszy w latach 2007-2010 udało się wybudować i zmodernizować drogi o łącznej długości 24,5 km, co stanowi ponad 6% wszystkich dróg gminnych oraz chodniki i parkingi o łącznej powierzchni 18,114 m².

Aktualny Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kartuszy zawiera listę uporządkowanych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji. Planowane zadania inwestycyjne na lata 2011 – 2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Plan inwestycji Gminy Kartuszy na lata 2011 – 2012. Stan w dniu 28 XI 2011.

Zadania inwestycyjne	2011		2012	
	Środki własne	Środki zew.	Środki własne	Środki zew.
Wodociągi	145 000 zł		60 000 zł	
Kanalizacja	9 082 800 zł	1 042 900 zł	426 400 zł	1 934 800 zł
Komunikacja	2 929 900 zł	1 746 800 zł	800 000 zł	
Sport i kultura	385 500 zł	558 600 zł	2 945 800 zł	
Administracja	60 000 zł			
Gospodarka mieszkaniowa	1 560 000 zł			
Pozostała działalność	2 122 100 zł		1 220 000 zł	
Ochrona środowiska	44 600 zł		498 300 zł	
RAZEM	16 329 900 zł	3 348 300 zł	5 950 500 zł	1 934 800 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WPI Gminy Kartuszy na lata 2010 – 2015

Wydatkowanie budżetowe gminy Kartuzy dotyczy wielu dziedzin, co jest związane z zakresem zadań gminy, jako jednostki samorządu terytorialnego. Gmina Kartuzy wydatkuje środki głównie w kierunku oświaty, pomocy społecznej, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Kierunek przekazywanych środków z budżetu gminy Kartuzy oraz ich wysokość w 2011 roku został zaprezentowany w tabeli poniżej.

Tabela. Planowane wydatki budżetu Gminy Kartuzy w 2011 roku. Stan w dniu 28 XI 2011.

Rolnictwo i łowiectwo	578 427,00zł
Przetwórstwo przemysłowe	622 118,00zł
Transport i łączność	8 704 137,00zł
Turystyka	696 574,55 zł
Gospodarka mieszkaniowa	4 920 980,00 zł
Działalność usługowa	381 809,00 zł
Administracja publiczna	8 234 358,00 zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	50 101,00 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 193 619,00 zł
Od osób prawnych, fizycznych oraz jednostek nieposiadających osobowości prawnej	188 937,00 zł
Obsługa długu publicznego	3 000 000 zł
Różne rozliczenia	464 527,00zł
Oświata i wychowanie	35 607 620,00 zł
Ochrona zdrowia	829 700,00 zł
Pomoc społeczna	20 675 611,00 zł
Pozostałe zadania polityki społecznej	4 295 972,97zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 436 529,00 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 965 865,00 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 289 904,00 zł
Kultura fizyczna i sport	1 610 274,00 zł
<u>RAZEM</u>	111 745 756,75 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kartuzach

Zgodnie z Ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010r, Nr 80, poz. 526) dochodami gminy są m.in. dochody własne. Dochody te mogą mieć charakter bieżący bądź majątkowy.

Dochody bieżące mogą mieć różne źródło pochodzenia. Należy wyróżnić m.in. dochody stanowiące wpływy z podatków, wpływy z opłat, czy dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe gminy oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych. Podział przedmiotowy ze względu na źródło pochodzenia dochodów bieżących gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Planowane dochody bieżące Gminy Kartuzy na rok 2011. Stan w dniu 28 XI 2011.

Rolnictwo i łowiectwo	243 677,00 zł
Transport i łączność	500 500,00 zł
Turystyka	72 678,00 zł
Gospodarka mieszkaniowa	477 000,00 zł
Działalność usługowa	4 000,00 zł
Administracja publiczna	763 462,00 zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	50 101,00 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	73 810,00 zł
Od osób prawnych, fizycznych oraz jednostek nieposiadających osobowości prawnej	30 519 550,00 zł
Różne rozliczenia	33 654 097,00 zł
Oświata i wychowanie	1 458 179,00zł
Pomoc społeczna	15 031 100,00 zł
Pozostałe zadania polityki społecznej	3 947 490,97 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	733 986,00 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	393 701,00 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	115 500,00 zł
<u>RAZEM</u>	88 038 831,97zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kartuzach

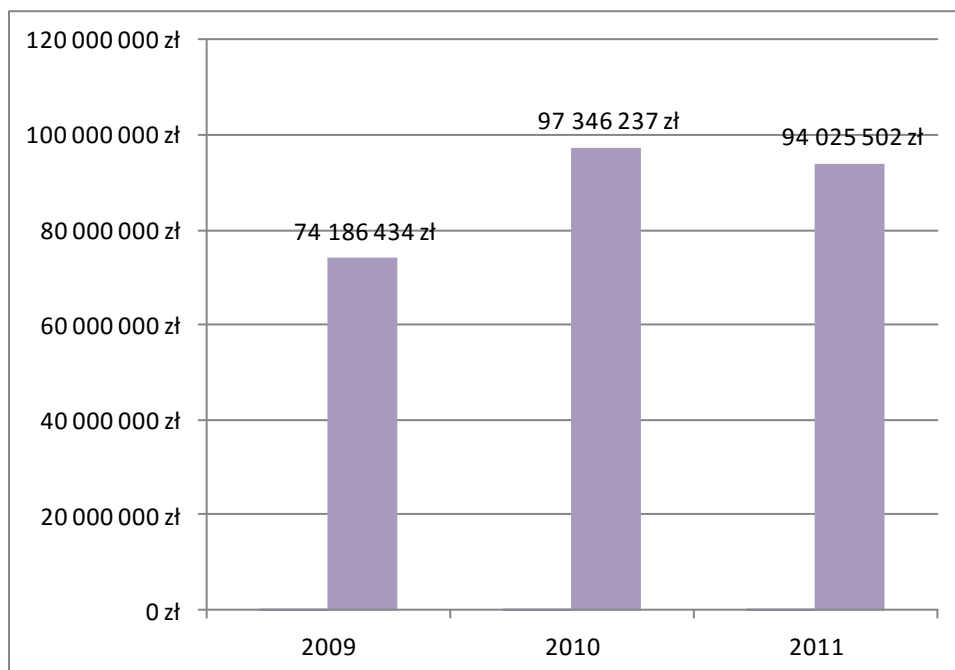
Ponadto źródłem dochodu własnego gminy mogą być również wpływy z majątku, którego właścicielem jest gmina. Planowane dochody majątkowe gminy Kartuzy w 2011 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Planowane dochody majątkowe Gminy Kartuszy w 2011 roku. Stan w dniu 28 XI 2011.

Rolnictwo i łowiectwo	80 00,00zł
Transport i łączność	1 946 778,55zł
Turystyka	1 106 243,00 zł
Gospodarka mieszkaniowa	608 904,00 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	45 454,00zł
Oświata i wychowanie	546 008,00 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 486 678,00zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	25 000,00zł
Kultura fizyczna	141 605,00zł
<u>RAZEM</u>	5 986 670,55zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kartuzach

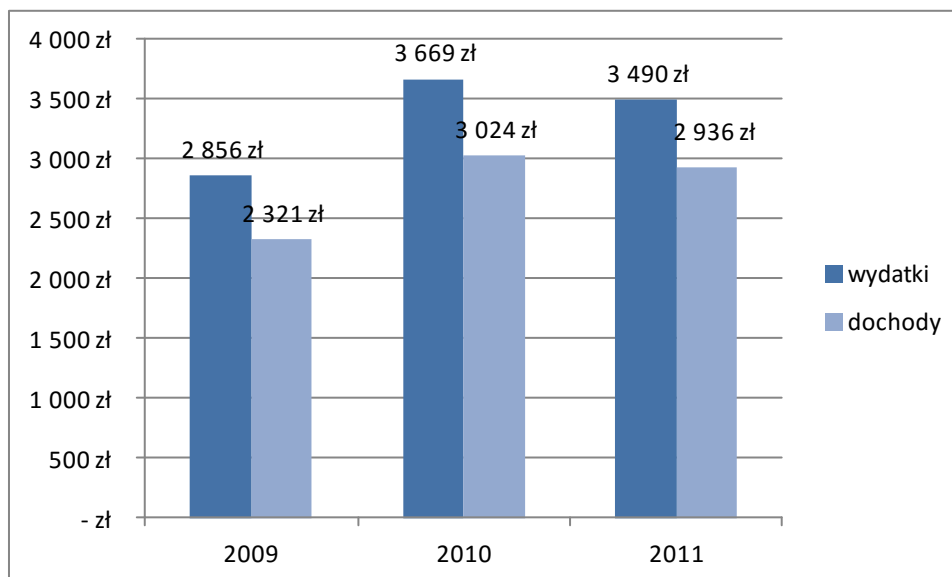
Od 2009 roku dochody gminy znacząco wzrosły. Zarówno w 2009 roku, jak i 2010 roku gmina osiągnęła założenia budżetowe. Według prognoz na 2011 rok dochody gminy Kartuszy będą niższe od roku poprzedniego, jednakże w stopniu nienaruszającym tendencję wzrostową względem 2009 roku, co prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Dochody Gminy Kartuszy w latach 2009 – 2011. Stan w dniu 28 XI 2011.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kartuzach

Dysproporcja między dochodami, a wydatkami w gminie Kartuzy nie jest znacząca. Oznacza to, że gmina racjonalnie gospodaruje posiadanymi środkami i nie realizuje inwestycji znacząco wpływających na zadłużenie samorządu. Przewiduje się, że rok 2011 w największym stopniu od kilku lat zmniejszy różnicę między dochodami, a wydatkami, co rokuje dobrze na przyszłość. Zależność między wydatkowaniem, a dochodami gminy Kartuzy w latach 2009-2011 prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Dochody i wydatki Gminy Kartuzy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Stan w dniu 28 XI 2011.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kartuzach

2.15 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych

Powierzchnia gminy Kartuzy wynosi 20 645 ha i jest jedną z największych wśród gmin województwa pomorskiego. Dane dotyczące użytkowania ziemi w gminie Kartuzy podkreślają wysokie walory przyrodnicze (ponad 46% lasów) oraz urozmaicenie krajobrazu (jeziora).

Tabela. Użytkowanie powierzchni na terenie Gminy Kartuzy

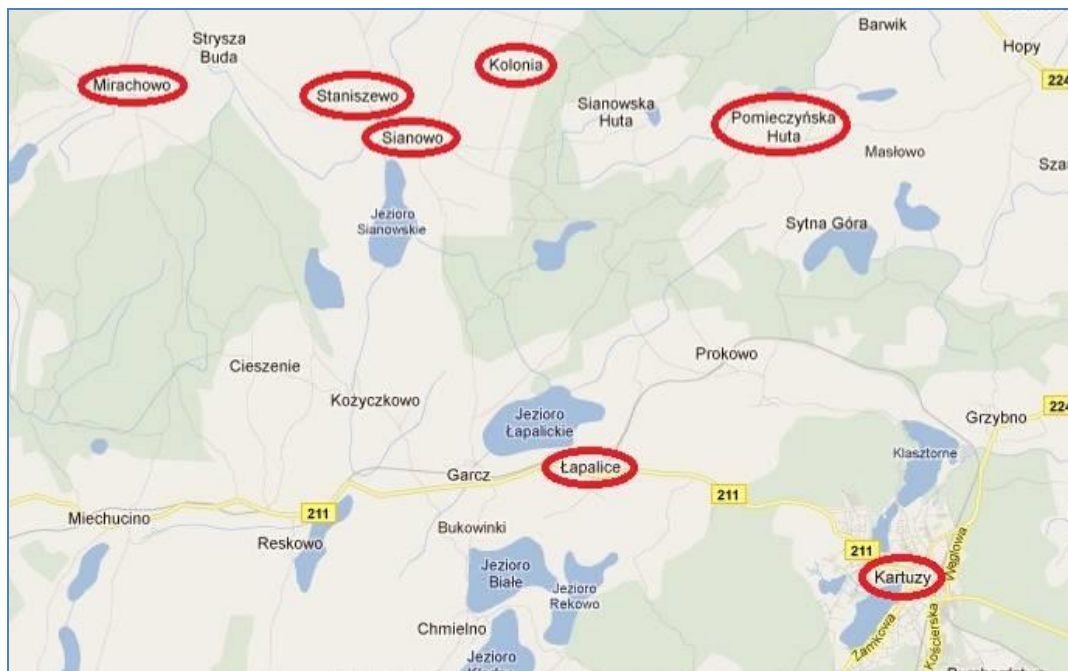
Użytkowanie ziemi	powierzchnia (ha)	udział w powierzchni całkowitej
Użytki rolne	7 921,0	40,9%
Lasy	9 503,0	46,4%
Pozostałe grunty i nieużytki	3 104,0	15,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na obszarze Gminy Kartuzy znajdują się atrakcyjne tereny rozwojowe przeznaczone do rozwoju funkcji usługowych, w tym funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

Rysunek. Lokalizacja terenów inwestycyjnych w mieście Kartuzy

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Rysunek. Lokalizacja terenów inwestycyjnych w Gminie Kartuzy

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Terenami priorytetowymi a zarazem najbardziej atrakcyjnymi są tereny zlokalizowane w granicach miasta. W 2010 roku została opracowana koncepcja zagospodarowania przestrzeni centrum miasta Kartuzi. Mieszkańcy, jako najbardziej interesującą z punktu widzenia ich potrzeb uznali koncepcję zakładającą rewitalizację Rynku i budowę podziemnego parkingu. Inwestycja ta rozwiązałaby problem miejsc parkingowych w centrum.

Pomimo rozproszenia terenów inwestycyjnych na obszarze Gminy Kartuzy, są one również atrakcyjnymi lokalizacjami. Ich atutem jest umiejscowienie na obszarze Kaszubskiego Parku Krajobrazowego.

Tabela. Wykaz najważniejszych terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Kartuzy, gdzie możliwe jest rozwój funkcji turystycznych lub około turystycznych.

miejscowość: Kartuzy, ul. Sambora	
Łączna powierzchnia terenu:	0,6053 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	dz. nr 1/10 - 0,1643 ha, dz. nr 1/11 - 0,2718 ha, dz. nr 1/12 - 0,1692 ha – wszystkie w obrębie 4, ul. Sambora, Kartuzy
Preferowane przez gminę branże dla terenu:	Turystyka, gastronomia i inne usługi komercyjne
	PLAN:

Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Dz. 1/10 - 1.U, US – teren zab. usługowej z zakresu turystyki, gastronomii i usług publicznych Dz. 1/11 - 3.MN, U i GKO – teren zab. mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami z zakresu turystyki, gastronomii oraz tereny dróg dojazdowych do dróg publicznych Dz. 1/12 - MNU – teren zab. mieszkaniowej jednorodzinnej i usług publicznych oraz teren dróg dojazdowych do dróg publicznych 5.K.-0.
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 48 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 21 km Numer: 20
miejscowość: Staniszewo	
Łączna powierzchnia terenu:	2,8599 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	część dz. nr 35/2 - RV - 2,8599 ha
Preferowane przez gminę branże dla terenu:	Funkcje produkcyjne i usługi
Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Brak planu, w Studium częściowo potencjalne tereny inwestycyjne – zabudowa jednorodzinna, wskazania funkcjonalne rekreacja i usługi, funkcje produkcyjne i usługi stwarzające miejsca pracy.
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 58 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 23 km Numer: 20
miejscowość: Sianowo	
Łączna powierzchnia terenu:	1,37 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	dz. nr 25, 1,3700 ha
Preferowane przez gminę branże dla terenu:	Rekreacja
Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Brak planu, w Studium częściowo potencjalne tereny inwestycyjne – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, rekreacja i zabudowa siedliskowa
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 48 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 21 km Numer: 20
miejscowość: Kartuzy , ul. Słoneczna	
Łączna powierzchnia terenu:	1,9426 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	dz. nr 100/24 - 0,0319 ha, dz. nr 100/25 - 0,0996 ha, dz. nr 100/27 - 0,1130 ha, dz. nr 100/28 - 0,1058 ha, dz. nr 100/29 - 0,1805 ha, dz. nr 100/30 - 0,1849 ha, dz. nr 100/32 - 0,2773 ha, dz. nr 100/35 - 0,1016 ha, dz. nr 100/36 - 0,0818 ha, dz. nr 100/37 - 0,0668 ha, dz. nr 100/38 - 0,0029 ha, dz. nr 100/40 - 0,4091 ha, dz. nr 100/42 - 0,2874 ha, - wszystkie w obrębie 4, ul. Słoneczna, Kartuzy
Preferowane przez gminę branże	Turystyka, gastronomia, usługi publiczne

dla terenu:	
Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	PLAN: teren zabudowy usługowej z zakresu turystyki, gastronomii i usług publicznych oraz teren sportu i rekreacji z zabudową towarzyszącą oraz teren parkingu
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 48 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 21 km Numer: 20
miejscowość: Kolonia	
Łączna powierzchnia terenu:	0,3469 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	dz. nr 30/5 - 0,1286 ha dz. nr 30/4 - 0,1092 ha dz. nr 30/3 - 0,1091 ha
Preferowane przez gminę branże dla terenu:	produkcyjne i usługowe
Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Brak planu, w Studium tereny zabudowy skoncentrowanej o różnych funkcjach
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 48 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 12 km Numer: 20
miejscowość: Łapalice	
Łączna powierzchnia terenu:	0,5124 ha
Numery działek wraz z powierzchniami:	dz. nr 156/27 – 0,5124 ha
Preferowane przez gminę branże dla terenu:	produkcyjne i usługowe
Funkcja w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego	Brak planu, w Studium częściowo potencjalne tereny inwestycyjne-produkcyjne i usługowe, zabudowa mieszkaniowa rodzinna i siedliskowa
Najbliższa autostrada/droga szybkiego ruchu:	Odległość: 40 km Numer: S6
Najbliższa droga krajowa:	Odległość: 14 km Numer: 20

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Dla inwestorów planujących inwestycje na terenach rozwojowych Gmina Kartuzy oferuje możliwość zwolnień z podatku od nieruchomości. Zwolnienie może być udzielone wyłącznie do wysokości 200.000 euro brutto (w sektorze transportu – 100.000 euro brutto) w stosunku do danego przedsiębiorcy, biorąc pod uwagę pomoc publiczną udzieloną mu z różnych źródeł w różnych formach w okresie 3 lat kalendarzowych.

2.16 Polityka inwestycyjna Gminy Kartuzy

Druga połowa pierwszej dekady XXI wieku to okres intensywnych przemian infrastrukturalnych zachodzących na Pomorzu. Mają one na celu poprawę jakości życia mieszkańców regionu, a także podniesienie atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej, jak również inwestycyjnej województwa pomorskiego.

Aktywna polityka inwestycyjna prowadzona jest w ostatnich latach także przez władze samorządowe Gminy Kartuzy. Systematycznie zwiększana jest pula wydatków na inwestycje w ramach lokalnego budżetu, co sprawia, iż możliwa jest realizacja przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności gminy w oczach inwestorów. Poniższa tabela prezentuje różnorodność obszarów, w ramach których podejmowane są działania inwestycyjne.

Tabela. Inwestycje sfinansowane z własnych środków w Gminie Kartuzy w latach 2005-2011

Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość zadania (zł)	Źródło finansowania	Charakterystyka zadania
Rozbudowa wodociągu w Głusinie i Staniszewie	2007	73 830	Gmina Kartuzy	Rozbudowa sieci wodociągowej w części wsi Głusino i Staniszewo wraz z wykonaniem przyłączy do posesji.
Budowa OSP w Brodnicy Górnej	2006-2009	ok 1 500 000	Gmina Kartuzy	Remont budynku strażnicy dzięki któremu powstał obiekt z garażem, zapleczem i dużą salą.
Budowa boiska w Prokowie	2007	134 652	Gmina Kartuzy	Budowa boiska o nawierzchni asfaltowej przy Szkole Podstawowej w Prokowie
Budowa boiska przy ul. Chmieleńskiej w Kartuzach	2007	594 960	Gmina Kartuzy	Budowa boiska.
Budowa boiska w Brodnicy Górnej	2007-2009	103 028	Gmina Kartuzy	Budowa boiska
Rozbudowa wodociągu w Ręboszewie, Brodnicy Górnej, Łapalicach, Mergłowa Góra, Stara Huta	2007-2008	288 644	Gmina Kartuzy	Poprawa życia mieszkańców
Przebudowa ul. Prokowskiej w Kartuzach	2008-2009	2 133 569	Gmina Kartuzy	Poprawa jakości życia mieszkańców.

Przebudowa ul. Mickiewicza w Kartuzach	2008-2009	1 088 083	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Przebudowa ul. XX-lecia, Ceynowy i PCK w Kartuzach	2008-2009	569 677	Gmina Kartusy	Wykonanie przebudowy.
Modernizacja ul. Kolejowej w Kiełpinie	2007-2009	1 311 305	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców
Modernizacja ul. Osiedlowej w Grzybnie	2007-2009	1 098 533	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców
Przebudowa ul. Widnej i ul. Kwiatowej w Grzybnie	2008-2009	726 933	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Przebudowa ul. Parkowej w Kartuzach	2008-2009	440 500	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa wodociągu w Brodnicy Dolnej	2007	474 949	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa przepompowni ścieków w Kiełpinie	2008	108 889	Gmina Kartusy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa Placu Zabaw w Mirachowie	2008	13 385	Kartuski Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (KPROW)	Utworzenie bezpiecznego , ogólnodostępnego miejsca
Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Grzybnie	2008	145 792	Gmina Kartusy	Lepsze warunki do rozwoju.
Przebudowa ul. Obrońców Westerplatte	2008-2009	2 324 773	Gmina Kartusy	Poprawa życia mieszkańców.
Rozbudowa wodociągu w Prokowie	2008-2009	7 906	KPROW	Rozwój społeczno –gospodarczy.
Rozbudowa wodociągu w Łapalicach, Reboziewie Brodnicy Górnej, Merglowej Górze, Mezowie i Kartuzach ul.Zacisze	2008-2009	444 968	Gmina Kartusy	Poprawa życia mieszkańców: Prokowo 12 345,08 ; Brodnica Górna 13 754,51; Kiełpino 16 418,44 ;Mezowo 23 554,52; Brodnica Górna – Ręboszewo 166 354,18; Ręboszewo 4 180,32.
Rozbudowa wodociągu w Kiełpinie	2008-2009	83 080	KPROW	Poprawa życia mieszkańców.
Przebudowa drogi do cmentarza w Bilowie	2008-2009	450 109	Gmina Kartusy	Poprawa życia mieszkańców
Monitoring boisk	2008-2010	65 372	Gmina Kartusy	Poprawa bezpieczeństwa młodzieży.
Budowa kolektora sanitarnego na ul.Świerkowej w Kiełpinie	2008	30 000	KPROW	Poprawa komfortu bytowego mieszkańców.
Budowa chodnika Brodnica Górna	2008	29 871	KPROW	Poprawa komfortu bytowego mieszkańców
Modernizacja ogrodzenia oraz wyposażenie boiska w Ławeczki	2008	7 180	KPROW	Poprawa jakości życia na wsi poprzez zabezpieczenie terenu zabaw dla dzieci i młodzieży.
Montaż ogrodzenia boiska wiejskiego w Bączu	2008	5 417	KPROW	Poprawa warunków korzystania z boiska.

Promocja turystyczna i bezpieczeństwo na drodze w sołectwie Kosy	2008	1 819	KPROW	Poprawa atrakcyjności sołectwa, poprawa bezpieczeństwa na drodze.
Remont Szkoły Podstawowej w Mirachowie	2008-2010	28 642	Gmina Kartuzy	Dokończenie elewacji budynku.
Remont Szkoły Podstawowej w Grzybnie	2008-2009	145 792	Gmina Kartuzy	Wymiana systemu grzewczego.
Wymiana stolarki okiennej drewnianej na PCV w ZSO 2 w kartuzach, SZP w Prokowie i Przedszkolu w Mezowie	2008	235 206	Gmina Kartuzy	Wymiana okien.
Wykonanie stołów i ławek na boisku wiejskim w Bączu	2009	5 000	KPROW	Uatrakcyjnienie boiska i poprawa
Budowa ciągu pieszo-rowerowego Sianowo-Staniszewo	2009	345 173	Gmina Kartuzy/ Starostwo Powiatowe	Partner: Powiat kartuski
Termomodernizacja OSP w Mirachowie	2009	24 604	Gmina Kartuzy	Wykonanie ocieplenia budynku.
Budowa Placu Zabaw w Kolonii	2009	20 000	KPROW	Poprawa bezpieczeństwa dzieci i estetyki wsi.
Budowa boiska w Kolonii	2009	314 831	Gmina Kartuzy	Budowa boiska, poprawa bezpieczeństwa młodzieży.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2009	8 008	KPROW	Ochrona środowiska naturalnego.
Montaż ogrodzenia boiska wiejskiego w Ręboszewie	2009	6 445	KPROW	Poprawa bezpieczeństwa korzystających z boiska.
Przebudowa ul. Starowiejskiej w Kiełpinie.	2010	2 154 905	Gmina Kartuzy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa skate-parku przy ul. Chmielęńskiej w Kartuzach	2009	601 630	Gmina Kartuzy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa Placu zabaw w Brodnicy Górnej	2009	27 000	KPROW	Poprawa bezpieczeństwa dzieci i wizerunku wsi.
Utwardzenie placu zabaw przy moście w Brodnicy Dolnej	2009	8 000	KPROW	Poprawa wizerunku wsi i jakości życia mieszkańców.
Budowa Placu zabaw w Łapalicach	2009	22 309	KPROW	Podniesienie bezpieczeństwa spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
Modernizacja ogrodzenia przy szkole w Mirachowie	2009	18 000	KPROW	Podniesienie estetyki wsi.
Budowa boiska do piłki nożnej w Mezowie	2009	29 880	KPROW	Podniesienie estetyki wsi.
Umieszczenie koszy na śmieci na terenach przyszkolnych i placu zabaw w Pomieczyńskiej Hucie	2009	17 468	KPROW	Poprawa jakości życia na wsi.
Remont w Szkole Podstawowej nr 1 w Kartuzach	2009	459 699	Gmina Kartuzy	Remont dachu.
Budowa Placu Zabaw w Prokowie	2009-2010	22 455	KPROW	Budowa nowoczesnego i ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci.
Budowa placu zabaw w Sianowie	2009	10 435	KPROW	Stworzenie wspólnego miejsca spotkań mieszkańców.

Remont i wyposażenie świetlicy sołeckiej	2009	4 000	KPROW	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa ciągu pieszego w Dzierżążnie	2010	428 781	Gmina Kartuzy	Poprawa jakości życia mieszkańców
Budowa budynku wielorodzinnego Kiełpinie	2010-2011	1 433 533	Gmina Kartuzy	Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa boiska w Łapalicach	2010	22 522	KPROW	Budowa boiska do piłki nożnej.
Budowa Placu Zabaw w Grzybnie	2010	21 411	KPROW	Budowa ogólnodostępnego i bezpiecznego miejsca zabaw dla dzieci.
Budowa Placu Zabaw w Dzierżążnie	2010	24 113	KPROW	Budowa ogólnodostępnego i bezpiecznego placu zabaw dla dzieci.
Budowa Placu Zabaw w Mezowie	2010	27 882	KPROW	Budowa ogólnodostępnego i bezpiecznego placu zabaw dla dzieci.
Budowa Placu Zabaw w Smętowie	2010	29 155	KPROW	Budowa ogólnodostępnego i bezpiecznego placu zabaw dla dzieci.
Budowa targowiska zwierzęcego	2010-2011	1 423 173	Gmina Kartuzy	Budowa bezpiecznego miejsca handlu zwierzętami.
Remont Szkoły Podstawowej w Prokowie	2010	51 800	Gmina Kartuzy	Remont pomieszczeń budynku.
Budowa bezpiecznego wjazdu do szkoły w Brodnicy Górnej	2010	23 769	KPROW	Poprawa bezpieczeństwa dzieci w okolicach szkoły.
Remont kuchni i świetlicy w Starej Hucie	2010	9 949	KPROW	Poprawa życia mieszkańców.
Remont kuchni w Sianowskiej Hucie	2010	10 998	KPROW	Poprawa życia mieszkańców.
Remont świetlicy w Pomieczyskiej Hucie	2010	21 207	KPROW	Poprawa życia mieszkańców.
Budowa ogrodzenia przy szkole w Mirachowie	2010	17 440	KPROW	Poprawa bezpieczeństwa .
OGÓŁEM na budowę sieci kanalizacji i wodociągów wydano	2010	338 101	Gmina Kartuzy	Poprawa życia mieszkańców.
OGÓŁEM na modernizację źródeł ciepła z opalanych węglem na ogrzewania ekologiczne inne niż węgiel wydano	2007	16 000	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska	Z formy wsparcia skorzystało 4 wnioskodawców
OGÓŁEM na modernizację źródeł ciepła (jak wyżej) wydano	2008	40 000	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska	Z formy wsparcia skorzystało 10 wnioskodawców.
OGÓŁEM na modernizację źródeł ciepła (jak wyżej) wydano	2009	40 000	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska	Z formy wsparcia skorzystało 10 osób. Program jest kontynuowany w 2011 roku.

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Analiza tabeli wskazuje, iż środki na inwestycje są równomiernie rozdzielane zarówno na tak kluczowe inwestycje, jak poprawa infrastruktury technicznej, a także mniejsze działania sprzyjające poprawie jakości życia mieszkańców.

Realizacja dużej liczby zadań inwestycyjnych nie byłaby możliwa bez wsparcia ze środków pozabudżetowych. Gmina Kartuzy skutecznie wykorzystuje środki ze źródeł krajowych, jak i wspólnotowych w ramach perspektywy budżetowej 2007-2013. Pozwala to na realizację przedsięwzięć bardziej złożonych i kosztownych, których realizacja wpłynie na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność gminy przez najbliższe dekady. Szczególne znaczenie mają tu inwestycje w infrastrukturę wspierającą rozwój gospodarczy oraz okołoturystyczną. Najważniejsze projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych w Gminie Kartuzy w latach 2005-2011

Nazwa projektu	Data zawarcia umowy	Źródła finansowania	Kwota dofinansowania (zł)	Wartość projektu (zł)	Krótki opis
Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej					
Budowa „Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu” na Złotej Górze w Brodnicy Górnej k. Kartuz	1.12.2009	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (RPO WP)	2 481 339	6 066 327	Budowa „Centrum”- składającego się z budynku stacyjny żeglarskiej i kąpieliska z pomostami, budynku sceny z zadaszeniem, ciągu spacerowego od pomnika w kierunku sceny, elementów małej architektury – widowni amfiteatru, infrastruktury technicznej- linii energetycznej, sieci wodociągowej, przyłączy wod – kan, zbiorników na ścieki sanitarne, drogi pożarowe i miejsc postojowych. Celem projektu jest rozwój i promocja infrastruktury turystycznej.
Modernizacja ulicy 3 Maja w Kartuzach na osi dróg wojewódzkich nr 221 i 211	31.08.2009	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (RPO WP)	1 750 000	7 780 540	Projekt zakłada przebudowę 1.366 km ul. 3 Maja w Kartuzach z wlotami. Główna arteria miasta-będąca stolicą powiatu, łącząca DW nr 211 i 224. Mieści się przy niej: straż, policja, szpital, pogotowie, sąd, prokuratura, PUP, dworce autobusowe, szkoły, przedszkole i Urząd Miejski. Przebudowa obejmie infrastrukturę podziemną, kanalizację deszczową, oświetlenie, sygnalizację świetlną, profil skrzyżowań, nawierzchnie jezdni i chodników, oznakowanie poziome i pionowe, nowa ścieżkę rowerową. Poprawione będą: płynność ruchu i bezpieczeństwo
Razem działamy na rzecz naszej małej ojczyzny	06.08.2008	Europejski Fundusz Społeczny	49 438	49 438	Realizacja szkoleń dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych

Rekultywacja składowiska odpadów w Kartuzach	20.08.2009	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (RPO WP)	2 701 052	3 867 624	Projekt zakłada rekultywację 4,25 ha nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w Kartuzach przy ul. Węglowej. Zadania przewidziane do realizacji: wyrównanie powierzchni, nawiezenie warstwy filtracyjnej, ułożenie bentomaty, odtworzenie gleby, zadarnienie powierzchni, bagrowanie rowów, monitoring wód i gazów. Celem projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez rekultywację składowiska. Zlikwidowane zostanie negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze oraz zdrowie ludzi.
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Kartuzy – w tym Budowa kanalizacji sanitarnej I etap Dzierżążno, II etap Dzierżążno, Borowo, Sitno	15.01.2009	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, Oś I Gospodarka Wodno-Ściekowa	18 000 000	31 744 851	Przedmiotem realizacji projektu jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej w 3 miejscowościach na terenie gminy Kartuzy: Dzierżążno, Borowo, Sitno. Ogółem w ramach projektu powstanie infrastruktura kanalizacyjna obejmująca 15 kilometrów kanalizacji na terenie Sitna, powiązany ze sobą układ kanalizacji sanitarnej miejscowości Dzierżążno – Borowo – Sitno z odpływem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej z przepompownią P1 i oczyszczalnią ścieków Gminy Kartuzy w Grzybnie.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Stara Huta i Głusino	16.12.2009	PROW na 2007-2013 – LEADER	214 726	349 856	Budowa 51 przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Stara Huta i Głusino.
Adaptacja pomieszczeń na Akademię Przedszkolaka	12.01.2009	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	1 994 902	1 933 902	Objęcie wychowaniem przedszkolnym 156 dzieci w tym 12 niepełnosprawnych. Zapewnienie dzieciom bogatej oferty zajęć dodatkowych.
Program Wyrównywanie Szans Edukacyjnych przepustką do sukcesu uczniów Gminy Kartuzy	15.07.2009	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	609 816	609 816	Indywidualne zajęcia logopedyczne i warsztaty terapii pedagogicznej. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w zakresie kompetencji kluczowych: matematyczno-technicznych.
Punkty przedszkolne na obszarach wiejskich Gminy Kartuzy	10.07.2010	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	968 280	998 280	Utworzenie 4 punktów przedszkolnych i objęcie wsparciem 120 dzieci z terenów wiejskich.(Staniszewo, Mirachowo, Grzybno i Kolonia)
Kursy doskonalące nauczycieli, pracowników administracji oświatowej i kadry zarządzającej oświatą w gminie	4.05.2010	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	626 274	705 660	Przeszkolenie 137 pracowników oświaty Gminy Kartuzy.

Przebudowa chodnika w Brodnicy Górnej	14.06.2010	PROW na 2007-2013 – LEADER	169 704	279 612	Projekt obejmuje przebudowę chodnika wzdłuż drogi woj. nr 228 z Brodnicy Górnej na Złotą Górę. Wyremontowany bezpieczny chodnik połączy centrum wsi Brodnica Górna z kompleksem turystyczno- rekreacyjnym za Złotej Górze, który służyć będzie m.in. lokalnej społeczności sołectwa Brodnica Górna. Wpłynie to na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do oferty rekreacyjnej znajdującej się na Złotej Górze.
Zakup sprzętu wodnego i sportowego dla Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu na Złotej Górze w Brodnicy Górnej	27.04.2011	PROW na 2007-2013 – LEADER	53 985	88 535	Realizacja operacji wpłynie na jakość życia mieszkańców przede wszystkim mieszkańców Brodnicy Górnej i przysiółków, ale także całego obszaru LGD i turystów odwiedzających Kaszuby. Zaspokojone zostaną potrzeby związane z rekreacją wodną wskazane w Planie Odnowy Miejscowości. W ramach projektu zakupiony będzie sprzęt rekreacyjny dla Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu na Złotej Górze. Realizacja zadania pozwoli na stworzenie kompleksowej oferty aktywnego wypoczynku. Mieszkańcy obszaru LGD oraz turyści będą mogli spędzać wolny czas korzystając z infrastruktury rekreacyjnej i wyposażenia.
Rozwój Gminy Kartuzy poprzez inicjowanie wprowadzenia na rynek usług z branż około-turystycznych	21.06.2011	PROW na 2007-2013 – LEADER	24 472	34 959	Zlecono wykonanie wielostronnej i wielokryterialnej analizy określającej konkretne parametry rozwoju branży usług około-turystycznych w Gminie Kartuzy.
Gmina Kartuzy- myślimy globalnie, działamy lokalnie- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu- elncusion	20.06.2011	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007 - 2013	1 783 487	2 098 220	Wdrożenie systemu e- dziennika we wszystkich jednostkach w których gmina jest organem prowadzącym. Zakup 270 zestawów komputerowych dla jednostek gminnych stanowiących wyposażenie sal dydaktycznych, świetlic i bibliotek oraz sali konferencyjnej w Centrum Sportów Wodnych na Złotej Górze. Zakup zestawów komputerowych z dostępem do Internetu dla 30 gospodarstw domowych w których dzieci mają utrudniony kontakt do nośników informatycznych.
Sięgną po sukces- zajęcia rozwijające dla gimnazjalistów Gminy Kartuzy	29.07.2011	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	1 964 795	1 964 795	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów wszystkich gimnazjów na terenie Gminy Kartuzy. Utworzenie zajęć interaktywnych z fizyki, chemii, geografii, matematyki oraz języka angielskiego i niemieckiego. Organizacja pikników naukowych dla dzieci i możliwości

					odwiedzenia centrów naukowych na terenie Polski.
Projekty partnerskie dofinansowane ze środków Unii Europejskiej					
„Inwestuj na Kaszubach”. Portal informacyjny oraz kampania promocyjna miast Kartuzy, Bytów i Kościerzyna skierowane do inwestorów branż okołoturystycznych.	24.08.2010	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	377 999	504 000	Projekt skierowany do przedsiębiorców, głównie z branży hotelarskiej, gastronomicznej i turystycznej z kraju i zagranicy na terenie środkowych Kaszub (Kartuzy, Bytów, Kościerzyna). Zostaną utworzone dwie główne grupy działań: 1. Portal promocyjno – informacyjny przedstawiający przedmiotowy obszar pod kątem zainwestowania w obsługę ruchu turystycznego; 2. Wykreowanie pozytywnego wizerunku regionu poprzez promocję atrakcji turystycznych oraz produktów regionalnych. www.inwestujnakaszubach.com
Termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Kartuzach w ramach projektu Termomodernizacja obiektów oświatowych na terenie Powiatu Kartuskiego.	29.04.2010	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (RPO WP)	1 448 641	2 742 674	Projekt obejmuje Termomodernizację Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Kartuzach. W ramach projektu zostaną ocieplone ściany zewnętrzne nad ziemią - styropian fasadowy 12 cm, sc. podziemia i cokoły – styropian wodoodporny gr. 10 cm; docieplony zostanie dachu płacówki – wełna min. gr. 18 cm; nastąpi wymiana drzwi drewnianych; okien na PVC, z nawiewnikami powietrza, oraz modernizacja instalacji c.o. i źródła ciepła.
Zintegrowany System Informacji turystycznej: Budowa Centrów Informacji turystycznej – Bramy Kartuskiego Pierścienia wraz z kampanią promocyjną	23.12.2009	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (RPO WP)	734 796	1 163 957	Centrum Informacji Turystycznej w Kartuzach zlokalizowane będzie przy ulicy Klasztornej. W ramach projektu budynek Cechu Rzemiosł Różnych zostanie rozbudowany o pomieszczenia, w których mieścić się będą informacja turystyczna oraz sala multimedialna. W Kartuskim Kaszubskim Pierścieniu będzie ekspozycja strojów kaszubskich. Turysta będzie mógł zasięgnąć informacji na temat: dostępności noclegów nie tylko w okolicach Kartuz, ale na całym obszarze objętym projektem. Ponadto przy wejściu do CIT na zewnątrz budynku będzie zlokalizowany infokiosk, który pozwoli na korzystanie z IT poza godzinami funkcjonowania bramy.
Lepszy Urząd. Etap I. Aplikacja samorządowa.	10.03.2010	Europejski Fundusz Społeczny	135 914	135 914	Szkolenia dla pracowników samorządowych (zarządzanie projektami, pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej, ECDL, szkolenia ogólnie administracyjne, psychologia pracy, j. angielski)

Projekty dofinansowane z budżetu państwa					
Przebudowa ulicy Chmieleńskiej na osi dróg wojewódzkich nr 211 i 228 jako mini obwodnica miasta Kartusy	24.04.2009	MSWIA	921 968	1 962 400	Ulica Chmieleńska (o dł. 1.090 m), przebiegająca bezpośrednio od ul. Wzgórze Wolności do ul. Zamkowej, łączy drogi wojewódzkie nr 211 i 228 po przeciwnej - niż centrum miasta - stronie jeziora Karczemnego. W połączeniu z planowaną do realizacji przez Zarząd Województwa obwodnicą Kartuz – stanowiłaby zamknięcie obwodu komunikacyjnego miasta, stając się jego mini-obwodnicą. Przebudowa ulicy poprawi infrastrukturę podziemną w tym kanalizację deszczową, kształt skrzyżowań, szorstkość i wytrzymałość nawierzchni jezdni oraz stan chodników. Dobudowane zostaną nowe elementy bezpieczeństwa ruchu – bariery i poręcze ochronne, czytelne oznakowanie pionowe i poziome, spowalnacze a także odpowiednio wyprofilowany kształt skrzyżowań i wlotów. Poprzez budowę nowych chodników i ścieżki rowerowej polepszy się bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów.
Sala sportowa w Dzierżążnie	2008	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	400 000	2 744 011	Przedmiotem przedsięwzięcia jest budowa sali sportowej z łącznikiem do istniejącego budynku szkoły. Teren stanowi własność Gminy Kartusy i integralną część terenu szkolnego w Dzierżążnie
Sala Sportowa w Staniszewie	15.10.2009	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	800 000	2 635 127	Przedmiotem przedsięwzięcia jest budowa sali sportowej z łącznikiem do istniejącego budynku szkoły. Teren stanowi własność Gminy Kartusy i integralną część terenu szkolnego w Staniszewie
Moje Boisko Orlik w Kartuzach	2008	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej + Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego	666 000	1 173 591	Wybudowano kompleks boisk wraz z zapleczem socjalnym
Moje Boisko Orlik w Grzybnie	10.09.2009	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej+ Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego	666 000	1 149 014	Wybudowano kompleks boisk wraz z zapleczem socjalnym
Budowa boiska w Mirachowie	2010	Minister Sportu i Turystyki RP – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	141 605	283 210	Remont boiska wielofunkcyjnego boiska o pow. 968m ² , ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży - realizowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej
Budowa Placu Zabaw przy Szkole nr 2 w ramach programu Radosna Szkoła	2010	Rządowy Program Wspierania 2009-2014 Organów Prowadzących w zapewnieniu	115 450	325 000	Projekt przewiduje powstanie urządzeń, niezbędnych do rekreacji ruchowej i ćwiczeń zręcznościowych, takich jak huśtawki, ścianki wspinaczkowe,

		bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w kl.1-3 Szkół Podstawowych i Ogólnokształcących i Szkołach Muzycznych I stopnia- „Radosna Szkoła”			pochylnie, przepłotnie, dla dzieci młodszych w wieku szkolnym. Powstanie również bezpieczna nawierzchnia piankowa, która ma zapewnić bezpieczeństwo najmłodszym.
Budowa ul. Kolejowej II etap	2011	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – MSWiA	1 746 799	4 310 411	Przedłużenie ul. Kolejowej ma stanowić mini obwodnicę Kartuz (ryнку), łącząc dwie drogi wojewódzkie - nr 211 i 224 krzyżujące się w mieście.
Budowa ul. Słonecznej w Kartuzach.	2010	MSWiA + Gmina Kartuzy	370 000	684 504	Modernizacja i remont ul. Słonecznej
Zakup wyposażenia szkolnego dla Zespołu Kształcenia i Wychowania w Dzierżaznie	2006	W ramach Kontraktu Wojewódzkiego	32 143	59 054	Zakup infrastruktury szkolnej
Projekty dofinansowane z innych źródeł					
Rekultywacja Jeziora Klasztornego Małego	2006-2008	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku + Urząd Miejski w Kartuzach	120.000,00 WFOŚiGW 120.000,00 środki Gminy Kartuzy	240 00	Pierwsza polska rekultywacja jeziora za pomocą PHOSLOCK. Rekultywacja przyniosła oczekiwany efekt, redukcję Stężenia fosforu o 70%.
Dofinansowanie na projekt „POLSKA BEZ AZBESTU”	2007-2010	WFOŚiGW + Urząd Miejski Kartuzy	417 307	493 768	W 2007 r. z dofinansowania skorzystało 34 wnioskodawców i 1 Wspólnota Mieszkaniowa. Poddano utylizacji 62,9 ton płyt azbestowych
Wykonanie systemu ekologicznego oczyszczania wód wypływających z Jeziora Karczemnego w Kartuzach (Klasztorne - Struga)	2007	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku + Urząd Miejski	60 000,00 WFOŚiGW; 30 000,00 pożyczka z WFOŚiGW; 61 000,00 środki Gminy Kartuzy	151 000	Modyfikacja wlotu rzeki Strugi do Jeziora Klasztornego Małego. Biologiczne oczyszczenie Jeziora.
Termomodernizacja szkoły podstawowej w Prokowie	2008	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku	80 000	297 355	Budowa kotłowni na pelet/eko groszek + instalacja C/O; likwidacja pieców kaflowych; termomodernizacja elewacji i stropu budynku. Pożyczka częściowo umarzalna
Kartuski park - centrum spotkań, promocji, zdrowia, rozwoju i zabaw	2008-2009	WFOŚiGW	32 000	207 540	W wyniku realizacji projektu park przystosowany został w szczególności dla spacerowiczów odpoczywających „w ruchu”. Miasteczko ruchu drogowego zostało odświeżone, co pozwoliło na bezpieczne korzystanie z alejek przez dzieci i młodzież poruszającą się na rowerach, rolkach, nartorolkach itp.

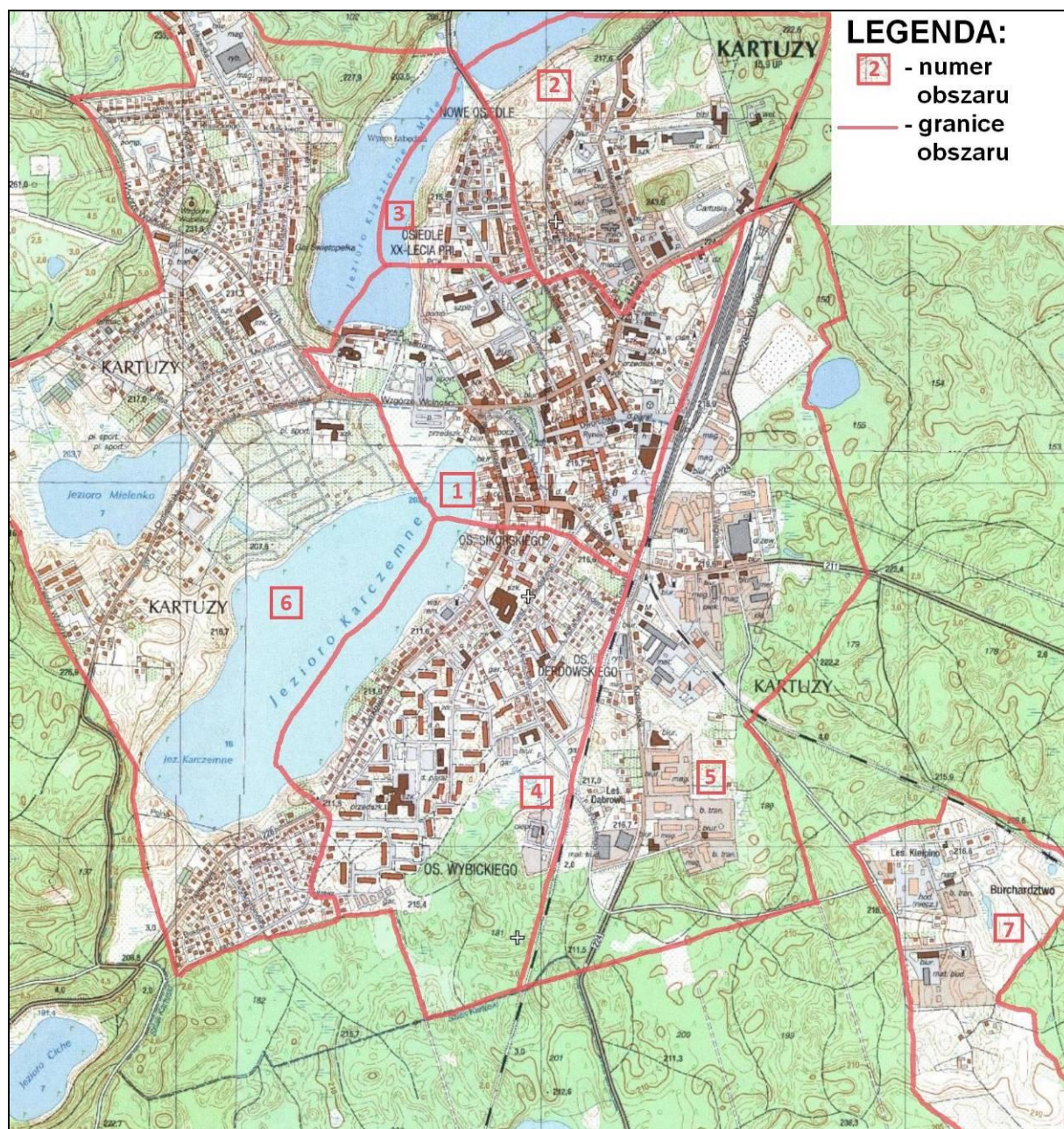
Kartuska Aleja filozofów uczy i kształci proekologów	10.06.2010	WFOŚiGW	30 000	40 445	Aleja Filozofów została wyposażona w 20 tablic edukacyjnych, 3 zestawy edukacyjne i małą architekturę
Modernizacja drogi w Głusinie	2009	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	70 000	120 423	-
Zakup samochodu do przewozu osób niepełnoprawnych	2006	PFRON	90 000	-	Zakup samochodu do przewozu podopiecznych GOPS-u
Remont trawiastego boiska w Kiełpinie	2006	Pomorski Program Rozwoju Wsi	41 979	-	-
Realizacja projektu „Gminy Kartuzy i Chmielno rajem dla turysty aktywnego”	2006	Program Rozwoju Produktów turystycznych Woj. Pomorskiego „PRO-TUR”	20 000	-	-
Zakup nowego samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych	2010	PFRON	38 216	127 612	Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

3 Analiza obszarów problemowych Gminy Kartuzy

Na podstawie powyższej diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Kartuzy, została przeprowadzona charakterystyka poszczególnych obszarów problemowych miasta Kartuzy i obszaru wiejskiego Gminy. Wskazano przybliżoną liczbę mieszkańców, główne funkcje, przybliżoną liczbę osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej, instytucje publiczne oraz infrastrukturę społeczną. Ponadto po konsultacjach z przedstawicielami samorządu oraz mieszkańców wskazano mocne i słabe strony danego obszaru.

Rysunek. Lokalizacja obszarów problemowych na terenie miasta Kartuszy (obszary 1-7)

Źródło: Urząd Miejski w Kartuzach

Obszar nr 1 – Centrum (Miasto Kartuzy)	
Zakres obszaru:	Ulice: 3 maja, Wzgórze Wolności (do ul. Chmielęńskiej), Klasztorna, PCK, Ceynowy, Majkowskiego (do ul. Przy Rzeźni), Jeziorna (do ul. Gdańskiej), Kolejowa, 11 listopada, Gen. Hallera, Kościuszki, Bielińskiego, Gdańska (do Kościerskiej), Parkowa, Rynek, Dworcowa, Plac Brunona
Liczba mieszkańców:	ok.: 1880 (2010 r.)
Funkcja obszaru:	Turystyczna, handlowa, usługowa oraz administracyjna
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	ok: 209 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Urząd Miejski • Starostwo Powiatowe • Sąd Rejonowy • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Szkoła podstawowa nr 1 • Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna • Prokuratura Rejonowa • Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej • Państwowa Szkoła Muzyczna • Zespół Szkół Ogólnokształcących
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Centrum Kultury – Kaszubski Dwór • Katolickie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące • Hotel pod „Orłem” • Dworzec kolejowy • Dworzec autobusowy • Urząd Pocztowy • Środowiskowy Dom Samopomocy • Klub Abstynenta „Novum” • Postój TAXI • Przychodnia lekarska • Szpital • Pogotowie ratunkowe • Parafia Rzymskokatolicka- Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny • Parafia Rzymskokatolicka- Świętego Kazimierza • CIT Centrum Informacji Turystycznej
Mocne strony:	• Walory zabytkowe- Zespół poklasztorny, układ urbanistyczny miasta Kartuzy, Rynek • Brak ciężkiego przemysłu • Dobrze rozwinięta sieć handlowo – usługowa
Słabe strony:	• Mała ilość miejsc parkingowych • Zły stan techniczny części budynków • Brak miejsc pod inwestycje spowodowany dużą gęstością zabudowy • Zły stan kanalizacji na ul. Jeziornej oraz Gdańskiej • Duży ruch kołowy • Stosunkowa mała ilość osób w wieku produkcyjnym

Obszar nr 2 – tereny sportowe na północ od ul. 3 maja (Miasto Kartuzy)

Zakres obszaru:	Ulice: 3 maja (od ul. Sambora), Przy Rzeźni, Mściwoja II, Słoneczna, Sambora	
Liczba mieszkańców:	ok.: 745 (2010 r.)	
Funkcja obszaru:	Rekreacyjna oraz mieszkaniowa	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		ok.: 98 (2010r.)
Instytucje publiczne:	• Powiatowy Urząd Pracy • Komenda Powiatowa Policji • Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe i Kanalizacyjne • Zespół Szkół Technicznych • Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna • Przychodnia Weterynaryjna • Powiatowy Inspektorat Weterynarii • Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy w Kartuzach	
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Biblioteka Pedagogiczna • Stadion miejski • Przychodnia lekarska • Klub sportowy „Cartusia” • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	
Mocne strony:	• Tereny inwestycyjne- ul. Sambora oraz ul. Słoneczna • Obiekty sportowe • Bliskość do projektowanej obwodnicy miasta • Bliskość terenów zielonych • Bliskość jeziora (Klasztorne Duże) • Budynki deweloperskie • Budynki po termomodernizacji (ul. Sambora)	
Słabe strony:	• Niewykorzystywane tereny inwestycyjne • Słaby stan techniczny obiektów sportowych	

Obszar nr 3 – Osiedle Nowe, Osiedle XX-lecia PRL (Miasto Kartuzy)

Zakres obszaru:	Osiedle: XX-lecia PRL Ulice: Nowe Osiedle, Cicha, Majkowskiego	
Liczba mieszkańców:	ok.: 2000 (2010 r.)	
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		ok.: 89 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Kaszubski Park Krajobrazowy	
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Zakład Gospodarki Mieszkaniowej • Kociołnia	
Mocne strony:	• Bliskość jeziora (Klasztorne Małe) • Aktywność wspólnot mieszkaniowych (osiedle XX-lecia	

	PRL)
	• Budynki po termomodernizacji (osiedle XX-lecia PRL)
Słabe strony:	• Brak CO na osiedlu Nowym • Starzenie się społeczeństwa • Zanieczyszczone jezioro • Brak miejsc zagospodarowanych wokół jeziora • Zły stan kanalizacji • Zły stan dróg osiedlowych

Obszar nr 4 – Osiedle Sikorskiego, Osiedle Derdowskiego, Osiedle Wybickiego (Miasto Kartuzy)

Zakres obszaru:	Osiedla: Wybickiego, Derdowskiego, Sikorskiego Ulice: Zamkowa (do ul. Leśnej), Tredera, Piłsudskiego, Przy Torach, Abrahama, Sędzickiego (do torów kolejowych)	
Liczba mieszkańców:	ok.: 5960 (2010 r.)	
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		ok.: 220 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 • Gimnazjum nr 1 • Zakład Energetyki Ciepłej Spec-Pec • Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe • Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Pływalnia • Filia Urzędu Pocztowego • Przychodnia lekarska • Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kaszuby” • Parafia Rzymskokatolicka- Świętego Wojciecha • Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi- Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Kartuzach • Kotłownia • Kartuskie Centrum Caritas	
Mocne strony:	• Infrastruktura sportowa (kompleks „Orlik”) • Bliskość terenów leśnych • Bliskość jeziora Karczemne • Dobry dostęp do edukacji	
Słabe strony:	• Starzenie się społeczeństwa • Zanieczyszczone jezioro Karczemne • Brak komunikacji zbiorowej do centrum miasta • Brak miejsc odpoczynku • Problem wykluczenia społecznego • Brak termomodernizacji budynków	

Obszar nr 5 – tereny przemysłowe na wschód od linii kolejowej (Miasto Kartuzy)		
Zakres obszaru:	Ulice: Węglowa, Gdańska (od ul. Kościerskiej), Kościerska, Sędzickiego (od torów kolejowych), Marszałkowskiego, Zacisze	
Liczba mieszkańców:	ok.: 280 (2010 r.)	
Funkcja obszaru:	Przemysłowa	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		ok.: 17 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Urząd Skarbowy • Starostwo Powiatowe • Zarząd Dróg Powiatowych • Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Województwie Pomorskim, Oddział terenowy.	
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Muzeum Kaszubskie	
Mocne strony:	• Tereny pod inwestycje przemysłowe • Bliskość terenów leśnych • Bliskość dróg wylotowych w kierunku Kościerzyny oraz Gdańska • Bliskość do planowanej obwodnicy miasta	
Słabe strony:	• Duże natężenie ruchu kołowego	

Obszar nr 6 – na zachód od Centrum (Miasto Kartuzy)		
Zakres obszaru:	Osiedle: Zielone Wzgórze Ulice: Wzgórze Wolności (od ul. Chmielęńskiej), Prokowska, Łąkowa, Zagórze, Podgórna, Obr. Poczty Polskiej, Gdyńskich Kosynierów, Krasickiego, Bohaterów Westerplatte, Sienkiewicza, Reymonta, Reja, Prusa, Słowackiego, Konopnickiej, Mickiewicza, Kochanowskiego, Chmielęńska, Kwiatowa, Ogródków Działkowych, Bursztynowa, Polna, Bukowa, Dębowa, Jarzębinowa, Klonowa, Leśna, Lipowa, Jesionowa, Zamkowa (od ul. Leśnej)	
Liczba mieszkańców:	ok.: 3000 (2010 r.)	
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		ok.: 136 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących • Szkoła Podstawowa nr 2 • Zarząd Dróg Wojewódzkich –Oddział Kartuzy	
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Agencja Pocztaowa • Szkolne Schronisko Młodzieżowe • Skatepark	
Mocne strony:	• Bliskość drogi wylotowej w kierunku Słupska • Wyspa Łabędzia- miejsce organizowanych imprez	

	plenerowych • Tereny pod inwestycje mieszkaniową • Wysoki standard zamieszkania • Atrakcje turystyki aktywnej- Gaj Świętopelka, szlaki piesze, rowerowe, nordic-walking • Bliskość jezior Karczemne, Mielenko i Klasztorne Małe
Słabe strony:	• Nie wykorzystane tereny przyjeziorne • Zanieczyszczone jeziora • Brak miejsc rekreacyjnych nad jeziorem Karczemne

Obszar nr 7 – Burchardztwo (Miasto Kartuzy)

Zakres obszaru:	Burchardztwo
Liczba mieszkańców:	ok.: 250 (2010 r.)
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa oraz przemysłowa
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	ok.: 43 (2010 r.)
Instytucje publiczne:	• Nadleśnictwo Kartuzy
Pozostała infrastruktura społeczna:	
Mocne strony:	• Miejsca pod nowe inwestycje • Bliskość terenów zielonych
Słabe strony:	• Słaba komunikacja z centrum miasta • Słaba dostępność do usług społecznych

Obszar nr 8 – Obszar wiejski

Zakres obszaru:	Miejscowości: Kosy, Kosy–Smętowo leśne, Kaliska, Bącz, Bącz-Olszowe Błoto, Mirachowo, Mirachowo-Stryśza Buda, Nowa Huta, Nowa Huta-Kamienna Góra, Głusino, Głusino-Nowinki, Głusino-Stążki, Staniszewo, Staniszewo-Bukowa Góra, Staniszewo-Kamionka, Staniszewo-Kępa, Staniszewo-Krzewino, Staniszewo-Przytoki, Staniszewo-Raj, Staniszewo-Szade Góry, Stara Huta, Kolonia, Kolonia-Borowiec, Kolonia-Chojna, Sianowo, Sianowo-Cieszonko, Sianowo-Młyńsko, Sianowo-Lesińce, Sianowo Leśne, Sianowska Huta, Sianowska Huta-Smolne Błoto, Pomieczyńska Huta, Pomieczyńska Huta-Nowiny, Prokowo, Prokowo-Prokowskie Chrósty, Prokowo-Sitna Góra, Prokowo-Ucisk, Grzybno, Grzybno-Melgrowa Góra, Grzybno-Pieciska, Grzybno-Sarnowo, Dzierżążno, Dzierżążno Leśnictwo, Mezowo, Borowo, Pikarnia, Sitno, Kiełpino-Leszno, Kiełpino, Brodnica Dolna, Brodnica Dolna-Ostowo, Brodnica Dolna-Sarnówko, Brodnica Górna, Brodnica Górna-Grzebieńiec, Brodnica Górna-Kalka, Brodnica Górna-Kamionka, Brodnica Górna-Złota Góra, Ręboszewo, Smętowo Chmieleńskie, Łapalice, Łapalice-Kozłowy Staw
Liczba mieszkańców:	ok.: 17 000 (2010 r.)
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	1004 (2010 r.)

Instytucje publiczne:	• Ośrodek Geriatryczny w Sianowie • Szkoła Podstawowa w Grzybnie • Szkoła Podstawowa w Koloni • Szkoła Podstawowa w Łapalicach • Szkoła Podstawowa w Mirachowie • Szkoła Podstawowa w Prokowie • Zespół Kształcenia i Wychowania w Brodnicy Górnej • Zespół Kształcenia i Wychowania w Dierzążnie • Zespół Szkół w Kiełpinie • Zespół Szkół w Staniszewie
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu w Brodnicy Górnej • Gdańskie Centrum Rehabilitacji w Dierzążnie • Sanktuarium w Sianowie • Kaszubski Park Miniatur w Mirachowie • Parafia Rzymskokatolicka- Chrystusa Króla Wszechświata w Borowie • Parafia Rzymskokatolicka- Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Grzybnie • Parafia Rzymskokatolicka- Świętego Michała Archaniola w Kiełpinie • Parafia Rzymskokatolicka- Matki Boskiej Częstochowskiej w Prokowie
Mocne strony:	• Wysokie walory turystyczne oraz krajobrazowe • Czyste środowisko • Brak ciężkiego przemysłu • Duża liczba wód powierzchniowych • Położenie wschodniej części Gminy na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego
Słabe strony:	• Niedostateczny, w stosunku do potencjału oraz potrzeb, poziom rozwoju infrastruktury turystycznej w tym około turystycznej • Niedostatecznie rozwinięta baza noclegowa • Mała częstotliwość kursowania komunikacji autobusowej w szczególności północna i południowo zachodnia część gminy • Zły stan techniczny dróg • Mała mobilność ludzi bezrobotnych w szczególności kobiet • Zły stan budynków komunalnych • Problem patologii społecznych • Problem wykluczenia społecznego

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie analiz danych statystycznych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach, Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach oraz Urzędu Miejskiego w Kartuzach, dokonano klasyfikacji

obszarów problemowych zlokalizowanych w Mieście Kartuzy. Dodać należy, iż uwzględnienie w analizie tylko miasta jest spowodowane tym, że instrument finansowy JESSICA jest skierowany w projekty dotyczące trwałego rozwoju obszarów miejskich. Obszarom o największej wartości określonych wskaźników (związanych m.in. z opieką społeczną, bezrobociem i przestępczością) przyporządkowano rangi od 1 do 7. Następnie, rangom tym przyporządkowano określoną liczbę punktów odwrotnie proporcjonalną do wartości rangi (wg zasady: ranga 1 – 7 punktów, ranga 7 – 1 punkt itd.).

Dzięki temu udało się określić obszary problemowe (zdegradowane) w Mieście Kartuzy, o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej. Do obszarów tych należą:

- Obszar nr 1 – Centrum
- Obszar nr 3 – Osiedle Nowe, Osiedle XX-lecia PRL
- Obszar nr 4 – Os. Sikorskiego, Os. Derdowskiego, Os. Wybickiego

Ze względu na zidentyfikowane problemy i ich relatywnie duże znaczenie w porównaniu do innych części miasta – na obszarach tych postulowana jest intensyfikacja działań inwestycyjnych podejmowanych przez samorząd oraz podmioty prywatne. Sytuacja wymaga realizacji zarówno inwestycji infrastrukturalnych (rewitalizacja budynków wraz z nadaniem nowych funkcji) jak i działań o charakterze miękkim w celu zwiększenia kapitału społecznego i ludzkiego oraz zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego (rewitalizacja społeczna).

Tabela. Rangi obszarów problemowych zlokalizowanych w Mieście Kartuzy

Rangi	Obszary problemowe (Miasto Kartuzy)						
	1	2	3	4	5	6	7
Liczba mieszkańców	2	5	4	1	6	3	7
Udział mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	2	4	3	1	5	7	6
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	2	6	5	1	3	7	4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	1	4	3	2	6	5	7
Liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców	1	4	5	2	6	3	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS, Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach, Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach, Urzędu Miejskiego w Kartuzach

Tabela. Kategoryzacja obszarów problemowych zlokalizowanych w Mieście Kartuzy oraz wyznaczenie obszarów o najpilniejszej potrzebie interwencji

Punkty	Obszary problemowe (Miasto Kartuzy)						
	1	2	3	4	5	6	7
Liczba mieszkańców	6	3	4	7	2	5	1
Udział mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	6	4	5	7	3	1	2
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	6	2	3	7	5	1	4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	7	4	5	6	2	3	1
Liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców	7	4	3	6	2	5	1
SUMA	32	17	20	33	14	15	9
	140						
Średnia arytmetyczna	20						

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS, Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach, Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach, Urzędu Miejskiego w Kartuzach

Ponadto podkreślić należy, że w obszarach problemowych, dla których zidentyfikowano priorytet działań inwestycyjnych, znajduje się także większość budynków komunalnych (14 z 25) zlokalizowanych na terenie Miasta Kartuzy oraz wymagających pilnych prac inwestycyjnych.

Zasobem mieszkaniowym w Gminie Kartuzy sprawuje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Kartuzach (zakład budżetowy). Na 35 budynków będących w całości własnością Gminy, 24 zostały wybudowane przed 1945 r. W tym 5 budynków znajduje się w rejestrze zabytków oraz podlega pełnej ochronie konserwatorskiej. Większość obiektów jest budynkami w złym stanie technicznym. Podstawowym źródłem dochodów Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej są dochody z najmu oraz dzierżaw. Poniżej przedstawiony został wykaz budynków stanowiących w całości własność Gminy Kartuzy.

Tabela. Budynki stanowiące całościowo własność Gminy Kartuzy.

<i>Lokalizacja</i>	<i>Obszar problemowy</i>	<i>Rok Budowy</i>	<i>Element Wymagający Remontu/Wymiany</i>
ul. 3 Maja 1, Kartuzy	Nr 1	ok. 1880	Pokrycie dachu, kominy, stolarka okienna, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. 3 Maja 3, Kartuzy	Nr 1	II połowa XIX wieku	Pokrycie dachu, kominy, stolarka okienna, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. 3 Maja 12, Kartuzy	Nr 1	ok. 1985	Zewnętrzne docieplenie ścian, stolarka okienna.
ul. 3 Maja 31, Kartuzy	Nr 2	ok. 1905	Przyłącza kanalizacyjne, instalacja elektryczna, pokrycie dachowe, stolarka okienna.
ul. Szkolna 2, Brodnica Górna	Wiejski	ok. 1900	Przełożenie pokrycia dachowego.
ul. Bursztynowa 8, Kartuzy	Nr 6	2002	Brak.
ul. Ceynowy 5, Kartuzy	Nr 1	ok. 1884	Pokrycie dachu, kominy, rynny i rury spustowe, elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. Szpitalna 34, Dzierżążno	Wiejski	ok. 1942	Pokrycie dachowe, kominy, rynny i rury spustowe, instalacja elektryczna, elewacja, stolarka okienna.
ul. Szpitalna 36, Dzierżążno	Wiejski	ok. 1942	Budynek do rozbiórki.
ul. Szpitalna 38, Dzierżążno	Wiejski	ok. 1978	Stolarka okienna, elewacja.
ul. Jeziorna 8, Kartuzy	Nr 1	ok. 1911	Pokrycie dachowe, instalacja elektryczna i kanalizacyjna, stolarka okienna oraz drzwiowa.
ul. Jeziorna 12, Kartuzy	Nr 1	ok. 1900	Pokrycie dachowe, elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. Jeziorna 16, Kartuzy	Nr 1	ok. 1890	Elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna, stolarka okienna i drzwiowa.
ul. Jeziorna 16A, Kartuzy	Nr 1	ok. 1890	Pokrycia papowe, kominy, elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. Jeziorna 28, Kartuzy	Nr 4	ok. 1896	Elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna, stolarka okienna i drzwiowa.
ul. Jeziorna 28A, Kartuzy	Nr 4	ok. 1896	Pokrycie dachowe, kominy, rynny i rury spustowe, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
ul. Klasztorna 16, Kartuzy	Nr 1	ok. 1400	Pokrycie dachowe, kominy, rynny i rury spustowe, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i

ul. Reja 1, Kartuzy ul. Mściwoja II 10, Kartuzy ul. Nowe Osiedle 5, Kartuzy ul. Nowe Osiedle 14, Kartuzy ul. Nowe osiedle 15, Kartuzy Plac Św. Brunona 6, Kartuzy ul. Prokowska 6, Kartuzy ul. Przy Rzeźni 2, Kartuzy ul. Sambora 32, Kartuzy ul. Sambora 34, Kartuzy ul. Sambora 36, Kartuzy ul. Sambora 36A, Kartuzy Sianowo 3 ul. Polna 10, Smętowo ul. Polna 10, Smętowo (kontenery) ul. Wzgórze Wolności 22, Kartuzy ul. Długa 78, Kiełpino			kanalizacyjna.
	Nr 6	ok. 1896	Elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna, stolarka okienna i drzwiowa.
	Nr 2	ok. 1967	Elewacja, stolarka okienna i drzwiowa.
	Nr 3	ok. 1940	Izolacja fundamentów, elewacja, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 3	ok. 1940	Izolacja fundamentów, elewacja, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna
	Nr 3	ok. 1940	Izolacja fundamentów, elewacja, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 1	ok. 1889	Instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 6	ok. 1900	Stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna
	Nr 2	ok. 1899	Klatka schodowa, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 2	ok. 1962	Pokrycie dachowe, kominy, elewacja, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 2	ok. 1962	Pokrycie dachowe, stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 2	ok. 1962	Pokrycie dachowe, kominy, elewacja, stolarka okienna, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Nr 2	ok. 1962	Pokrycie dachowe, kominy, elewacja, stolarka okienna, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Wiejski	ok. 1963	Brak.
	Wiejski	ok. 1962	Stolarka okienna i drzwiowa.
	Wiejski	ok. 2000	Brak.
	Nr 6	ok. 1896	Stolarka okienna i drzwiowa, instalacja elektryczna i kanalizacyjna.
	Wiejski	ok. 1971	Pokrycie dachu, demontaż płyt elewacyjnych zawierających azbest, docieplenie budynku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Kartuzach

4 Analiza SWOT

Jedną z podstawowych metod analizy rozwoju, wykorzystywanej w planowaniu aktualizacji strategii jest analiza SWOT, polegająca na przeciwstawianiu stron mocnych i słabych z przyszłymi możliwymi szansami i zagrożeniami Gminy Kartuzy.

W 2007 roku, w ramach Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy na lata 2007 – 2015, dokonano ocenę potencjału Gminy, której syntezą było porównanie mocnych i słabych stron Gminy Kartuzy oraz szans rozwojowych i zagrożeń. Przedstawiona poniżej analiza powstała w wyniku syntezy opracowanej zarówno w 2007 roku, jak i dyskusji, spotkań oraz debat tematycznych w 2011 roku.

Intencją przeprowadzenia analizy SWOT jest wyznaczenie czynników warunkujących rozwój gminy i możliwych kierunków jej dalszego przekształcania. Podstawą powinno być dążenie gminy do najlepszego spożytkowania mocnych stron, minimalizowania jej słabości, wykorzystywania szans i unikać potencjalnych zagrożeń.

Mocne strony:

- **Dogodna lokalizacja** – bliskość Trójmiasta, możliwość wykorzystania bliskości ośrodka trójmiejskiego dla aktywizacji turystyki i lokalnej gospodarki
- **Dogodny układ komunikacyjny** – bliskość portów: lotniczego i morskiego; zmodernizowane drogi: wojewódzka (nr 211) oraz krajowa (nr 7) zapewniają szybki i komfortowy dojazd do Gdańska (czas dojazdu: Gdańsk Rębiechowo – 30 min., Gdańsk Centrum – 48 min.)
- **Znaczące walory środowiska kulturowego** - Silne są tradycje kaszubskie, które mają walor ciągłości i autentyczności. Na terenie gminy utrzymywana i pielęgnowana jest tradycja kulturowa, folklorystyczna, rękodzieło ludowe itd.
- **Wysokie walory turystyczne** sprzyjające rozwojowi aktywnych form wypoczynku: lasy, rzeki, szlaki turystyczne, szlaki wodne, park krajobrazowy, rezerваты przyrody, bogactwo flory i fauny właściwych tylko dla regionu gminy, doskonałe łowiska i oferta dla wędkarzy.

- **Brak lokalizacji dużych zakładów przemysłowych** emitujących szkodliwe substancje i hałas
- **Stała i skuteczna współpraca** instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi;
- **Stosunkowo mała liczba** ludzi bezdomnych na terenie gminy;
- **Dostępność terenów dla organizacji imprez masowych** (Rynek w Kartuzach, Wyspa Łabędzia w Kartuzach, Centrum Sportów Wodnych i Promocji Regionu w Brodnicy Górnej);
- **Dostępność terenów rozwojowych i inwestycyjnych** w mieście i na obszarach wiejskich w Gminie.
- **Wysoki poziom aktywności mieszkańców**, duży procent mieszkańców w wieku produkcyjnym, mieszkańcy nastawieni na nowe, innowacyjne rozwiązania społeczno-gospodarcze.
- **Satysfakcjonujący poziom wykształcenia ludności** oraz możliwość podnoszenia kompetencji w placówkach edukacyjnych w powiecie lub na terenie pobliskiej aglomeracji trójmiejskiej.
- **Dobrze rozwinięty system szkolnictwa** podstawowego, gimnazjalnego, ponadgimnazjalnego;
- **Konsekwentna polityka prorozwojowa władz samorządowych** – gmina prowadzi od lat wszechstronne i szeroko zakrojone projekty infrastrukturalne dot. infrastruktury społecznej oraz turystycznej i rekreacyjnej

Słabe strony:

- **Zły stan techniczny części dróg na terenie gminy**, w tym prowadzących do miejscowości zlokalizowanych na terenach wiejskich, brak obwodnicy miasta
- **Niedostateczna liczba miejsc parkingowych** w centrum miasta;
- **Brak stałego połączenia kolejowego** z Trójmiastem;
- **Niedostateczny, w stosunku do potencjału i potrzeb, poziom rozwoju infrastruktury turystycznej** w tym okołoturystycznej (publicznej i prywatnej)

- **Niedobór środków finansowych** na inwestycje związane z infrastrukturą komunikacyjną, społeczną i turystyczną
- **Zbyt mała liczba kompleksowych** działań na rzecz promocji gminy.
- **Niedostatecznie rozwinięta** baza noclegowa
- Występowanie przypadków **niekontrolowanego odprowadzania ścieków i odpadów stałych**, niska świadomość mieszkańców o potrzebie ochrony środowiska.
- **Nierozwiązane problemy w zakresie tkanki urbanistycznej i funkcjonalnej miasta Kartuzy** – jedynie 30% obszaru miasta jest objęte planami zagospodarowania, w mieście istnieją obszary problemowe (zdegradowane) charakteryzujące się brakiem miejsc parkingowych, koniecznością zagospodarowania Rynku czy ożywienia terenów nadjeziornych
- **Potrzeba rewitalizacji części miasta Kartuzy** – Rynek, osiedla bloków z „wielkiej płyty”, tereny poprzemysłowe oraz magazynowe;
- **Rosnące bezrobocie** oraz zbyt mała liczba miejsc pracy powstających w gminie.

Szanse:

- **Pozyskiwanie środków pomocowych Unii Europejskiej** w tym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz inicjatywy JESSICA;
- **Kontynuacja polityki rozwojowej władz samorządowych** w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej – komunikacyjnej, społecznej i turystycznej
- **Wprowadzanie** nowych form wsparcia przedsiębiorców planujących nowe inwestycje w Gminie
- **Realizacja dużych projektów komunikacyjnych o skali regionalnej i ponadlokalnej** tj. Budowa Kolej Metropolitalnej do Kartuz, budowa obwodnicy miasta;
- **Dywersyfikacja profili turystycznych** poszczególnych części gminy;
- **Konsekwentny wzrost poziomu wykształcenia** mieszkańców Gminy;

- **Aktywizacja rynku pracy** oraz powstawanie nowych miejsc pracy w branżach perspektywicznych dla Kartuz, w tym w sferze turystyki i rekreacji;
- **Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców**, szczególnie w zakresie konieczności zachowania dobrego stanu środowiskowego jezior (zanieczyszczenia płynne) i lasów (odpady stałe) – które stanowią fundament potencjału turystycznego gminy;
- **Zwiększenie wachlarza dostępnych usług turystyczno-rekreacyjnych**, w tym w zakresie aktywnych form wypoczynku oraz usług wykorzystujących rosnącą popularność folkloru i kultury kaszubskiej.

Zagrożenia:

- **Pogarszający się stan infrastruktury drogowej** oraz nierozwiązanie problemu miejsc parkingowych na terenie miasta;
- Zaniechanie budowy **Pomorskiej Kolej Metropolitalnej**;
- **Zmniejszanie się liczby mieszkańców** gminy zarówno na obszarach wiejskich, jak i w mieście Kartuzy;
- **Starzenie się społeczeństwa**;
- **Nasilenie się problemów społecznych** i wzrost przestępczości;
- **Zmniejszenie liczby środków** dostępnych na rozwój lokalnych zasobów w ramach kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej 2014-2020;
- **Kryzys gospodarczy** wpływający na zmniejszenie ruchu turystycznego;
- Niebezpieczeństwo związane z **dużym poziomem zadłużenia budżetu gminy**.

5 Wizja rozwoju

Na podstawie analizy wewnętrznej potencjału Gminy Kartuzy oraz procesów zachodzących w otoczeniu stworzona została wizja rozwoju Gminy Kartuzy w 2020 roku. Wizja odzwierciedla oczekiwania mieszkańców, opowiada ich aspiracjom, a zarazem prowadzi do wzmocnienia pozycji Gminy Kartuzy w województwie pomorskim. Wizja rozwoju została sformułowana w trzech następujących sferach:

WIZJA ROZWOJU GMINY KARTUZY W 2020 ROKU	
Sfera gospodarcza	Wykorzystywane są walory kulturalne i historyczne
	Gmina wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa
	Gmina prowadzi aktywną politykę promocyjną dla rozwoju turystyki oraz przedsiębiorczości
	Gmina tworzy warunki dla rozwoju infrastruktury okołobiznesowej
	Prowadzona jest aktywizacja lokalnego rynku pracy dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców
Sfera przestrzenno - środowiskowa	Wokół jezior zorganizowane są miejsca rekreacyjne dla mieszkańców oraz turystów
	Gmina buduje oraz modernizuje obiekty sportowo-rekreacyjne dla aktywnego wypoczynku mieszkańców
	Funkcjonuje parking po wschodniej stronie torów kolejowych
	Gmina Kartuzy posiada ofertę spędzania wolnego czasu dla mieszkańców Gminy oraz aglomeracji trójmiejskiej
	Łącznik dla pieszych umożliwia przedostanie się mieszkańców oraz turystów z parkingu po wschodniej str. torów do centrum Kartuz
	Polepszony wizerunek miasta poprzez termomodernizację budynków wielorodzinnych
	Funkcjonuje połączenie transportu kolejowego w kierunku Trójmiasta, w ramach Pomorskiej Kolei Metropolitalnej
	Rewitalizacja strefy śródmiejskiej oraz budynków wielorodzinnych, poprawiają komfort życia mieszkańców
Sfera społeczna	Gmina zapewnia dzieciom w wieku przedszkolnym miejsca w przedszkolach
	Gmina Kartuzy wspiera finansowo najbardziej uzdolnionych uczniów oraz studentów
	Gmina systematycznie modernizuje obiekty edukacyjne
	Szkoły w Gminie systematycznie podnoszą poziom kształcenia
	Dostępność mieszkańców Gminy do usług społecznych na wysokim poziomie
	Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
	Istniejące programy aktywności lokalnej na obszarach zagrożonych wykluczeniem społecznym

Źródło: opracowanie własne

6 Misja

Misja jest wyrazem oczekiwań społeczeństwa oraz przedsiębiorców z obszaru Gminy Kartuzy w stosunku do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy. Misja pozwala koncentrować się na priorytetach długookresowych. Pozwala również na planowanie oraz koordynowanie działań partnerów rozwoju lokalnego. Wspiera motywację oraz integrację mieszkańców, wzmacniając ich utożsamianie się z Gminą. Spełnia funkcję promującą Gminę, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów oraz turystów. Na tej podstawie została stworzona następująca misja Gminy Kartuzy:

***Gmina Kartuzy- centralny
ośrodek Kaszub,
wprowadzająca zasady
zrównoważonego rozwoju,
współpracująca
z sektorem prywatnym oraz
wykorzystująca walory
turystyczne***

7 Cele strategiczne

Aby można było realizować misję Gminy Kartuzy należy zaplanować cele strategiczne, które będą służyły jej osiągnięciu. Proces oparty o analizę stanu obecnego Gminy, konsultacje społeczne oraz wnioski z analizy SWOT pozwalają na dobór optymalnych działań umożliwiających osiągnięcie celów strategicznych. Schemat procesu planowania Strategii przedstawia poniższy schemat.

Ryzunek. Proces planowania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

Dokładne określenie celów strategicznych pozwala na koordynowanie wykonania programów operacyjnych. Cele strategiczne określają długofalowe zrównoważone kierunki rozwoju Gminy, które są główną szansą zrównoważonego rozwoju Gminy.

Sfera:	Gospodarcza
Cel strategiczny nr 1:	Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej
Cele operacyjne:	• Rozwój sektora małych i średnich firm • Aktywizacja lokalnego rynku pracy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców • Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury okołobiznesowej • Promowanie kompleksowego rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o lokalne zasoby i dziedzictwo kulturowe • Powadzenie aktywnej polityki promocyjnej gminy dla rozwoju turystyki i lokalnej gospodarki

Sfera:	Przestrzenno - Środowiskowa
Cel strategiczny nr 2:	Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie
Cele operacyjne:	• Rewitalizacja obszarów problemowych (zdegradowanych) w obszarze gminy • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej • Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską • Poprawa stanu środowiska przyrodniczego, w tym jakości wód powierzchniowych • Wielofunkcyjne zagospodarowanie terenów przyjeziornych dla realizacji funkcji turystycznych i rekreacyjnych • Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich dla zwiększenia spójności przestrzennej i zrównoważonego rozwoju • Podejmowanie działań w celu zapewnienia ładu przestrzennego oraz zwiększenie obszarów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

Sfera:	Społeczna
Cel strategiczny nr 3:	Rozwój kapitału ludzkiego i kapitału społęcznego
Cele operacyjne:	• Wspieranie aktywności społęczności lokalnej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi • Wzmacnianie placówek oświatowych oraz stworzenie warunków dla rozszerzenia oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do potrzeb rynku pracy • Zmniejszenie skali wykluczeń i patologii społęcznych • Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego • Rozwijanie systemu wsparcia dla utalentowanych dzieci oraz młodzieży

Źródło: Opracowanie własne.

8 Wdrażanie i monitorowanie Strategii

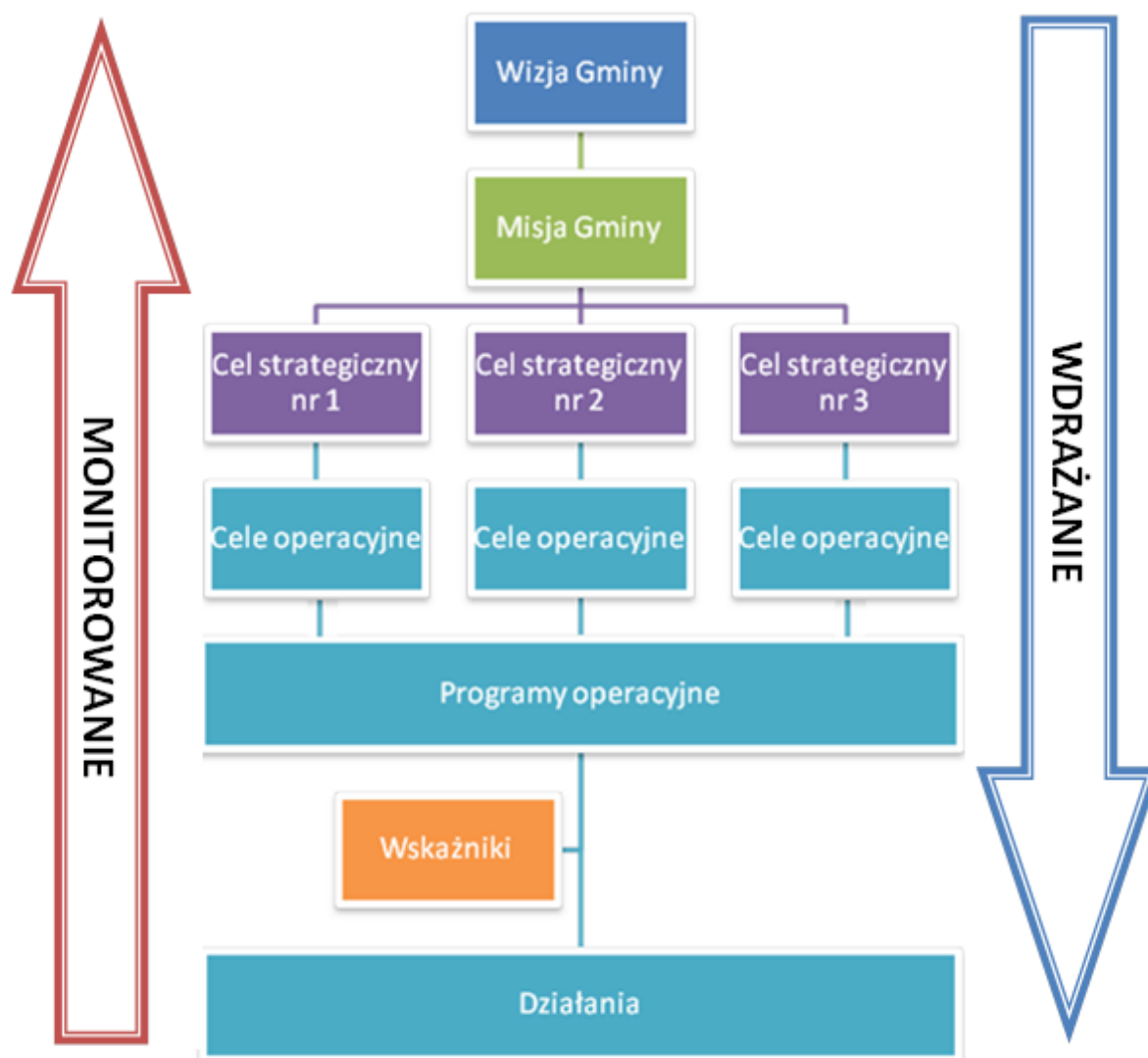
Wdrażanie Strategii będzie ściśle związane z obowiązującymi w Urzędzie Miejskim w Kartuzach procedurami. Procedury te są podstawą do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych. Wdrażanie Strategii będzie rozpoczęte natychmiast po uchwaleniu przez Radę Miejską w Kartuzach.

Podczas planowania Strategii nie da się przewidzieć wszystkich okoliczności sprzyjających oraz przeszkód (finansowych, organizacyjnych i formalnych) danego programu operacyjnego, które mogą utrudnić lub uniemożliwić prawidłowe jego wdrażanie. Dlatego wszystkie programy operacyjne traktuje się jako pomysły, które mogą podlegać modyfikacji oraz zmianom uzależnionych od nowych czynników zewnętrznych.

Dla sprawnego oraz efektywnego wdrażania Strategii niezbędne jest ciągłe monitorowanie efektów realizacji programów operacyjnych wpisanych w zakres niniejszego dokumentu. Proces monitorowania obejmuje zbierania danych ukazujących tempo oraz jakość wdrażania programów. Dla określenia tego służą wskaźniki wpisane w programy operacyjne Strategii.

Zadanie monitorowania realizacji Strategii należy do komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Kartuzach wyznaczonej przez Burmistrza Kartuz. Głównym celem komórki będzie dokonywanie analizy na koniec każdego roku kalendarzowego, zbieżności działań z celami strategicznymi oraz stopnia realizacji programów operacyjnych. Powyższa analiza służyć będzie do podejmowania decyzji przez osoby odpowiedzialne za wdrażanie Strategii.

Schemat. Monitorowanie i wdrażanie Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki nr 1 – Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym

Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015

Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015 przyjęta przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r., jest podstawowym wieloletnim dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno – gospodarczego Polski, a także warunki umożliwiające ten rozwój. W Strategii podkreśla się, że stan infrastruktury technicznej w Polsce wymaga istotnej modernizacji i rozbudowy. Celem głównym Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców kraju przy równoczesnym założeniu zrównoważonego rozwoju. Poniżej przedstawiona została tabela zawierająca zgodności celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Strategii Rozwoju Kraju.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 - 2013

Priorytet Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2013:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki	■	■	
Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej		■	■
Priorytet 3: Wzrost zatrudnienia i podnoszenie jego jakości	■	■	■
Priorytet 4: Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa			■
Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich	■	■	■
Priorytet 6: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej	■	■	

Źródło: Opracowanie własne

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 - 2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 - 2013 (NSRO) są dokumentem przygotowanym zgodnie z wymogami art. 27 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. NSRO określają kierunki wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu Unii Europejskiej i są instrumentem odniesienia dla przygotowania programów operacyjnych.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Poniżej przedstawiona została tabela zgodności celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 - 2013

Priorytet Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 - 2013:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Priorytet 1: Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa	■	■	
Priorytet 2: Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej			■
Priorytet 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej na celu podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski		■	
Priorytet 4: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokie wartości dodanej oraz rozwój sektora usług	■		
Priorytet 5: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	■		
Priorytet 6: Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie szans strukturalnych na obszarach wiejskich	■	■	■

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013

Program jest dokumentem wydanym przez ministerstwo Polityki Społecznej, a przyjętym przez Radę Ministrów 13 września 2005 roku. Zgodnie z jej zapisami Strategia Polityki Społecznej ma na celu zbudowania zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do spraw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Poniżej przedstawiona została tabela zgodności celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Strategii Polityki Społecznej

Priorytet Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Priorytet 1: Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci			■
Priorytet 2: Wdrożenie aktywnej polityki społecznej			■
Priorytet 3: Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych			■
Priorytet 4: Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie			■
Priorytet 5: Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych		■	■
Priorytet 6: Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych	■	■	■
Priorytet 7: Integracja społeczna i zawodowa imigrantów			■

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego

Najważniejszym, strategicznym dokumentem Województwa Pomorskiego jest Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego, przyjęta Uchwałą nr 587/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartusy z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartusy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Konkurencyjność:			
Lepsze warunki dla przedsiębiorstw i innowacji	■		
Wysoki poziom edukacji i nauki	■		■
Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne	■	■	■
Efektywna sfera publiczna	■		■
Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym południowego Bałtyku			
Spójność:			
Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej	■		■
Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo			■
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	■	■	■
Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia	■	■	■
Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych	■	■	■
Dostępność:			
Efektywny i bezpieczny system transportowy		■	
Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej	■	■	
Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych	■	■	■
Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego	■	■	

Źródło: Opracowanie własne

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (RPO WP), został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 2 października 2007 roku uchwałą nr 799/68/07. Celem strategicznym RPO WP jest poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych. Cel strategiczny jest realizowany przez cztery cele szczegółowe.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z celami szczegółowymi Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego

Cele szczegółowe Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców	■	■	■
Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi	■	■	■
Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej	■	■	■
Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym	■	■	■

Źródło: Opracowanie własne

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Gminy Kartuzy pełni również funkcję Zintegrowanego Planu Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich. ZIPROM jest to zintegrowany plan rozwoju miasta, obejmujący system powiązanych projektów miejskich, których realizacja ma na celu doprowadzenie do trwałej poprawy środowiskowych, fizycznych, społecznych i gospodarczych uwarunkowań dla życia mieszkańców i inwestowania przedsiębiorców w mieście lub w wyznaczonym obszarze miasta, opracowany w oparciu o spójną i jednolitą wizję strategicznego rozwoju. W związku z tym, Strategia spełnia następujące kryteria IZ RPO WP w ramach ZIPROM:

- Dokument przygotowany jest z partnerami społecznymi oraz gospodarczymi i zatwierdzony przez Gminę;
- Obejmuje perspektywę finansową 2014-2020;
- Uwzględnia wyniki konsultacji społecznych;
- Zawiera ogólną charakterystykę Gminy i wskazuje obszary problemowe w mieście;
- Zawiera szczegółowy opis obszarów problemowych;
- Zawiera wskaźniki osiągnięcia celów;
- Wskazuje flagowe projekty;
- Jest sporządzony z unijnymi oraz polskimi wymaganiami w zakresie oceny oddziaływania na środowisko.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 1056/L/06 z dnia 24 lipca 2006 roku, jest elementem regionalnego planowania polityki społecznej oraz narzędziem zrównoważonego rozwoju polityki społecznej w województwie pomorskim. Dokument ma charakter nakreślenia strategii – formułuje cele oraz zasady kształtowania polityki społecznej, a także kierunki polityki społecznej w województwie pomorskim.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z priorytetami Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego

Priorytet Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 r.:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Priorytet 1: Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej	■	■	■
Priorytet 2: Wzmacnianie integracji społecznej		■	■
Priorytet 3: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego			■
Priorytet 4: Poprawa infrastruktury społecznej i systemów wsparcia integracji społecznej	■	■	■

Źródło: Opracowanie własne

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 - 2014

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014, przyjęty przez Sejmik Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 191/XII/07nz dnia 24 września 2007 roku, jest aktualizacją Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 (Uchwała Nr 153/XIII/03 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 września 2003 roku).

Dokument formułuje cele (perspektywiczne, średniookresowe, priorytetowe), wskazuje na działania, które powinny być podejmowane w celu ochrony środowiska.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuszy z celami Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego

Cele Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuszy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		■	■
Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa		■	
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	■	■	
Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii		■	

Źródło: Opracowanie własne

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013

Opracowany w roku 2005 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Województwa Pomorskiego na lata 2005 – 2013 zwraca uwagę na kluczowy problem, jakim jest w skali województwa „zbyt powolny rozwój gospodarczy wsi i rolnictwa (...), który obniża konkurencyjność ekonomiczną regionu i oddala perspektywę oczekiwanej poprawy warunków życia mieszkańców wsi w tym rolników”. Z celu kluczowego wynika cztery cele podstawowe. Poniżej przedstawiona została tabela zgodności celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuszy z celami podstawowymi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuszy z celami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Cele podstawowe Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuszy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Poprawa warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich	■		■
Poprawa (ilościowa i jakościowa) infrastruktury produkcyjnej,		■	

technicznej i społecznej dla wzmocnienia konkurencyjności			
Poprawa konkurencyjności oraz wspieranie trwałego i zrównoważonego rozwoju rolnictwa oraz wzmocnienie przetwórstwa rolno -spożywczego	■		
Poprawa warunków dywersyfikacji ekonomicznej obszarów wiejskich, w tym rozwoju przedsiębiorczości w sektorach pozarolniczych	■	■	

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego 2006 – 2015

Przyjęta w 2006 roku Strategia jest dokumentem o charakterze programowym, określającym zasadnicze kierunki rozwoju powiatu w perspektywie kilkunastu najbliższych lat. Wskazuje ona konkretne cele strategiczne, odpowiadające im wiązki programów operacyjnych, a w ich ramach szczegółowe zadania.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z celami Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego 2006 - 2015

Cele Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego 2006 – 2015:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Rozwój gospodarki, infrastruktury oraz zasobów ludzkich	■	■	■
Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego oraz zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych powiatu		■	
Poprawa stanu zdrowia, bezpieczeństwa, świadomości o odpowiedzialności społecznej oraz rozwój aktywności mieszkańców powiatu			■

Źródło: Opracowanie własne

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kartuzy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kartuzy, przyjęty uchwałą nr XXVII/390/2005r. z dnia 6 lipca 2005 roku, jest elementem gminnego planowania strategicznego, narzędziem równoważenia różnych sfer rozwoju Gminy w przestrzeni, służącym konkretyzacji przestrzennej. Dokument ma charakter planu działania - formułuje cele i zasady kształtowania

przestrzeni, a także kierunki polityki przestrzennej oraz narzędzia ich realizacji, co daje podstawę do formułowania tej polityki w dokumentach programowych i operacyjnych i łączy planowanie krajowe i regionalne z planowaniem miejscowym.

Niniejsza Strategia wpisuje się w założenia oraz kierunki rozwoju określone w Studium. W szczególności w dziedzinie komunikacji, infrastruktury technicznej, zasad i obszarów ochrony środowiska, mieszkalnictwa, ochrony krajobrazu kulturowego.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Gminy Kartuzy na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016

Dokumentem strategicznym określającym cele oraz kierunki polityki ekologicznej Gminy Kartuzy jest Program Ochrony Środowiska na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016. Określa on kolejność niezbędnych działań zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Poniżej przedstawiona została tabela powiązań celów strategicznych zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z celami strategicznymi Programu Ochrony Środowiska.

Tabela. Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy z celami strategicznymi Programu Ochrony Środowiska Gminy Kartuzy

Cele strategiczne Programu Ochrony Środowiska Gminy Kartuzy:	Cel strategiczny aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy:		
	nr 1	nr 2	nr 3
Przywrócenie jakości wód powierzchniowych do wymaganych standardów oraz ochrona środowiska i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania	■	■	
Utrzymanie dotychczasowej jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy		■	
Utrzymanie dotychczasowego poziomu hałasu na terenie gminy i ograniczenie uciążliwości akustycznych związanych z komunikacją i przemysłem na terenie gminy	■	■	
Ograniczenie i monitoring promieniowania elektromagnetycznego			
Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja skutków w razie ich wystąpienia	■	■	
Wzbogacenie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych	■	■	
Racjonalne wykorzystanie gleby wraz z jej ochroną i rekultywacją	■	■	

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki nr 2 – Programy operacyjne

Ważnym czynnikiem w realizacji Strategii jest przejście z poziomu planowania celów strategicznych do poziomu planowania działań realizacyjnych. Proces realizacji Strategii, składa się z 9 szczegółowo opisanych programów operacyjnych. Są one powiązane z polityką rozwojową Gminy, Wieloletnim Planem Inwestycyjnym, Wieloletnim Planem Finansowym oraz uwzględniają konsultacje społeczne. Projekty wskazane w danym programie operacyjnym realizują co najmniej jeden cel strategiczny a w związku z tym jeden lub więcej celów operacyjnych. Wszystkie cele wynikają ze stworzonej misji oraz wizji rozwoju Gminy Kartuzy.

Zakres każdego programu operacyjnego obejmuje w szczególności:

- Cele strategiczne programu;
- Uwarunkowania realizacji programu;
- Identyfikację potencjalnych beneficjentów;
- Powiązania z innymi programami operacyjnymi;
- Przewidywalne mierzalne rezultaty;
- Listę projektów kluczowych;
- Źródła finansowania projektu.

W zależności od specyfiki danego projektu kluczowego może on wpisywać się w więcej niż jeden program operacyjny. Jest to uwarunkowane poziomem jego kompleksowości oraz zakresem rzeczowym i terytorialnym. Jednak dla potrzeb optymalności procesu planistycznego dokonano rozłącznego przyporządkowania każdego z projektów do jednego programu operacyjnego. Jako kryterium klasyfikacji przyjęto fakt relatywnie większego znaczenia wdrożenia projektu dla realizacji właściwego programu operacyjnego.

Realizacja projektów kluczowych weryfikowana przez mierzalne rezultaty umożliwi osiągnięcie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego nakreślonego w wizji rozwoju Gminy Kartuzy do roku 2020.

Nazwa programu operacyjnego: Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej	Numer programu: 1
Powiązania z innymi programami: • Rewitalizacja terenów pokolejowych oraz magazynowych • Rozwój transportu i komunikacji • Kapitał społeczny	Partnerzy: • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Przedsiębiorstwa prywatne • Organizacje pozarządowe, parafie • Jednostki organizacyjne gminy • Wspólnoty mieszkaniowe
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie • Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej Cele operacyjne realizowane przez program: • Rewitalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej • Rozwój sektora małych i średnich firm • Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury okołobiznesowej	Korzyści bezpośrednie: • Wyeliminowanie lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego • Zwiększenie estetyki strefy śródmiejskiej • Zwiększenie liczby odwiedzających turystów • Zwiększenie zysków z turystyki
Rola Gminy: • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne • Utworzenie struktur zarządzających rewitalizacją	Beneficjenci: • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy Gminy • Turyści

Projekty kluczowe:

Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:

- **Podniesienie walorów kulturowo-turystycznych zabytkowego śródmieścia Kartuz poprzez jego kompleksowe zagospodarowanie wraz z małą architekturą i infrastrukturą towarzyszącą**

Rynek w Kartuzach mimo swoich atutów architektonicznych i historycznych nie jest miejscem wykorzystującym w pełni swój potencjał. Realizacja przedsięwzięcia umożliwi podniesienie walorów estetycznych i mieszkaniowych oraz wzrost atrakcyjności turystycznej Rynku, podnosząc ten obszar do należnej mu roli jednej z najważniejszych wizytówek miasta.

- **Rewitalizacja budynków przy Rynku w Kartuzach wraz z nadaniem nowych funkcji**

Podjęcie prac rewitalizacyjnych zapewni odpowiedni poziom ładu przestrzennego oraz zwiększy standard życia mieszkańców. Zwiększenie poziomu estetyki oraz wprowadzenie nowych funkcji zdynamizuje obszar Centrum oraz zwiększy jego atrakcyjność turystyczną.

- **Budowa nowych miejsc parkingowych w okolicy dworca kolejowego**

Brak dostatecznej liczby miejsc parkingowych stanowi poważną barierę rozwojową strefy śródmiejskiej. Stworzenie nowych miejsc parkingowych w okolicy dworca PKP umożliwi wzrost dostępności do usług dla mieszkańców i turystów a także zwiększy możliwości przesiadkowe w kontekście uruchomienia Pomorskiej Kolei Metropolitalnej.

- **Rewitalizacja i remont budynków przy ulicach Jeziornej, Gdańskiej, Parkowej, Klasztornej, Kościuszki, Plac Brunona,**

Przewidywalne mierzalne rezultaty:

- **Wzrost liczby wydarzeń kulturalnych realizowanych na Rynku**
- **Zmniejszenie bezrobocia**
- **Zmniejszenie liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej**

Źródła finansowania projektów:

- **budżet gminy**
- **pozostałe środki publiczne**
- **środki prywatne**
- **środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO WP**
- **środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA**

3-go Maja, Majkowskiego, Ceynowy, Wzgórze Wolności.

Celem przedsięwzięcia jest wzrost poziomu życia mieszkańców a przez to zmniejszenie występujących problemów społecznych, w tym zjawiska wykluczenia społecznego.

- **Budowa obiektów małej architektury w strefie śródmiejskiej**

Lokalizacja obiektów małej architektury w mieście przyczyni się do zwiększenia spójności przestrzennej oraz uzupełnienia wnętrza urbanistycznych elementami o charakterze unikalnym. Przedsięwzięcie o wymiernym znaczeniu dla mieszkańców gminy oraz turystów.

- **Wprowadzenie w Centrum kompleksowego systemu informacji miejskiej**

Kompleksowy system informacji miejskiej, dzięki wdrożeniu nowoczesnych i intuicyjnych rozwiązań wizualizacji informacji zwiększy dostępność usług społecznych dla ludności oraz ułatwi poruszanie się po mieście turystom, w tym turystom zagranicznym.

- **Modernizacja sieci kanalizacji w ulicach Jeziornej i Gdańskiej**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia standardu życia mieszkańców oraz wyeliminowania zjawiska podtopień.

- **Modernizacja budynku Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej**

Działania modernizacyjne przyczynią się do zwiększenia możliwości świadczenia usług bibliotecznych dla ludności, w tym do zwiększenia dostępności zasobów elektronicznych.

- **Przebudowa budynku Cechu Rzemiosł Różnych**

Na skutek modernizacji obiekt zostanie przebudowany. Zachowana zostanie funkcja Sali widowiskowo-konferencyjnej. Razem z Centrum Informacji Turystycznej przebudowany Cech Rzemiosł Różnych będą stanowić kompleksowy obiekt o charakterze turystyczno-rekreacyjno-kulturowym.

- **Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Wzgórze Wolności a Jez. Karczemnym**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ożywienia północnego brzegu jeziora Karczemnego stwarzając możliwość wykorzystania tego terenu w celach rekreacyjnych i turystycznych.

- **Rewitalizacja zieleni miejskiej (parki i zieleńce)**

Podejmowane działania związane z rewitalizacją terenów zielonych w sposób bezpośredni przyczynią się do zwiększenia estetyki i poziomu atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej miasta Kartuzy.

- **Budowa systemu monitoringu wizyjnego w mieście Kartuzy**

Wdrożenie kompleksowego systemu monitoringu zwiększy poziom bezpieczeństwa publicznego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby przestępstw na obszarze miejskim. Umożliwi natychmiastową reakcję służb w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożeń.

- **Budowa węzła integracyjnego w Kartuzach**

Przedmiotem przedsięwzięcia będą działania polegające na utworzeniu węzła integrującego ruch pasażerów w Kartuzach na trasie PKM poprzez

budowę/przebudowę:

- dworca kolejowego, parkingów dla pasażerów dojeżdżających do węzła przesiadkowego, zaplecza

Park&Ride oraz Bike&Ride, dróg dojazdowych do węzła integracyjnego, skrzyżowań itp. w celu usprawnienia dojazdu autobusów, samochodów i rowerzystów oraz ścieżek i tras rowerowych stanowiących dojazd do węzła integracyjnego.

- **Budowa parkingu przy Kolegiacie**

Stworzenie parkingu w bezpośredniej bliskości Kolegiaty NMP rozwiąże problem braku miejsc parkingowych w tej części miasta.

- **Modernizacja parku im. dr. H. Kotowskiego w Kartuzach**

W ramach przedsięwzięcia planuje się rewaloryzację całego istniejącego parku poprzez budowę alejek spacerowych, oświetlenia w parku, zainstalowanie monitoringu, montaż urządzeń rekreacyjnych i małej architektury oraz nasadzenie roślin rodzimych.

- **Budowa wiaty handlowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na targowisku miejskim w Kartuzach.**

Zadanie obejmuje utworzenie/budowę obiektu przeznaczonego na cele promocji lokalnych produktów.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 1 (centrum)

Nazwa programu operacyjnego:		Numer programu: 2	
Rewitalizacja terenów pokolejowych i magazynowych			
Powiązania z innymi programami:		Partnerzy:	
• Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej • Rozwój transportu i komunikacji • Kapitał społeczny		• Przedsiębiorstwa prywatne • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Jednostki organizacyjne gminy • Grupa PKP	
Cele strategiczne realizowane przez program:		Korzyści bezpośrednie:	
• Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie • Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej		• Zwiększenie liczby odwiedzających turystów • Zwiększenie zysków z turystyki	
Cele operacyjne realizowane przez program:			
• Rewitalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej • Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską • Rozwój sektora małych i średnich firm • Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury okołobiznesowej			
Rola Gminy:		Beneficjenci:	
• Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne		• Przedsiębiorcy • Mieszkańcy Gminy i Powiatu • Turyści	

Projekty kluczowe:

Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:

- **Budowa parkingu po wschodniej stronie torów kolejowych**

Inwestycja przyczyni się do rozwiązania problemu niedostatecznej liczby miejsc parkingowych w trefie śródmiejskiej oraz umożliwi zwiększenie dostępności zmotoryzowanych do Centrum (turyści) jak i do dworca PKP (mieszkańcy regionu) a w konsekwencji ułatwi dostępność do przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej. Przedsięwzięcie skutkować będzie także zmniejszeniem problemu natężenia ruchu kołowego w centrum.

- **Budowa łącznika pieszego między wschodnią a zachodnią stroną torów kolejowych**

Stworzenie możliwości przemieszczania się z Centrum do wschodniej części miasta przyczyni się do zoptymalizowania sieci korytarzy komunikacyjnych miasta. Inwestycja skorelowana z budową parkingu umożliwi zarówno zwiększenie dostępności do Centrum (turyści) jak i do obiektu dworca PKP (mieszkańcy regionu), zmniejszając także problem natężenia ruchu kołowego w strefie śródmiejskiej.

- **Modernizacja i unowocześnienie funkcjonujących obiektów biurowych i magazynowych zlokalizowanych przy ul. Gdańskiej, Kościerskiej i Węglowej**

Wdrożenie kompleksowych działań w zakresie modernizacji infrastruktury przemysłowo-magazynowej oraz biurowo-handlowej wpłynie na zwiększenie konkurencyjności lokalnej

Przewidywalne mierzalne rezultaty:

- **Wzrost wpływów do budżetu gminy z tytułu podatku CIT**
- **Zwiększenie liczby miejsc parkingowych o charakterze publicznym w Kartuzach**

Źródła finansowania projektów:

- **budżet gminy**
- **pozostałe środki publiczne**
- **środki prywatne**
- **środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO**
- **środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA**

gospodarki oraz aktywizację miejscowego rynku pracy.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 5

Nazwa programu operacyjnego: Rewitalizacja i rozwój osiedli mieszkaniowych	Numer programu: 3
Powiązania z innymi programami: • Kapitał społeczny	Partnerzy: • Spółdzielnia mieszkaniowa • Przedsiębiorstwa prywatne • Jednostki organizacyjne gminy • SPEC-PEC Sp. z o.o. • Organizacje pozarządowe
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie • Aktywizacja rozwoju kapitału ludzkiego i kapitału społecznego Cele operacyjne realizowane przez program: • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej • Wielofunkcyjne zagospodarowanie terenów przyjeziornych dla realizacji funkcji turystycznych i rekreacyjnych	Korzyści bezpośrednie: • Ożywienie południowych osiedli Kartuz • Poprawa jakości życia • Poprawa estetyki Kartuz • Wzrost bezpieczeństwa na danych osiedlach

• Wspieranie aktywności społeczności lokalnej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi • Zmniejszenie skali wykluczeń i patologii społecznych • Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	
Rola Gminy: • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie kapitałowe	Beneficjenci: • Mieszkańcy Gminy • Przedsiębiorcy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u> • Termomodernizacja osiedli mieszkaniowych zlokalizowanych w południowej części Kartuz – os. Wybickiego, os. Derdowskiego, os. Sikorskiego Działania termomodernizacyjne przyczynią się do zwiększenia poziomu estetyki przestrzeni oraz wzrostu standardu zamieszkania. W konsekwencji wpłyną także pozytywnie na proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zjawiskom patologicznym. • Termomodernizacja os. Nowego Działania termomodernizacyjne przyczynią się do zwiększenia poziomu estetyki przestrzeni oraz wzrostu standardu zamieszkania. W konsekwencji wpłyną także pozytywnie na proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zjawiskom patologicznym. • Modernizacja budynków socjalnych przy ul. Sambora Działania termomodernizacyjne przyczynią się do zwiększenia poziomu estetyki przestrzeni oraz wzrostu standardu zamieszkania. W konsekwencji wpłyną także pozytywnie na proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Zwiększenie liczby budynków poddanych termomodernizacji na obszarze spółdzielni • Zwiększenie liczby budynków komunalnych poddanych termomodernizacji • Wzrost liczby mieszkańców podłączonych do sieci ciepłowniczej • Zwiększenie liczby obiektów użyteczności publicznej podłączonych do sieci ciepłowniczej Źródła finansowania projektów: • budżet gminy • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

zjawiskom patologicznym.

- **Modernizacja obecnej magistrali ciepłowniczej w mieście**

Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej dzięki podłączeniu nowych odbiorców oraz eliminacji punktowych źródeł zanieczyszczeń (w tym przestarzałych kotłowni węglowych) skutkować będzie zmniejszeniem emisji szkodliwych substancji do atmosfery oraz wzrostem poziomu ochrony środowiska.

- **Stworzenie nowych miejsc parkingowych na os. Wybickiego**

Realizacja przedsięwzięcia umożliwi zwiększenie możliwości komunikacyjnych mieszkańców osiedla oraz wzrost standardów zamieszkania.

- **Rewitalizacja wnętrz urbanistycznych (zieleńce, place zabaw)**

Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych związanych z wprowadzeniem funkcji rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych przyczyni się do zwiększenia komfortu zamieszkania a przez to wpłynie pozytywnie na eliminację zjawiska wykluczenia społecznego.

- **Budowa boiska wielofunkcyjnego na Osiedlu Wybickiego**

Wdrożenie przedsięwzięcia umożliwi wprowadzenie nowej funkcji rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży na obszarze o znaczących problemach społecznych związanych z wykluczeniem społecznym.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 3, 4

Nazwa programu operacyjnego: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i sportowo - rekreacyjnej	Numer programu: 4
Powiązania z innymi programami: • Ochrona środowiska przyrodniczego	Partnerzy: • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Instytucje ochrony środowiska • Jednostki organizacyjne gminy • Przedsiębiorstwa prywatne • Organizacja pozarządowe • Kluby sportowe • Związki sportowe • Organizacje sportowe
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie Cele operacyjne realizowane przez program: • Rewitalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy • Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską • Poprawa stanu środowiska przyrodniczego, w tym jakości wód powierzchniowych • Wielofunkcyjne zagospodarowanie terenów przyjeziornych dla realizacji funkcji turystycznych i rekreacyjnych • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej	Korzyści bezpośrednie: • Poprawa stanu jakości wód powierzchniowych • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców • Wzrost wykorzystania terenów zielonych • Rozwój obiektów sportowo – rekreacyjnych • Rozwój powszechności sportu

Rola Gminy: • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie promocyjne	Beneficjenci: • Turyści • Mieszkańcy Gminy • Przedsiębiorcy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u> • Dokończenie budowy Zamku w Łapalicach oraz przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji turystycznych Realizacja inwestycji przez podmiot prywatny przyczyni się do stworzenia produktu turystycznego o cechach unikalnych w skali regionu. • Wytyczenie tras turystycznych i nordic walking na terenie gminy Przedsięwzięcia związane z budową nowych tras turystycznych przyczynią się do zwiększenia potencjału turystycznego gminy oraz wpłyną na poziom życia mieszkańców. Rezultatem powstania nowych tras będzie także zmniejszenie ruchu kołowego a co za tym idzie uzyskany zostanie efekt ekologiczny. Do priorytetowych inwestycji należą projekty : 1. Kajakiem przez Pomorze Zadanie przewiduje udrożnienie szlaków kajakowych. Przedsięwzięcie przyczyni się do powstania infrastruktury turystyki kajakowej, wraz z oznakowaniem szlaków wodnych. 2. Kaszubska Trasa Rowerowa Utworzenie trasy rowerowej na terenie Kaszub. Trasa łączyć będzie ze sobą gminy z obszaru Kaszub. Wytyczenie szlaku pozwoli na stworzenie swego produktu turystycznego o unikatowych w skali kraju walorach środowiskowo-kulturowych.	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Spadek poziomu zanieczyszczenia wód • Wzrost powierzchni terenów rekreacyjnych • Wzrost liczby turystów odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej Źródła finansowania projektów: • budżet gminy • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO WP • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

- **Stworzenie przystani i moło nad jeziorem Klasztornym Dużym**

Realizacja inwestycji przyczyni się do aktywizacji funkcji turystycznej i rekreacyjnej w północnej części miasta.

- **Budowa małej infrastruktury turystycznej nad Jeziorem Karczemnym w Kartuzach**

W ramach projektu zostanie zbudowana ścieżka pieszo-rowerowa wraz z drogą dojazdową nad Jeziorem Karczemnym. Zrewitalizowany zostanie punkt widokowy Ławka Asesora. W tej części miasta umieszczone zostaną elementy małej infrastruktury turystycznej (ławki, miejsca wypoczynku i rekreacji) oraz tablice ekspozycyjne.

- **Modernizacja stadionu miejskiego w Kartuzach**

Przebudowa obiektu sportowego zakładać będzie zadaszenie znacznej części stadionu oraz modernizację jego infrastruktury. Celem przedsięwzięcia jest umożliwienie wszechstronnego rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowej w gminie oraz stworzenie możliwości organizacji profesjonalnych imprez masowych.

- **Budowa Sali sportowo-widowiskowej w Kiełpinie**

Planowany obiekt hali posiadać będzie 300 miejsc siedzących i będzie połączona przejściem z pobliską szkołą. Rozwój usług związanych ze sportem i rekreacją w Kiełpinie jest związany m.in. z aktywnością tamtejszych grup sportowych.

- **Budowa budynku sportowo – rekreacyjnego w Kiełpinie**

Gmina Kartuzy w 2012 r. przystąpi do realizacji budynku stanowiącego zaplecze dla użytkowników stadionu w Kiełpinie. W obiekcie będą się znajdować szatnie dla zawodników, pomieszczenia klubowe, sanitariaty, sala szkoleniowa. Projekt jest

dofinansowany ze środków PROW na lata 2007-2013.

- **Budowa małej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na obszarach wiejskich**

Prowadzenie działań inwestycyjnych dot. infrastruktury sportowej na terenach wiejskich Gminy Kartuzy przyczyni się do aktywizacji społecznej młodzieży oraz zminimalizowania zjawiska wykluczenia społecznego.

- **Wypromowanie produktu turystycznego charakterystycznego dla Kartuz**

Planowane jest znalezienie i wypromowanie konkretnego produktu turystycznego charakterystycznego dla Kartuz i rozpoznawalnego w regionie i w kraju. Produkt ten stałby się motorem rozwoju funkcji turystycznej w gminie.

- **Wprowadzenie do Kalendarza Imprez stałego wydarzenia kulturalnego o randze krajowej**

Planowane jest aby na stałe wprowadzić do Kalendarza Imprez Gminy Kartuzy wydarzenie kulturalne o randze krajowej. Organizowana co roku impreza kulturalna będzie dodatkową atrakcją dla mieszkańców i turystów.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 1, 2, 3, 4, 6, 8

Nazwa programu operacyjnego: Rozwój transportu i komunikacji	Numer programu: 5
Powiązania z innymi programami: • Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej • Rewitalizacja terenów pokolejowych oraz magazynowych	Partnerzy: • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Zarząd Dróg Powiatowych • Zarządy Dróg Wojewódzkich • Przedsiębiorcy prywatni • Pomorska Kolej Metropolitalna S.A. • Grupa PKP
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie Cele operacyjne realizowane przez program: • Rewitalizacja obszarów problemowych na obszarze gminy • Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej • Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską	Korzyści bezpośrednie: • Poprawa przepustowości dróg • Polepszenie bezpieczeństwa ruchu • Poprawa stanu dróg • Poprawa efektywności transportu publicznego
Rola Gminy: • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne	Beneficjenci: • Mieszkańcy Gminy • Turyści • Przedsiębiorcy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u>	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Wzrost długości zmodernizowanych dróg w gminie • Wzrost długości ścieżek

- **Budowa obwodnicy Kartuz**

Zakres robót w I etapie obejmie odcinek od ulicy Gdańskiej (wlot DW 211 do Kartuz) w kierunku północnym, częściowo pokrywając się z ulicą Węglową i z zakończeniem w Grzybnie (DW nr 224). Inwestycja umożliwi zmniejszenie ruchu kołowego w centrum oraz przyspieszy tranzyt przez miasto.

- **Modernizacja systemu dróg gminnych**

Prowadzenie systematycznych i kompleksowych działań inwestycyjnych w zakresie remontów i modernizacji dróg gminnych przyczyni się do zwiększenia dostępności miejscowości oddalonych od Kartuz, także w kontekście ich znaczenia turystycznego.

- **Modernizacja ulicy Zadurskiego w Dzierżążnie**

Projekt obejmuje branżę drogową z odwodnieniem a także modernizację kanalizacji deszczowej. Wynikiem realizacji przedsięwzięcia będzie zniwelowanie problemu wód opadowych w pasie drogi.

- **Modernizacja ul. Gdańskiej (DW 211)**

Przebudowa obejmie odcinek od ul. Jeziornej do wyjazdu z Kartuz. Stworzone zostaną bezpieczne przejścia oraz rozwiązany zostanie problem drożności węzła komunikacyjnego Ul. Gdańska/Kościarska pod kątem ruchu kolejowego (Pomorska Kolej Metropolitalna). W ramach przedsięwzięcia uporządkowana zostanie gospodarka wodami opadowymi.

- **Budowa ścieżki rowerowej w kierunku Żukowa**

Planowane jest zbudowanie drogi rowerowej do miejscowości Dzierżążno i Borowo, w kierunku Żukowa. Dzięki realizacji przedsięwzięcia

rowerowych

- **Skrócenie czasu dojazdu komunikacją publiczną do Gdańska, Gdyni i Sopotu**
- **Wzrost liczby turystów odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej**

Źródła finansowania projektów:

- **budżet gminy**
- **pozostałe środki publiczne**
- **środki prywatne**
- **środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO**
- **środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA**

mieszkańcy tych miejscowości uzyskają możliwość bezpiecznego dojazdu do Kartuz.

- **Budowa Pomorskiej Kolej Metropolitalnej do Kartuz**

Przedsięwzięcie o kluczowym znaczeniu dla regionu. Efektem realizacji będzie zwiększenie dostępności komunikacyjnej Kartuz dla turystów a także znaczące zwiększenie dostępności do aglomeracji trójmiejskiej dla mieszkańców gminy.

- **Rozwój sieci połączeń autobusowych na terenie gminy**

Kluczową kwestią dla rozwoju miejscowości zlokalizowanych na obszarach wiejskich Gminy Kartuzy jest zapewnienie odpowiednich połączeń transportowych umożliwiających zarówno dojazd mieszkańcom, jak i turystom odwiedzającym gminę.

- **Przebudowa drogi gminnej łączącej drogę wojewódzką nr 211 z drogą powiatową nr 1907G**

Zadanie obejmuje przebudowę drogi gminnej łączącej drogę wojewódzką nr 211 (w Łapalicach) z drogą powiatową nr 1907G (Mirachowo – Kartuzy). W ramach zadania poszerzona zostanie nawierzchnia drogi, wybudowana zostanie ścieżka rowerowa wraz z chodnikiem z zachowaniem wszystkich elementów bezpieczeństwa.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 1, 5, 7, 8

Nazwa programu operacyjnego: Nowe miejsca pracy	Numer programu: 6
Powiązania z innymi programami: • Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej • Rewitalizacja terenów pokolejowych oraz magazynowych • Rozwój transportu i komunikacji • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i sportowo - rekreacyjnej	Partnerzy: • Przedsiębiorcy prywatni • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Organizacje pozarządowe • Powiatowy Urząd Pracy
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej Cele operacyjne realizowane przez program: • Wspieranie form uczenia się przez całe życie (<i>longlife learning</i>) • Rozwój sektora małych i średnich firm • Aktywizacja lokalnego ruchu pracy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców • Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury okołobiznesowej • Promowanie kompleksowego rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o lokalne zasoby i dziedzictwo kulturowe • Powadzenie aktywnej polityki promocyjnej gminy dla rozwoju turystyki i lokalnej gospodarki	Korzyści bezpośrednie: • Wzrost zamożności mieszkańców • Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego
Rola Gminy: • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie finansowe • Promocja gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia biznesu	Beneficjenci: • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy Gminy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne,</u>	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Wzrost liczby podmiotów

firmy:

- **Realizacja szkoleń zmierzających do aktywizacji rynku pracy**

Wspieranie inicjatyw szkoleniowych zwiększających kompetencje osób o trudnej sytuacji na rynku pracy przyczyni się do zmniejszenia problemu bezrobocia, w tym bezrobocia strukturalnego.

- **Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości**

Podejmowanie działań związanych z promocją przedsiębiorczości przyczyni się do zwiększenia możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez mieszkańców gminy a następnie do wzrostu konkurencyjności lokalnej gospodarki

- **Aktywne wsparcie doradcze dla przedsiębiorców**

Wdrożenie modelu aktywnego wsparcia w zakresie doradztwa dla przedsiębiorców (także wsparcie inwestycyjne) przy współudziale pracowników Urzędu Miejskiego ułatwi prowadzenia działalności gospodarczej oraz kreowanie nowych inwestycji generujących miejsca pracy na obszarze Gminy Kartuzy. Stworzenie „jednego okienka” gdzie potencjalny inwestor otrzymywałby optymalny zakres informacji w urzędzie zwiększy zaufanie przedsiębiorców do samorządu. Natomiast stworzenie form stałego i systematycznego kontaktu przedstawicieli samorządu z przedsiębiorcami ułatwi współpracę i umożliwi lepsze wydatkowanie środków publicznych przeznaczonych na aktywizację gospodarczą.

gospodarczych na terenie Gminy

- **Spadek liczby bezrobotnych**

Źródła finansowania projektów:

- **budżet gminy**
- **pozostałe środki publiczne**
- **środki prywatne**
- **środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO**
- **środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA**

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Nazwa programu operacyjnego: Kapitał społeczny	Numer programu: 7
Powiązania z innymi programami: • Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej • Rewitalizacja terenów pokolejowych oraz magazynowych • Rewitalizacja i rozwój osiedli mieszkaniowych • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Partnerzy: • Przedsiębiorcy prywatni • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Organizacje pozarządowe • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej • Rozwój kapitału ludzkiego i kapitału społecznego Cele operacyjne realizowane przez program: • Wspieranie aktywności społeczności lokalnej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi • Wzmacnianie placówek oświatowych oraz stworzenie warunków dla rozszerzenia oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do potrzeb rynku pracy • Wspieranie form uczenia się przez całe życie (<i>longlife learning</i>) • Zmniejszenie skali wykluczeń i patologii społecznych • Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego • Rozwijanie systemu wsparcia dla talentowej młodzieży	Korzyści bezpośrednie: • Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego • Zmniejszenie poziomu przestępczości wśród nieletnich

Rola Gminy: • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie finansowe	Beneficjenci: • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy Gminy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u> • Rozwój infrastruktury świetlic terapeutycznych i środowiskowych w Kartuzach Zwiększenie potencjału infrastruktury świetlic terapeutycznych i środowiskowych wpłynie na zminimalizowanie problemu wykluczenia społecznego wśród młodzieży, szczególnie na obszarach starej zabudowy (śródmieście) oraz osiedli mieszkaniowych tzw. „wielkiej płyty”. • Realizacja projektów edukacyjnych i wyrównawczych dla młodzieży ze środowisk zagrożonych Realizacja przedsięwzięcia umożliwi stworzenie równych szans rozwojowych dla wszystkich dzieci i młodzieży zarówno w mieście jak i na obszarach wiejskich. • Wdrożenie programu aktywności lokalnej na obszarach zagrożonych wykluczeniem społecznym Kontynuacja prowadzonego programu i jego rozszerzenie na obszary miejskie (m.in. osiedla mieszkaniowe) wpłynie na rozwiązanie problemów społecznych oraz zmniejszenie poziomu przestępczości wśród nieletnich. • Wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych Dzięki szerszemu wykorzystaniu możliwości tworzenia spółdzielni socjalnych możliwe będzie przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, szczególnie	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Zwiększenie liczby organizacji pozarządowych • Zmniejszenie liczby świadczeń w ramach opieki społecznej • Spadek liczby przestępstw • Spadek liczby bezrobotnych Źródła finansowania projektów: • budżet gminy • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

w ramach zawodów rzemieślniczych i usługowych.

- **Termomodernizacja obiektów edukacyjnych na terenie gminy**

Podejmowanie inwestycji termomodernizacyjnych w obiektach edukacyjnych wpływanie na zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych i emisji szkodliwych substancji oraz przyczyni się do zwiększenia komfortu cieplnego i standardu życia dla mieszkańców gminy.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 1, 3, 4, 8

Nazwa programu operacyjnego: Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Numer programu: 8
Powiązania z innymi programami: • Rozwój transportu i komunikacji • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i sportowo - rekreacyjnej • Kapitał społeczny	Partnerzy: • Przedsiębiorcy prywatni • Inne jednostki samorządu terytorialnego
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie • Zwiększenie konkurencyjności gospodarczej Cele operacyjne realizowane przez program: • Wspieranie modernizacji obszarów wiejskich dla zwiększenia spójności przestrzennej i zrównoważonego rozwoju	Korzyści bezpośrednie: • Wzrost zamożności mieszkańców • Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

Promowanie kompleksowego rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o lokalne zasoby i dziedzictwo kulturowe	
Rola Gminy: Wsparcie organizacyjne Wsparcie finansowe	Beneficjenci: Przedsiębiorcy Mieszkańcy Gminy
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u> Kontynuacja Kartuskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Dalsze prowadzenie realizowanego z sukcesem programu przyczyni się do zwiększenia spójności przestrzennej i społecznej gminy oraz wyrównania dysproporcji rozwojowych między miastem a obszarami wiejskimi. Promowanie tworzenia tzw. wiosek tematycznych Przedsięwzięcie polega na kompleksowym działaniu mającym na celu ożywienie gospodarki wiejskiej, poprzez integrację lokalnej społeczności wokół zagadnień związanych z konkretnym produktem, usługą, lub kulturą regionu Kaszub. Wybrane miejscowości, dzięki temu będą mogły rozwijać się w sposób podporządkowany konkretnemu pomysłowi, stanowiący swoisty produkt turystyczny, wokół którego tworzone mogą być alternatywne dochody mieszkańców. Promowanie rolnictwa ekologicznego Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia dochodów z rolnictwa przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Przygotowanie oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży ponadgimnazjalnej na obszarach wiejskich	Przewidywalne mierzalne rezultaty: Wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenach wiejskich Gminy Spadek liczby bezrobotnych na terenach wiejskich Zwiększenie liczby osób korzystających z noclegów (na podstawie danych GUS) Spadek liczby świadczeń społecznych pobieranych przez mieszkańców obszarów wiejskich Źródła finansowania projektów: budżet gminy pozostałe środki publiczne środki prywatne środki dotacyjne w ramach funduszy

We współpracy z pracownikami Centrum Kultury „Kaszubski Dwór” stworzenie programu zajęć dla młodzieży realizowanych na obszarach wiejskich gminy w obiektach użyteczności publicznej (szkoły, OSP, salki parafialne).

unijnych, w tym RPO WP

- środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 8

Nazwa programu operacyjnego: Ochrona środowiska przyrodniczego	Numer programu: 9
Powiązania z innymi programami: • Rozwój transportu i komunikacji • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i sportowo - rekreacyjnej • Rewitalizacja i rozwój osiedli mieszkaniowych • Rewitalizacja Rynku oraz strefy śródmiejskiej	Partnerzy: • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Przedsiębiorstwa prywatne • Jednostki organizacyjne gminy • Instytucje Ochrony Środowiska
Cele strategiczne realizowane przez program: • Zapewnienie ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego ekologicznie Cele operacyjne realizowane przez program: • Poprawa stanu środowiska przyrodniczego, w tym jakości wód powierzchniowych • Wielofunkcyjne zagospodarowanie terenów przyjeziornych dla realizacji funkcji turystycznych i rekreacyjnych • Wspieranie modernizacji obszarów wiejskich dla zwiększenia spójności przestrzennej i zrównoważonego rozwoju	Korzyści bezpośrednie: • Poprawa jakości życia • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców • Zwiększenie liczby odwiedzających turystów • Zwiększenie zysków z turystyki Poprawa stanu jakości wód powierzchniowych

Rola Gminy: • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne • Utworzenie struktur zarządzających rewitalizacją	Beneficjenci: • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy Gminy • Turyści
Projekty kluczowe: <u>Samorząd, podmioty publiczne i prywatne, firmy:</u> • Zachowanie obszarów chronionych Prowadzenie inicjatyw sprzyjających ochronie środowiska, w tym obszarów o znaczeniu szczególnym dla rozwoju turystyki (m.in. obszarów Kaszubskiego Parku Krajobrazowego). • Rekultywacja jezior kartuskich Realizacja obejmuje prace związane z uporządkowaniem zlewni jezior Mielenko, Karczemnego, Klasztornego Małego i Dużego obejmie budowę separatorów i osadników, których zadaniem będzie oczyszczanie wody opadowe odprowadzane do jezior. Celem przedsięwzięcia jest polepszenie jakości wód w jeziorach a tym samym umożliwienie wykorzystania turystyczno-gospodarczego zbiorników jeziornych przy zachowaniu trwałości ekologicznej. • Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej Prowadzenie inwestycji związanych z budową i modernizacją systemu kanalizacji sanitarnej (grawitacyjnej i tłocznej) przyczyni się do rozwiązania problemu nielegalnego pozbywania się nieczystości płynnych oraz nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. Wzrost skanalizowania gminy będzie miał także znaczący wpływ na poziom ochrony środowiska oraz atrakcyjności turystyczną (zmniejszenie zjawiska eutrofizacji jezior).	Przewidywalne mierzalne rezultaty: • Polepszenie parametrów wód powierzchniowych • Mniejsza ilość emisji • Spadek nakładów na przeciwdziałanie skutkom „dzikich wysypisk” • Zwiększenie liczby osób/ gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej Źródła finansowania projektów: • budżet gminy • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

- **Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków**

Promowanie inwestycji związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków wpłynie na polepszenie stanu środowiska gruntowego i wodnego w gminie.

- **Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów**

Dzięki realizacji działań związanych z wdrożeniem profesjonalnego systemu selektywnej zbiórki rozwiązany zostanie problem nieoptymalnego wykorzystania surowców wtórnych.

- **Podejmowanie działań na rzecz likwidacji zjawiska niskiej emisji**

Termomodernizacja oraz inwestycje w ekologiczne systemy ogrzewania, w tym zakładające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, wpłyną na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery w procesie spalania.

- **Podejmowanie działań na rzecz usuwania azbestu**

Efektem planowanych działań jest polepszenie standardu życia mieszkańców oraz zapewnienie im optymalnego poziomu ochrony zdrowia.

- **Podejmowanie działań na rzecz upowszechnienia wykorzystania odnawialnych źródeł energii**

Podejmowanie inicjatyw mających na celu upowszechnienie wykorzystania OZE wpłynie na polepszenie stanu środowiska przyrodniczego oraz środowiska życia człowieka na terenie gminy.

- **Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców**

Działania o charakterze szkoleniowym oraz organizowanie spotkań informacyjnych i prowadzenie akcji informacyjnych skierowane będzie na zmianę sposobu myślenia o środowisku wśród mieszkańców.

- **Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej poprzez adaptację i przebudowę byłego budynku Szkoły Podstawowej w Staniszewie**

W ramach zadania planuje się modernizację budynku byłej Szkoły Podstawowej w Staniszewie, nadając jej funkcję centrum edukacyjnego, w którym odbywać się będą zajęcia / warsztaty związane z ekologią oraz z środowiskiem naturalnym.

Obszary problemowe z priorytetem działań w ramach programu: 1, 2, 3, 4, 6, 8

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki nr 3 – Inwestycje planowane do 2020 r. oraz planowane projekty flagowe w ramach inicjatywy JESSICA

Planowane inwestycje Gminy Kartuzy w latach 2012 – 2020 finansowane ze środków własnych oraz dotacyjnych

Lp.	Zadania inwestycyjne		
		Data realizacji	Opis projektu
1	Sieć wodociągowa na terenie Gminy Kartuzy	Corocznie do 2020r.	Kontynuacja budowy sieci wodociągowej na obszarach wiejskich Gminy Kartuzy
2	Modernizacja ul. Zadarskiego w Dzierżążnie	2012	Inwestycja zakłada przebudowę drogi oraz budowę kanalizacji deszczowej, która rozwiąże problem miejscowych podtopień.
3	Budowa sali widowiskowo-sportowej w Kiełpinie	2012 – 2013	Planowany obiekt hali posiadać będzie ok. 300 miejsc siedzących i będzie połączony przejściem z pobliską szkołą. Rozwój usług związanych ze sportem i rekreacją w Kiełpinie jest związany m.in. z aktywnością tamtejszych grup sportowych.
4	Rozbudowa i przebudowa części budynku Cechu Rzemiosł Różnych	2012-2013	Projekt zakłada modernizację budynku Cechu. Zachowana zostanie funkcja Sali widowiskowo-konferencyjnej. Razem z Centrum Informacji Turystycznej przebudowany Cech Rzemiosł Różnych będą stanowić kompleksowy obiekt o charakterze turystyczno – rekreacyjno – kulturowym.
5	Rekultywacja jezior kartuskich	I etap2012 – 2015, kolejne do 2020r.	Gmina Kartuzy przystąpi do realizacji I etapu prac związanych z uporządkowanie zlewni jeziora Karczemnego i Klasztornego Małego. W tym celu zbudowane zostaną separatory i osadniki, których zadaniem będzie oczyszczać wody opadowe odprowadzane do jezior.
6	Rewitalizacja Rynku w Kartuzach	2012 – 2015	Realizacja przedsięwzięcia umożliwi podniesienie walorów estetycznych i mieszkaniowych oraz wzrost atrakcyjności turystycznej miasta.
7	Budowa obwodnicy w Kartuzach	I etap2012 – 2015 kolejne do 2020r.	Zarząd Dróg Wojewódzkich przystąpił do prac projektowych dla I etapu obwodnicy Kartuz. Zakres robót obejmie odcinek od ulicy Gdańskiej (wlot DW 211 do Kartuz) w kierunku północnym, częściowo pokrywając się z ulicą

			Węglową i na Grzybnie kończąc (DW nr 224).
8	Modernizacja dworca kolejowego	2012 – 2015	Projekt zakłada modernizację budynku dworca kolejowego oraz budowę nowych miejsc parkingowych.
9	Budowa małej infrastruktury turystycznej nad jeziorem Karczemnym w Kartuzach	2012	W ramach operacji zostanie wyznaczona trasa turystyczna z punktem widokowym oraz drogą dojazdową. Realizacja przyczyni się do wzmocnienia konkurencyjności, utrzymania atrakcyjności, aktywizacji społeczności oraz poprawy warunków życia.
10	Budowa budynku sportowo – rekreacyjnego w Kiełpinie	2012	Projekt zakłada budowę budynku stanowiącego zaplecze dla użytkowników stadionu w Kiełpinie. W obiekcie będą się znajdować szatnie dla zawodników, pomieszczenia klubowe, sanitariaty, sala szkoleniowa.
11	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Kartuzy – budowa kanalizacji sanitarnej	Zakończenie - 2012	Kontynuacja działań zmierzająca do zwiększenia skanalizowania szczególnie na obszarach wiejskich gminy. Program realizowany w latach od 2007r.-2012r.
12	Budowa parkingu przy Kolegiacie Kartuskiej	2012	Budowa parkingu od strony głównego wejścia do kolegiaty w Kartuzach umożliwi lepszy dostęp do obiektu, szczególnie dla zmotoryzowanych turystów.
13	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej poprzez budowę targowiska w Kartuzach.	2014	Realizacja zadania wpłynie na rozwój handlu na terenie miasta Kartuzy i wzrost dostępu do różnorodnej oferty handlowej dla mieszkańców. Wpłynie również na wzrost zatrudnienia, poprawę estetyki centrum miasta oraz na wzrost atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej, gospodarczej oraz turystycznej.

Źródło: Opracowanie własne

Planowane inwestycje w Gminie Kartuzy w latach 2012 – 2020
finansowane ze środków zwrotnych – inicjatywa JESSICA

Tytuł projektu	Uporządkowanie przestrzeni publicznej w mieście Kartuzy
Beneficjent	Gmina Kartuzy
Lokalizacja na terenie obszaru problemowego	Obszar problemowy nr 1
Typ projektu	projekty polegające na kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych

	obszarów miejskich (m.in. przemysłowych, powojennych, kolejowych, portowych i przyportowych, mieszkaniowych, usługowych), w tym dotyczące budowy nowej, rozbudowy i przebudowy istniejącej publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji m.in. gospodarczych, edukacyjnych, społecznych, rekreacyjnych; - kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrach miast m.in. poprzez wyłączenie ich z ruchu kołowego, budowę parkingów wraz z małą architekturą i infrastrukturą towarzyszącą; - budowę nowej, rozbudowę i przebudowę istniejącej liniowej infrastruktury transportu trolejbusowego, autobusowego i szynowego (szybkiej kolei miejskiej oraz tramwaju) oraz punktowej infrastruktury transportu zbiorowego w obszarach regionalnych węzłów integracyjnych;
Wskaźniki produktu	- Liczba zrewitalizowanych obszarów – 1 szt. - Liczba wybudowanych/* przebudowanych/*rozbudowanych obiektów użyteczności publicznej o charakterze i funkcjach ponadlokalnych – 1 szt.
Spodziewane korzyści z realizacji projektu:	- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w mieście - wzrost dochodów z podatków do budżetu Gminy - zwiększenie ruchu turystycznego - powstanie nowych miejsc pracy - zwiększenie dostępności Kartuz dla turystów krajowych i zagranicznych - skrócenie czasu dojazdu do Trójmiasta dla mieszkańców gminy - zwiększenie estetyki przestrzeni w obiekcie stanowiącym „bramę miasta” – korzystne pierwsze wrażenie dla osób przyjeżdżających do Kartuz - bardziej spójne włączenie obszaru w system funkcjonalny śródmieścia dzięki aktywizacji funkcji komunikacyjnej - ściśle powiązanie projektu z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi Rynku, śródmieścia oraz w strefie przemysłowej zlokalizowanej na wschód od torów kolejowych - poprawa wizerunku centrum dzięki zrewitalizowaniu przestrzeni publicznej, na której znajduje się zabudowa usługowa, mieszkaniowa i kolejowa - odnowione tereny zielone - poprawa jakości życia mieszkańców poprzez poprawę istniejącej infrastruktury
Zakres prac inwestycyjnych:	- Planowane działania inwestycyjne obejmą przebudowę, rozbudowę lub modernizację dworca PKP i okolic - Planuje się przeprowadzić inwestycje poprawiające estetykę miasta. Na planowanym do przebudowy i modernizacji obszarze znajdują się obiekty pełniące funkcje transportowo-handlowo-usługowe - W ramach przedsięwzięcia planuje się odnowienie i wyposażenie w małą architekturę terenów zielonych
Wartość	3 mln

inwestycji	
Harmonogram realizacji	2014 - 2015

Źródło: Opracowanie własne